

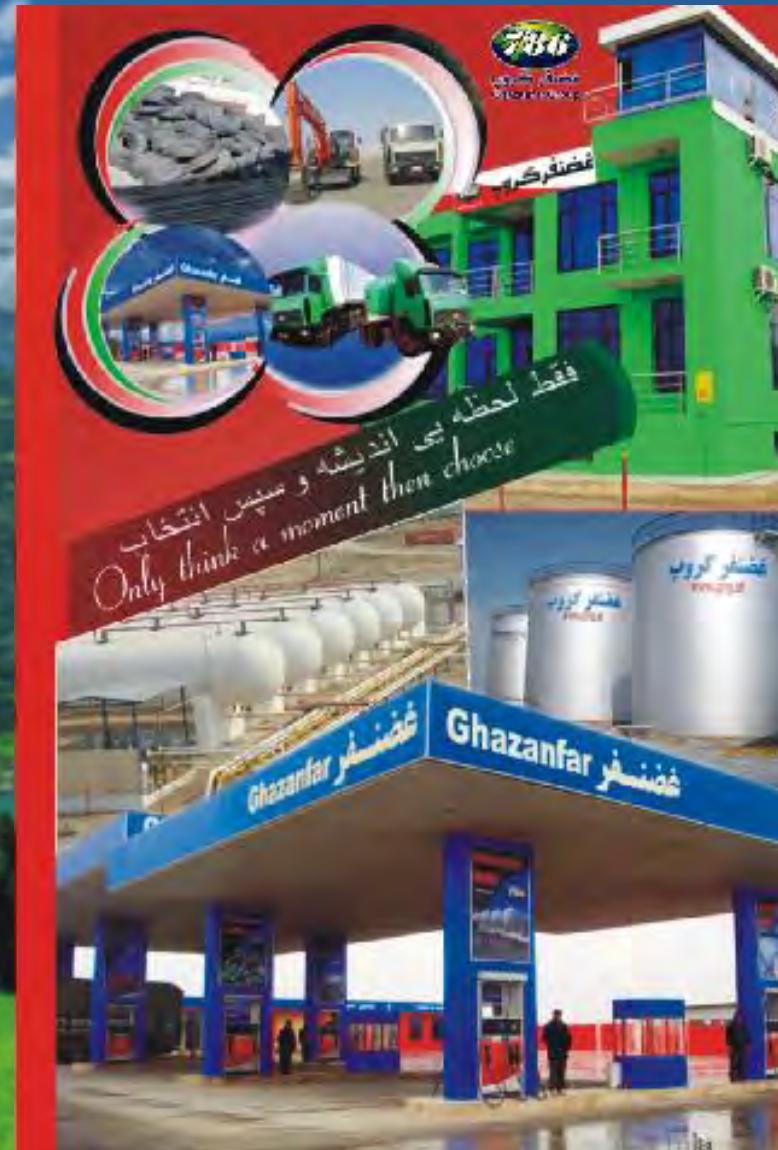
غضنفر بانک

ماهنشاہی اقتصادی - اجتماعی - فرهنگی

سال اول شماره دهم و یازدهم - جدی و دلو ۱۳۸۸

- دغضنفر بانک خانگه دجلال آباد په بنار کي پرانيسټل
- کمک های خارجی و پیامدهای آن
- غزنه و غزنويان در گستره تاریخ
- باير نينگ با برنامه سی يا (توزک با بری)

غضنفر گروپ گامی به سوی شگوفایی اقتصاد کشور

Address:
866, Sher Pur Main Rd. Kabul- Afghanistan
Mobile: +93(0) 797860088 / 799428366
Phone: +93(0) 202101111
P.O. Box: 5598

E- Mail: magazine@ghazanfarbank.com
Website: www.Ghazanfarbank.com

Ghazanfar Bank Monthly
Economics- Social- Cultural
First Year – Vol. 10-11 January February 2010

راحت زندگی

غضنفر بانک برای نخستین بار حساب راحت زندگی را برای مشتریان خویش پیشکش می کند.

شرایط اشتراک :

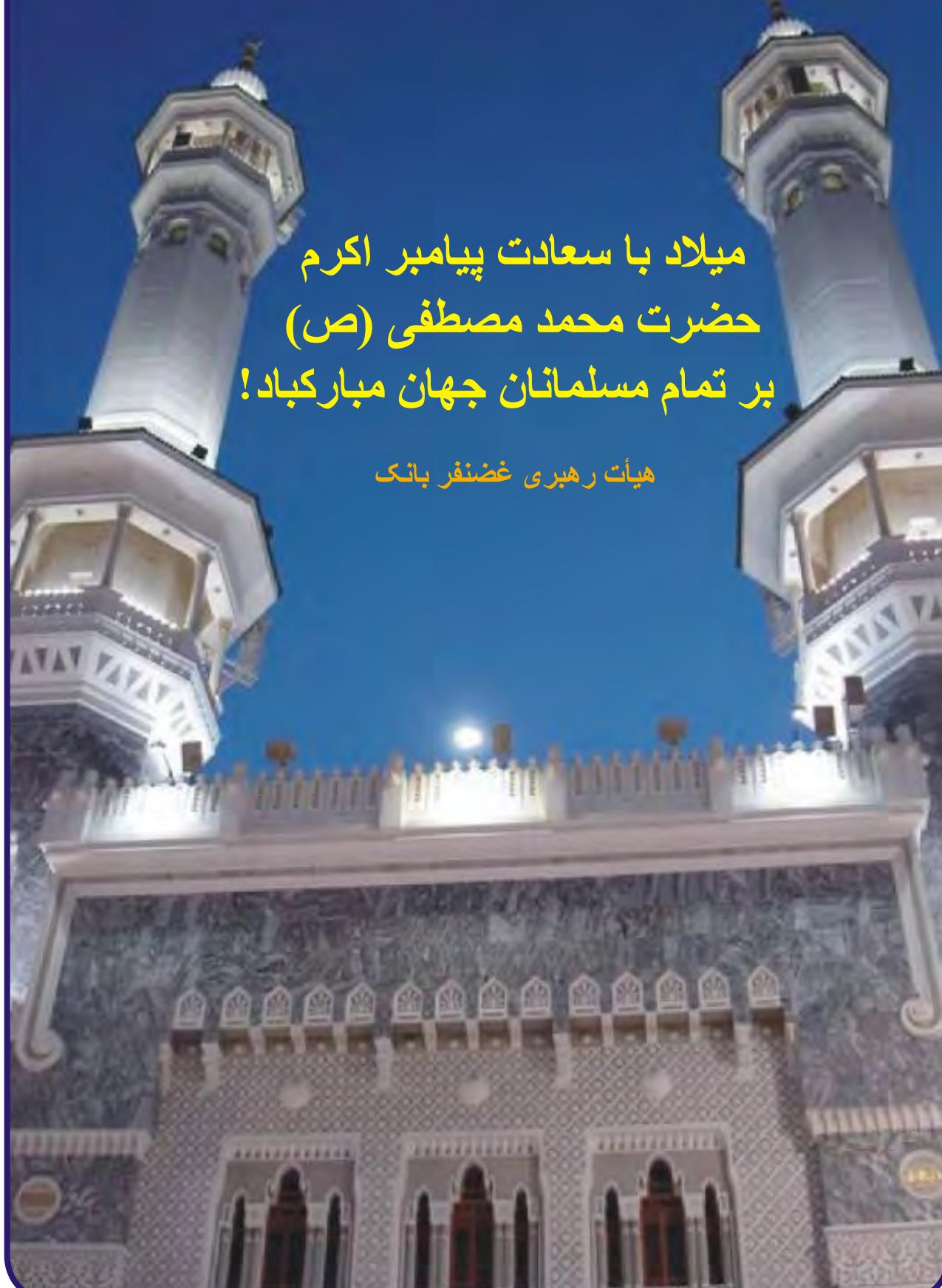

- مشتریان محترم می توانند حد اقل با ۵۰۰۰ افغانی یا معادل آن \$100 حساب راحت زندگی را افتتاح نمایند.
- این حساب به سه بخش زمان بندی شده است. (پنجاه ماه ، صد ماه ، یکصد و پنجاه ماه) مشتریان محترم می توانند یکی از این زمان ها را انتخاب کنند.
- اشتراک کنندگان این حساب باید هر ماه به صورت یکنواخت مبلغی را به حساب خویش تازمان منتخب در قرارداد بیافزایند.
- دارنده این حساب از آغاز تا ختم زمان منتخب (پنجاه ماه ، صد ماه ، یکصد و پنجاه ماه) سالانه ۸٪ منافع دریافت می نماید.
- اما بعد از ختم موعد مقرر در قرارداد پنجاه ماهه نصف مبلغ پرداختی ماهانه، در قرارداد صد ماهه معادل مبلغ پرداختی ماهانه و در قرارداد یکصد و پنجاه ماهه دو برابر مبلغ پرداختی ماهانه خویش را هر ماه به عنوان منافع دریافت می نماید.
- هرگاه مشتریان محترم خواسته باشند کل مبلغ یکی از زمانهای فوق را نقداً پرداخت نمایند، در پنجاه ماهه کل مبلغ پنجاه ماه به اضافه ۲۰٪ کل مبلغ، در یکصد ماه کل مبلغ صد ماه به اضافه ۴۰٪ کل مبلغ و در یکصد و پنجاه ماه کل مبلغ یکصد و پنجاه ماه به اضافه ۶۰٪ در صد کل مبلغ را باید به حساب خویش پرداخت نماید. در این صورت غضنفربانک یکماه بعد از تاریخ افتتاح حساب برای پنجاه ماهه نصف مبلغ پرداختی ماهانه، برای صد ماهه معادل مبلغ پرداختی ماهانه و برای یکصد و پنجاه ماهه دو برابر مبلغ پرداختی ماهانه مشتری را هر ماه به عنوان منافع به وی پرداخت می نماید.

راحت زندگی آینده شما و فرزندان تان را تصمیم می کند

میلاد با سعادت پیامبر اکرم
حضرت محمد مصطفی (ص)
بر تمام مسلمانان جهان مبارکباد!

هیأت رهبری غضنفر بانک

فهرست مطالب

۲	سخن ماہ	•
اقتصادی		
۳	غضنفر بانک خانگه د جلال آباد په بنار کي پر انېستن	•
۶	ګفتگوبي با ايمل هاشور سخنگوی د افغانستان بانک	•
۱۰	ما به تطبيق نظام اقتصادي اسلامی نيازمنديم	•
۱۳	كمک های خارجی و پیامدهای آن	•
۱۶	مرکزی بانک او په اقتصاد کي د پيسود حجم د کچې تنظيم	•
۱۸	اهداف دور نمایي و پی آمد آن در برنامه ریزی ...	•
۲۰	نقش بانک ها در رشد و انکشاف اقتصادي	•
۲۲	نهادينه کردن فرهنگ پس انداز	•
۲۶	أخبار اقتصادي	•
اجتماعی		
۲۷	چهارمين نشست سازمان همکاري های منطقه ای جنوب آسیا(سارک) در کابل	•
۲۹	غزنه و غزنويان در گستره تاريخ	•
۳۱	چرا غزنه پایتخت تمدن اسلامی شد؟	•
۳۴	پهداست خانواده	•
۳۶	با ما تا پله های موفقیت	•
۳۸	باير نينگ بايرنامه سی یا (تزووک بايری)	•
۴۰	آموزش کلانسالان در روند تعلیم و تربیت	•
۴۳	راه کارهای تقویت نظام خانواده	•
ادبي		
۴۸	نيستان (ویژه شعر و ادب)	•
۵۰	مباني فلسفه عرفان	•
۵۳	جمله های طالبی	•
۵۵	د مینی کيسه	•
۵۷	شيخ صنعت	•
۶۱	طبق ا ستحقاق (طنز)	•
۶۳	پنجره طلایی	•
۶۵	Banking and economic Activities in Islam	•
۷۰	Interview with Member of Ghazanfar bank supervisory Board	•

د ګډ ځواړی ځښې

صاحب امتیاز: غضنفر بانک
مؤسس: محمد اسمعیل غضنفر
مدیر مسؤول: نوراحمد فهیم

هیأت تحریر

معاون سرمحقق عبدالباری راشد
پوهنیارسیف الدین سیحون
معاون سرمحقق شیرعلی تزری
معاون سرمحقق عبدالحکیم رامیار

اداره ماهنامه غضنفر بانک در ویرایش مقالات دست باز دارد

آدرس: 866 سرک عمومی شیربور - کابل - افغانستان
شماره های تماس: +93(0)797860088
+93(0)799428366

Email: magazine@ghazanfarbank.com
www.ghazanfarbank.com

سخن ماه

سخن ماه

روبرو بودند اما هرگز شکیبایی خود را از دست ندادند، همیشه یاران خود را به نظم در کارها دعوت می فرمودند. رسول خدا هرگز مسلمانی را لعنت نکردند و در مسائل شخصی از کسی انتقام جویی ننمودند. عفو و گذشت آن حضرت، تا آنچا بود که در کلیه مسائلی که جزو «حدود الله» نبود و برای آن حد معین نشده بود، گذشت می کردند. و درس آزادمردی و آزاد اندیشی را به بشریت عرضه کردند.

زندگی رسول خدا (ص) بر تفکر و تدبیر استوار بود، هیچ کاری را بدون تفکر، انجام نمی داد، به تمام اصحاب خود نیز توصیه می کرد که در رابطه با دین خود تفکر کنند، بدون فکر، سخن نگویند و کاری انجام ندهند. همیشه به سرانجام کار بینیشند و این کار را سرلوحه زندگی خود قرار دهند. ایشان در وصیت خود می فرمایند: «هیچ عبادتی ارزشمند تر از تفکر نیست.»

یکی از برجسته ترین صفات رسول خدا(ص) تواضع و فروتنی بود. ایشان با این که در اوج مقامات معنوی و الهی بودند اما مانند یک انسان معمولی بدون تشریفات و تجملات زندگی می کردند و در مقابل مردم متواضع بودند، هیچگاه از روی غرور و تکبر صحبت نمی کردند. ایشان کارهای شخصی خود را به تنها یی انجام می دادند.

پیامبر اکرم(ص) رسالتش را تبلیغ کرد ، ماموریتش را آشکار ساخت ، بارهای سنگین نبوت را که به عهده گرفته بودند، به منزل مقصود رسانیدند. همیشه گشاده رو و متبعی بودند، هیچگاه در پیش مردم عصبانی نمی شدند. ایشان کینه کسی را به دل نمی گرفتند و آزار و اذیت مشرکان و بت پرستان را تحمل می کردند و خم به ابرو نمی آوردند. همین برخورد ایشان باعث شد که بسیاری از مشرکان و بت پرستان از کردار زشت خود دست برداشته و به دین مقدس اسلام بگرایند. بر این اساس بربما لازم است که به مناسبت این روز فرخنده یکبار دیگر تجدید عهد نماییم تا در پیروی از اوامر الهی و سنت نبوی بیش از پیش متعهد باقی بمانیم . ان شاء الله

دوازدهم ربیع الاول مصادف است با ولادت با سعادت پیامبر اکرم حضرت محمد مصطفی (ص) که وجودش در شهر مقدس مکه در عام الفیل (سال ۵۷۰ میلادی)، جهان هستی را منور کرد. آن شب ستاره های آسمان مکه درخشش خاصی داشتند و فرشتگان برای تحويل امانت خود به زمین آمده بودند. بت های جاهلیت یکی پس از دیگری سقوط کردند. نور ایمان و پیام اسلام در قلب ها نفوذ کرد و بشر از چنگال ظلم و جهل، نجات یافت.

سیرت پیامبر اسلام، سیرت عزت بخشیدن برای بشریت در زندگی بود. در طول زندگی سراسر جهاد و مبارزه خود، همیشه عزیز بود و شکست ناپذیر. در میدان کارزار و در مقابل دشمنان اسلام، مردانه می جنگیدند و با رشادت و شجاعت از دین مقدس اسلام دفاع می کردند. او عزت را در تقوای الهی می دانست و می فرمود: «هر که می خواهد با عزت ترین مردم باشد، باید تقوای الهی را پیشه کند». هدف از بعثت ایشان، آزاد کردن انسان از زنجیرهای شرک و ظلم است و رسالت ایشان، تربیت انسان های آزاداندیش و جوانمرد است. پیامبر گرامی در انجام این امر مهم، از جان و دل مایه گذاشت و پیروان مكتب والای ایشان، هر کدام سرمشق و الگوی آزاد مردان جهان هستند.

حضرت محمد (ص) هرگز نسبت به دنیا و لذایذ زودگذر آن میلی نشان نداد ، به آن توجهی نکرد . چنانچه فرموده اند: «دنیا خانه کسی است که خانه واقعی ندارد. » در زمان خود سخی ترین و بخشیده ترین فرد بودند. هیچگاه به اندوختن مال و ثروت نمی پرداختند و هیچ وقت دینار و درهم نزد ایشان نمی ماند، همه را به مردم نیازمند می دادند و در همه موارد، فقرا را بر خود ترجیح می دادند. هر که نیازی داشت، رسول خدا شخصاً به نزد او می رفتند و نیازش را برطرف می ساختند، هیچگاه برای این کار خود بر سر آنها منت نمی گذاشتند.

سیره نبی اکرم(ص) سمبل صبر و استقامت است. ایشان در تمام مدت تبلیغ دین اسلام، با دشمنی ها و آزارهای مشرکان

غضنفر بانک د اسلامی بانکداری مخکښ

د غضنفر بانک خانګه د جلال آباد په بنار کي پرانیستل شووه

د ۱۳۸۸ لمریز کال د مرغومی په ۲۱ مه د دوشنبې په ورخ د غضنفر بانک خانګه د ننګرهار د ولايت د مرستیاں محترم محمد علم اسحاق زى، په ولسي جرګه کي د ننګرهار د خلکو استازی محترم ببرک شینواری، ددی ولايت د یوه تن مشهور عالم محترم مولوی اسرار الله، د غضنفر بانک معاون او د مديره هیأت غری محترم محمد عثمان غضنفر، د بانکونو د رئیسانو، پوهانو، خبرنگارانو او د ولايت کن شمیر خلکو په کډون د جلال آباد په بنار کي پرانیستل شووه.

غونډه د کلام الله مجید د خو مبارکو آیتونو په لوستلو سره پیل او بیا محترم محمد عثمان غضنفر د خپلی وینا په یوه برخه کي ووبل: زمونږ د اسلامی بانکداری تول بانکی حسابونه، له اسلامی بانکداری خخه لاسته راغلی پیسی اوتوولي بانکی راکړي ورکړي، الحمدله له الهی سپیڅلی شریعت، نبوی لارښونو، دراکټور ورکړو دفعه له بنسټونو سره په پوره سمون او یوالی کي پرمخ ځی. د اسلامی بانکداری بنه غښتني کارپوهان راسره دي اولا هم په دی لته کي یو چې دغه دروند بار په بنه او ریښتنې توګه تاسو ته دتلپاتي خدمت په هود مخ په وراندي یوسو. زه د غضنفر بانک په استازیتوب ددی غونډي ګډونوالو او خپل ګران افغان ولس ته داډ ورکوم چې زمونږ د بانکی خدمتونو تول چاري به پداسي بنه درته وراندي کېږي چې ستاسي اقتصادي، ټولنیزې او دوخت د بدلون غوبنتني به پکۍ هرومرو په پام کي نیول شوي وي. زه یوڅل بیا په دي تکي ټینګار کوم، چې مونږ کومه ژمنه درسره کوو، هماګه به دلوی خدای په ملنيا عملی کوو. غضنفر بانک تردي دمه اووه خانګي لري اوپير زر به یي دافغانستان په نورو ولايتونو کي خانګي پرانیستل شي. د بانکی بنوخدمتونو سره جوخت مو دانټرنې په متنه بانکداري، دګرخنده تلیفون

له لاري بانکداري، بانکي حساب بریښنایي معلومات، دويسترن یونین او سویفت له لاري دپیسو لپید را لپید اوستاسود ارزښتنيکو خیزونو دساتني لپاره مو ساتندوی صندوقونو خدمت هم چمتوکري دي. ستاسي بنه ملتیا به مو لاهم ددي جوګه کړي چي نوري آسانتياوي هم په ډير لند وخت کي وړاندي کرو.

محترم محمد علم اسحاق زی د ننگرهار ولايت مرستيال ووبل: دا ډير د خوبني ځای دی چي نن د ننگرهار په هميشه بهار ولايت کي د غضنفر بانک یو ځانګه پرانیستل کيري. ځکه چي دغه بانک د اسلام د مقدس دين د اساساتو پر بنستي یو بانک دی چي پدی بانک کي سود او ربا وجود نلري. البتنه دا زمونږ د ټولنۍ د روانه سره مطابقت لري. نو خدای د وکړي چي د دغسي بانکونو ځانګي زموږ په نورو ولايتونو او حتی د ولسواليو په کچه باندي پراختيا پيدا کړي. زه فکر کوم چي د اسلامي بانکداري په جاري ساتلو سره به زموږ اسلامي اعتقادات او اسلامي ګړنلاري به نوري هم رشد او پراختيا وکړي. د ننگرهار د ولايت مرستيال ووبل: د قرآن عظيم الشأن او همدارنګه زموږ د دين او فقهاو له نظره اسلامي بانکداري د ټولنۍ د متوازن اقتصاد د پرمختیا د پاره یو بنه اصل پېژندل شوی دي. محترم اسحاق زی صاحب زیاته کړه: زه د غضنفر بانک راتګ ته په ننگرهار ولايت کي بنه راغلاست وايم او د دی بانک د رهبری هیات نه دا خواهش لرم چي د ننگرهار ولايت نه یو عالم د مشاور په حيث وګماری چي د دی بانک د ګړنلاري نه ځارنه وکړي. اسحاق زی صاحب زیاته کړه: د ننگرهار ولايت چارواکو د قانون مطابق ددوی د امنیت په ساتلو او نور قانونی مسائلو کي ورسه هر راز همکاري ته چمتو دي.

مولوی اسرارالله د ننگرهار ولايت لوی عالم ګډونوالو ته ووبل: د غضنفر بانک د اصولو نه داسي بنکاري چي د دی بانک د رهبری کدر د فکر خاوندان دي او ډير بنه فکر یي کريدي چي اسلامي بانکداري یي شروع کري ده الله تعالى دوى ته توفيق ورکري چي د اسلام د اصولو مطابق خپله بانکداري پرمخ بوئي او دا هم یقين لرم چي د ننگرهار مسلمان ملت هم د دوى د اسلامي بانکداري نه حمایت کوي، شرط یي دا دی چي څرنګه چي دوى په خپل نشيده کي ليکلي دی په صداقت او ايمانداري سره او د اسلامي فقه مطابق عمل وکړي. مولوی صاحب د غضنفر بانک رهبری غږي ته پیشنهاد وکړي چي د بانک په چوکات کي یو کتابخانه پرانیستل شي چي پدی کتابخانه کي هغه کتابونه چي د اسلامي بانکداري په برخه کي په هره ژبه تأليف شویدي، راتول کړي. او خدای دوى ته توفيق حاصل کړي چي خپل هيواد او ملت د پاره د اسلامي ارشاداتو او لارښيوني سره سم اقتصادي خدمتونو ته دوام ورکري.

په ولسي جرګه کي د ننگرهار د خلکو استازی محترم بيرک شينواري ووبل: غضنفر بانک په افغانستان کي لمرنۍ بانک دی چي اسلامي بانکداري یي شروع کريدي او که وتوانيدل چي اسلامي بانکداري د اسلام د قانون مطابق تطبیق کري دا به دوى د پاره یوه لویه کامیابي وی. په دنیا کي بانک یوازی پیسو د تبادلی او ساتلو د پاره کار نکوي بلکه زیاتره د صنعت د پراختیا د پاره کار کوي او تر خو چي په یو ملک کي بانکونه نه وي، صنعت یي پرمخ نشي تلى ځکه تکيه ګاه نلري یعنی هرڅوک چي کارخانه جوروی باید په یو بانک باندي تکيه وي. او بل دا چي هغه کمپني چي د

غضنفر بانک د سرمایي نه کارخانه جوروی هغه هم د سود لاره پریردی او ورو ورو دغه سیستم زراعت او صنعت خانگی ته هم انتقال کیري او د افغانستان یوه برخه یعنی ۵۰٪ د سود نه پاک کیري.

محترم جاوید اقبال خليل د غضنفر بانک د خارني هیأت غری په خپل وینا کی وویل: په ۱۹۶۰ میلادی کال کی د اسلامی بانکداری یو خانگه په مصر کی شروع شوی وه، اوس نه یوازی په اسلامی ملکونو کی بلکی په توله نړی لکه یورپ او امریکا کی اسلامی بانکداری د فقها، علماء او صاحب نظرانو تر نظر لاندی فعالیت کوي. او کوم مالی بحران چې په امریکا کی راغلي وه یوازی اسلامی بانک د «لاربا» تر نامه لاندی محفوظ پاتی شول او یا معمولی غوندی متضرر شول. خوشبختانه اوس په افغانستان کی غضنفر بانک په دغه لوی اقتصادي او اسلامی خدمت کی مخکښ شو، ان شا الله دغه اقتصادي سیستم یعنی اسلامی بانکداری ورو ورو د زاره او ربوي سیستم ځای نیسي.

بناغلی شاه فهد یوسفزی د غضنفر بانک د اسلامی بانکداری مسؤول وویل: اقتصاد د ژوند سره تېلی دی. او تیره بیا اسلامی اقتصاد هم خرما دی او هم ثواب، خرما حلاله ګټه او ثواب د آخرت ګټه ده. یوسفزی صاحب زیاته کړه: له ننۍ ورخي څخه د غضنفر بانک لخوا اسلامی بانکداری جلال آباد په خانګه کی شروع شوه او د غضنفر بانک اسلامی خدمات د جدي دښار د مسودی په رنیا کی چې د اسلامی فقهی پرمینا لیکل شوی دی او د لویو لویو عالمانو او کارپوهانو تر نظر لاندی عمل کوي. نو زه د ننګرهار د علمای کرامو نه هیله کوم چې دوی هم پدی برخه کی مونږ سره همکاری وکړي.

د غضنفر بانک د اسلامی بانکداری سلاکار بناغلی محب الله شريف د خپلی وینا په یوه برخه کی وویل: غضنفر بانک د لوی الله په فضل او مهربانی، ددی مسلمان او دینداره ولس په ریښتنې ملاتر، نن دادی دلوی ننګرهار زړه د جلال آباد بنکلی او تاریخي بنار ته د خپلی اسلامی بانکداری لمنه را وغوروله. دمګری د غضنفر بانک د اسلامی بانکداری په بانکی خدمتونو کی دالو دیعی جاری حساب، د مضاربېت مودبیز حساب، د مضاربېت دسپیما حساب او د وقف بانکی حسابونه راتله دی. دلوی خښتن تعالی په مرسته او د افغانستان بانک له هوکري وروسته به پېړ ژر د مشارتک، مرابحي، اجارې او داسې نور د اسلامی بانکداری خدمتونه د غضنفر بانک په عملی بانکی خدمتونو کی ورګډ شي، چې زمونږ د تولني لپاره به په زړه پورې لازیاتي اقتصادي لاسته راوړنې ولري.

گفتگو با ایمل هاشور

طرف ۶۴۶ درصد رشد داشته است. که این رقم نمایانگر رشد و توسعه نظام بانکداری در کشور است. به همین ترتیب اگر شاخص قروض را بررسی کنیم، نظام بانکی کشور به بیشتر از هفتاد هزار مشتبث در حدود ۵۷ میلیارد افغانی قرض داده است و این هم یک رشد بسیار بی نظیر را نسبت به سال ۱۳۸۳ نشان می دهد که این رشد ۱۸/۶۵ مرتبه افزایش داشته است. به همین ترتیب سپرده های مردم که بسیار مهمتر است به ۱۱۸ میلیارد افغانی معادل ۲/۴ میلیارد دالرمی رسد که این هم از سال ۱۳۸۳ خورشیدی به این طرف ۱۱/۹۸ مرتبه رشد داشته است و این رشد ۵۰۰ درصدی نشان دهنده این است که مردم به نظام بانکی کشور باور داشته و این نظام را موفق ساخته اند. در کنار آن تلاش و خدمات هیأت رهبری بانک ها را هم نمی توانیم نادیده بگیریم و این ادعای ما که سکتور بانکی یکی از سکتورهای موفق در کشور است، بیجا نخواهد بود.

- پرسش: فعالیت غضنفر بانک را چگونه ارزیابی می کنید و چه نقشی در رشد اقتصاد کشور دارد؟**

پاسخ: از دید د افغانستان بانک همه بانک ها یعنی ۱۷ بانکی که اشاره شد، نقش بسیار خوبی در روند اقتصادی داشته اند از جمله غضنفر بانک هم نقش شایسته در رشد اقتصاد کشور داشته و

د افغانستان بانک در مجموع از فعالیت های غضنفر بانک حمایت می کند و آن را یک بانک موفق می داند زیرا غضنفر بانک توансنته است در کمترین وقت توسعه پیدا کرده و اعتماد مشتریان را نسبت به خود جلب کند. البته نقش اساسی که غضنفر بانک ایفا کرده است، ارایه بهترین خدمات در بخش بانکداری اسلامی است. چون جامعه ما یک جامعه اسلامی است عده ای از مردم کشور ما از سرمایه گذاری در بانک های عمومی خودداری می کنند، بر این اساس برخی از سرمایه کشور نزد مردم راکد مانده و از دوران باز مانده بود. زمانی که پول راکد بماند به این معناست که اقتصاد کشور کند و بطيء است، در آن صورت سرعت توسعه اقتصاد کشور مطلوب نخواهد بود. غضنفر بانک با ارایه بهترین خدمات در بخش بانکداری اسلامی توansasنه است قسمت اعظم پول های راکد کشور را جلب و وارد اقتصاد کشور کند و این امر موجب تولید بیشتر، سرمایه گذاری، استخدام بلند رفتن سطح زندگی مردم و در نهایت رشد اقتصاد کشور شده است.

خوشبختانه غضنفر بانک در کنار بانک های دیگر این وظیفه را به وجه احسن انجام داده و هیأت رهبری آن همواره

غضنفر بانک براساس یک رقابت سالم همواره تلاش می ورزد اهمیت و فواید سرمایه گذاری در بانک را برای مردم روشن سازد تا با جلب مشتریان بیشتر بول های راکد کشور را به دوران اندخته و زمینه کار و رشد اقتصاد کشور را فراهم نماید. برای رسیدن به این هدف والا گفتگوی داریم با ایمل هاشور سخنگوی بانک مرکزی افغانستان که توجه خوانندگان محترم را به آن جلب می کنیم.

ایمل هاشور سخنگوی دبانک افغانستان

- پرسش : روند فعالیت بانک ها در افغانستان چگونه است و بفرمایید در حال حاضر چه تعداد بانک در افغانستان فعالیت می کند؟**

پاسخ: در حال حاضر ۱۷ بانک در افغانستان فعالیت می کند و این بانکها از سوی د افغانستان بانک مجوز عرضه خدمات بانکی را دریافت کرده اند. از آن جمله دو بانک آن دولتی، پنج بانک آن نمایندگی بانکهای خارجی و ده بانک دیگر آن خصوصی است. این بانک ها با ۳۷۵ نمایندگی و واحد خدماتی به شمول ماشین های (ATM) در ۳۴ ولایت کشور پس از تحولات اخیر رشد و توسعه زیادی کنند. نظام بانکداری کشور پس از تحولات اخیر رشد و توسعه زیادی پیدا کرده که خوشبختانه سکتور بانک داری افغانستان در کنار سکتورهای مخابراتی و رسانه ای، یکی از سکتورهای موفق کشور به شمار می رود. اگر ما به چند شاخص مهم اقتصادی یا بانکی اشاره کنیم این ادعا را ثابت می سازد که واقعاً سکتور بانکی افغانستان موفق بوده است. پیش از سال ۱۳۸۱ خورشیدی کل دارایی نظام بانکی افغانستان فقط ۶۰ میلیون دالر بود، امروز خوشبختانه ۱۴۴ میلیارد افغانی که معادل ۲/۹۳ میلیارد دالر دارایی نظام بانکی افغانستان را تشکیل می دهد، که از سال ۱۳۸۳ خورشیدی به این

بانکی به شمار می رود، در این دستاورده تمام بانک ها نقش ایفا کرده اند و ما خوبی‌بین هستیم که این نقش ادامه پیدا کند.

• پرسش: برای بهبود و شفافیت عملکرد بانکها چه برنامه هایی را روی دست دارید؟

پاسخ: د افغانستان بانک به خاطر این که بتواند نظام بانکی بیشتر توسعه پیدا کند، خدمات بیشتر و مدرن بانکی را برای مردم عرضه کند، نقش قانون ساز و نظارتی روی بانک ها دارد و در عین زمان روی تصویب قوانین جدید مانند: قانون رهن اموال منقول و غیر منقول در معاملات تجارتی، قانون اجاره و قانون بانکداری اسلامی کار می کند تا بانکها در سایه این قوانین خدمات و محصولات بهتر بانکی را برای مردم عرضه کنند. بی طرفانه و بی رحمانه نظارت می کند و این امر به نفع بانکها است تا مبادا یکی از شعبات نظام بانکی کشور دچار مشکل شود زیرا اثرات منفی آن کل نظام بانکی کشور را متضرر می کند. نظارت د افغانستان بانک باعث می شود که بانکها در صورت مواجه شدن با مشکل پریشان و مضطرب نشوند. چنانچه بانک انکشافی افغانستان ورشکست شد اما نظارت و رهنمودهای د افغانستان بانک باعث شد که نظام بانکی کشور متضرر نشود. از سوی دیگر انتستیوت بانکداری زیر نظر د افغانستان بانک تشکیل شده است در قدم نخست تمام کارمندان بانکها در این انتستیوت تحت آموزش قرار می گیرند و این امر منجر به ارتقای ظرفیت کارمندان بانک ها خواهد شد.

• پرسش: به نظر شما دوران پول چه نقشی در ثبات بهای پول و رشد اقتصاد کشور دارد؟

پاسخ: این بحث را از سال ۱۳۸۱ خورشیدی آغاز می کنیم. در سال ۱۳۸۱ زمانی که ریفورم پولی صورت گرفت، د افغانستان بانک در حدود ۱۸ تریلیون پول کهنه را چاپ کرد و به جای آن فقط ۱۸ میلیارد افغانی پول جدید را وارد بازار ساخت. در حالی که اکنون بیشتر از ۸۸ میلیارد افغانی در بازار است. و نرخ مبادله افغانی در مقابل ارز خارجی همان نرخی است که در سال ۱۳۸۱ بود. این امر نشان دهنده سیاست پولی مثبت د افغانستان بانک است که در این سیاست پولی بانکها نیز نقش کلیدی دارند چون بانک ها پول را وارد اقتصاد می کنند، زمانی که پول وارد اقتصاد شد ارزش خود را از دست نمی دهد. من قبلاً اشاره کردم که ۱۱۸ میلیارد افغانی سپرده های مردم در بانک ها است، در گذشته بیشتر این پول ها در خانه ها زیر بالشت و دوشک راکد مانده بود اما حالا نظام بانکی توانسته است

تلاش کرده است تا سهم بیشتری در توسعه و رشد نظام بانکداری کشور داشته باشد.

• پرسش: برای تحقق فرهنگ بانکداری اسلامی که یکی از آرزوهای دیرین مردم افغانستان است، چه اقداماتی روی دست دارد؟

پاسخ: باوجود آن که تا هنوز قانون بانکداری اسلامی توشیح و تصویب نشده است ولی د افغانستان بانک به خاطر این که فرهنگ و کلتور بانکداری اسلامی در کشور تحقق پیدا کند به بانکها اجازه داده است که یک بخشی از فعالیت های خود را به بانکداری اسلامی اختصاص دهند و یا قسمتی از فعالیت های خود را مطابق به بانکداری اسلامی عیار نمایند تا مردم ما با فرهنگ بانکداری اسلامی آشنا شوند، تا زمانی که برای بانکداری اسلامی بانکهای اختصاصی ایجاد شود. چنانچه رئیس غضنفر بانک حین دریافت مجوز غضنفر بانک از د افغانستان بانک گفت: تلاش خواهد کرد تا آهسته آهسته به حیث یک بانک خالص اسلامی عرض اندام کند. د افغانستان بانک در صدد است تا قانون بانکداری اسلامی را که با در نظر داشت نظرات نهادها، علماء و روحانیون کشور تهییه شده است، به زودترین فرصت در مجراهای قانونی کشور به تصویب برساند. اما تا زمانی که این قانون به تصویب برسد، د افغانستان بانک به خاطر تسریع این روند یک واحد بانکداری اسلامی را در چارچوب نظارت بانک ها ایجاد کرده و در عین زمان شرعیه بورد را تشکیل و اعضای آن را انتخاب کرده است تا مسائل بانکداری اسلامی به آنها راجع شود، این ها اقداماتی بود که د افغانستان بانک به خاطر تحقق بانکداری اسلامی در کشور انجام داده است.

• پرسش: کارکرد بانکها یی که مجوز فعالیت در بخش بانکداری اسلامی دارند، چگونه است؟

پاسخ: به نظر ما فعالیت تمام بانک ها چه در بخش بانکداری اسلامی و چه در بخش بانکداری سنتی و مدرن موفق است. در صورتی که مشکلات اندک تخبیکی ایجاد شود، د افغانستان بانک به کمک آنها می شتابد، به آنها مشورت می دهد، به مشکلات آنها رسیدگی می شود و توجه آنها را به مقررات و قوانین د افغانستان بانک و قانون بانکداری جلب می کند. بانک ها نیز مقابلاً به تمام فیصله ها و قوانین د افغانستان بانک احترام گذاشته اند. چنانچه من قبلاً اشاره کردم بیش از ۳۷۵ واحد خدماتی بانکی در کشور فعالیت می نماید که این امر یک دستاورده بزرگ برای نظام

بالا برود. از سوی دیگر بانک‌ها با ارایه خدمات بهتر می‌توانند نظام بانک داری افغانستان را در میان دیگر نظام‌های کشور الگو و نمونه قرار دهند.

• پرسش: چه پیامی برای مردم کشور دارد؟

پاسخ: پیام د افغانستان بانک برای مردم این است که به نظام بانکی کشور اعتماد و باور داشته باشند زیرا این نظام در خدمت مردم قرار دارد و زمینه اشتغال را برای مردم مساعد کرده است. در حال حاضر نظام بانکی کشور زمینه کار را برای تقریباً هفت هزار نفر مساعد کرده است و این هفت هزار نفر مربوط به هفت هزار خانواده است. و اگر هفتاد هزار متنشیت از نظام بانکی کشور قرض دریافت کرده باشند، زمینه کار برای آنها و عده دیگری مساعد شده است. پس توقع ما این است چنانچه تا امروز به نظام بانکی کشور اعتماد کرده اند، بیشتر اعتماد و باور کنند و پول‌های راکد را به نظام بانکی کشور بسپارند. تا نظام بانکی کشور با سرمایه گذاری در سکتورهای مختلف اقتصادی زمینه اشتغال برای مردم و رشد اقتصاد کشور را فراهم سازد.

پول‌های راکد را وارد بازار نموده و به حرکت درآورد. نظام بانکی با قرض دادن به مردم از طریق بانکداری عمومی و بانکداری اسلامی نقش بسیار مفیدی در جلوگیری از تورم داخلی داشته و این امر سبب شده است که نرخ مبادله پول ما در برابر ارز خارجی ثابت بماند.

• پرسش: چه توقعی از بانکها و دست اندر کاران امور اقتصادی کشور دارد؟

پاسخ: توقع ما از نظام بانکی این است چنانچه در آغاز تمهید کرده اند، بر اساس یک رقابت مالی مشتریان بیشتری را جلب کنند و مارکیت‌های کشور را در دست داشته باشند. البته چند موضوع را در فعالیت‌های اقتصادی خود مدنظر داشته باشند: نخست خدمات خوب، شفاف، ارزان و جدید را برای مشتریان خود عرضه کنند. دوم پول مردم را به سرمایه گذاری سوق بدهنند. تا از یک طرف تولیدات کشورما بالا برود و از طرف دیگر زمینه اشتغال برای مردم مساعد شود. سوم در حفظ امانت و سرمایه مردم کوشانند و آن را به نحوی مورد استفاده قرار بدهند تا برای دیگران زمینه کار مساعد گردد و از این طریق امرار معاش نمایند و سطح زندگی شان

افتاح نمایندگی غضنفر بانک در شهر باستانی هرات

به زودی.... Coming soon

(Western Union) ویسترن یونین

امکانات انتقال پول به داخل و خارج از کشور از طریق ویسترن یونین برای مشتریان غضنفر بانک مهیا می باشد. بنا بر این در تمام نمایندگی های غضنفر بانک برای انجام این سهولت غرفه های ویژه اختصاص یافته و با انجام خدمات قناعت بخش و مطمئن در خدمت مشتریان خویش قرار دارد.

غضنفر بانک از طریق ویسترن یونین در امر انتقال پول به شما اطمینان می دهد

E- Statement خدمات

با این خدمات، مشتریان می توانند معلومات پیرامون صورت حساب خویش را آز طریق ایمیل دریابند. ضرورت به حضور مشتریان به بانک دیده نمی شود. غضنفر بانک می تواند صورت حساب مشتریان را بنابر تقاضای آنها ذیلاً ارسال نماید:

- روزانه
- هفته وار
- ماهوار
- سه ماهه
- شش ماهه
- سالانه

حساب خود در غضنفر بانک
از طریق ایمیل دریافت کنید

ما به تطبیق نظام اقتصاد اسلامی

نیازمندیم

معاون سر محقق عبدالباری راشد

اما نظام موجود سیاسی کشور که نام رسمی آن جمهوری اسلامی است، به سادگی می‌تواند تا روش اقتصادی اسلامی را به جای سیستم های اقتصادی وارده (غیر اسلامی) بر مبنای اعتقاد و ایمان کامل به خدا و مسؤولیت تاریخی خود در این سرزمین اسلامی تعییل و تطبیق نماید. و این مکلفیت شرعی و قانونی را در برابر خدا (ج)، تاریخ و ملت نیز دارد.

به عباره دیگر جمهوری اسلامی افغانستان بر اساس اصل آزادی، استقلال و حاکمیت ملی، هیچ مانعی برای تطبیق نظام اقتصادی اسلامی در کشور ندارد.

هم چنان قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان شريعتمدنی را که شامل همه احکام، منجمله فقه و اقتصاد اسلامی نیز می‌شود، به عنوان معیار نظام اجتماعی قبول نموده و هر آنچه مخالف اساسات دین مبین اسلام شناخته شود، آنرا مردود می‌داند.

از جانبی هم به رسمیت شناختن نظام و قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان و حمایت جهانی آن نیز کدام مانع خارجی و بین‌المللی را برای تطبیق این مأمول باقی نگذاشته است. سیستم اقتصادی اسلامی با حفظ مشخصات عدالت، انصاف و برابری و تضمین سعادت دنیا و حیات اخروی بشریت خامن رشد سالم اقتصادی جامعه بشری از لحاظ کمیت و کیفیت نیز هست.

از آنجا که ملت بزرگ ما، مردمی متدين و مسلمان اند، بدون شک از تطبیق و تعییل هر نوع احکام الهی در زندگی مادی و معنوی شان با کمال افتخار استقبال و پذیرایی می‌نمایند.

فلهذا تطبیق و تعییل نظام اقتصاد اسلامی در این سرزمین نه فقط اشکالی ندارد، بلکه می‌توان گفت که این امر از آرمان‌های دیرینه این ملت مسلمان و سرافراز است.

چنانکه در عمل دیده می‌شود اکثر روابط و مناسبات اقتصادی میان افراد جامعه بیشتر بر اساس احکام الهی (اوامر و نواهی خدای متعال در زمینه) استوار است.

اما آنچه تا کنون سیستم اقتصاد اسلامی را در حیات فرد و جامعه به عنوان یک روش یا یک نظام مشخص و رسمی اقتصادی پیاده نساخته است، هماناً موضعگیری حکام زمان و رهبری‌های سیاسی کشور در مقاطع مختلف است.

چه زعامت‌های سیاسی در طول تاریخ یا فرصت انتخاب و تطبیق همچو یک نظام عالی اقتصادی و سالم را نیافته‌اند، و یا گاهی دولت‌ها و حاکمیت‌های سیاسی با تقلید از روش‌های اقتصادی قدرت‌های اقتصادی حاکم بر جهان یکی از شیوه‌های اقتصادی غیر اسلامی را ترجیح داده‌اند.

بر ستره محکمه، لوی خارنوالی و غیره ارگان های عدلی قضایی است تا متخلفین از اصول شرعی را در معاملات اقتصادی طبق احکام قانون و شریعت تأدیب و مجازات نمایند.

- سایر علما، مبلغین، روشنفکران و اصلاحگران اجتماعی نیز موضوع تعییل و تطبیق سیستم اقتصادی اسلام را اجزء اهداف تبلیغ و دعوت اسلامی شان قراردهند.

- تدریس مبادی اقتصاد اسلامی در مدارس، مکاتب و پووهنتون ها و سایر نهاد های تعلیمی و تربیتی کشور از طریق وزارت های معارف و تحصیلات عالی، به عنوان یکی از مضامین اساسی صورت گیرد.

- تحقیق در مبانی اقتصاد اسلامی توسط محققین علوم اسلامی و ترجمه آثار علمی تحقیقی در این زمینه از زبان های دیگر و رسانیدن این آثار به مراجع تدریس و تبلیغ در کشور.

- طبع و نشر و تکثیر نظریات و آثار علمی اقتصاد اسلامی از طریق روزنامه ها، جراید، مجلات و رسایل اقتصادی برای قشر باسوساد جامعه.

به طور نمونه مقایسه سطح کمی و کیفی تولید، شیوه توزیع عادلانه و به موقع و هم چنان چگونگی مصرف نعم مادی با شاخص ایمان، در مقابل شیوه های تولید، توزیع و مصرف خارج از معیار های اقتصاد اسلامی می تواند مولدین، موزعین و مستهلكین را به حقانیت سیستم اقتصادی اسلامی با اصول قبول شده اخلاقی آن وارد سازد.

مثالاً: اگر فرض شود که دو فابریکه دارای عین ظرفیت تولید و با عین تعداد کارگر و متخصصین در عین زمان و ساعت کاری و با مزد یکسان کارگران به تولید محصولی مشخص چون بوت یا کالای دیگر مورد نیاز جامعه بپردازند، در حالیکه کارگران فابریکه اول با فابریکه دوم از نظر معنوی و اخلاقی تفاوت داشته باشند آیا هر دو فابریکه با عین کمیت و کیفیت به تولید خواهند پرداخت؟ و یا تفاوت هایی در کمیت و کیفیت تولیدات آن ها به مشاهده می رسد؟

بدیهی است در فابریکه ای که کارگران مطابق به معیار های ایمانی و اخلاقی مصروف خدمت اند سطح کمیت و کیفیت تولید آن با فابریکه دیگر فرق می کند.

این تفاوت کمی و کیفی هیچ منشأ مادی نخواهد داشت، جز آنکه دقت و توجه خاص کارگران صادق و مؤمن و مخلص را در کار بدانیم که موجب بلند بردن سطح کیفیت و کمیت در تولید شده اند.

و بر عکس عامل پسمانی فابریکه دومی را در پایین بودن کمیت و کیفیت تولیدات در عدم صداقت و ایمان داری کارگران آن در جریان کار دریابیم.

بنجاست که نظام اقتصادی اسلام را با پایه های اخلاقی و معنوی آن در برتری مطلق با هر سیستم اقتصادی دیگر می توان دید.

این ویژگی های نظام اقتصاد اسلامی می تواند دلایل موجه و مؤثث انتخاب راه و روش اسلامی در حیات اقتصادی کشور ما به طور طبیعی باشد.

خوبشخтанه موقعیت جغرافیایی افغانستان هم برای تطبیق و تعییل و تعمیم این روش اقتصادی در منطقه و فراتر از آن در سطح جهان اسلام مساعدت لازم می نماید.

زیرا جمهوری اسلامی افغانستان در میان ملت های مسلمان با ویژگی های دینی فرهنگی مشابه قرار دارد که اصلًا در معاملات اقتصادی به شیوه اسلامی آن به هیچ معضلی بر نمی خورد و بلکه به حمایت و استقبال آنها روبرو می شود.

با توجه به دلایل ارایه شده در زمینه شرایط، امکانات و سهولت های وسیع ملی و بین المللی و حقوقی و قانونی برای تطبیق و تعمیم نظام اقتصاد اسلامی در کشور می توان با اطمینان به این مامول برخورد لازم کرد.

از آنجا که اقتصاد اسلامی عنوان یک نظام اقتصادی تا هنوز بشکل اکادمیک آن در جامعه اسلامی مطرح نگردیده، ایجاد می نماید تا در قدم نخست اقتصاد اسلامی منحیت بهترین نظام اقتصادی کارآ و مستقل معرفی گردد.

حتی این مسأله برای اکثر علمای دینی و مذهبی ما نیز تا هنوز روشن نیست.

بنابر این ایجاد می نماید تا کورس های آموزشی علمی اقتصاد اسلامی برای همه علمای مبتدی دینی از جانب مؤسسات علمی تحقیقی و تحصیلات عالی کشور دایر گردد.

و بعد برای همنوایی و هماهنگی آحاد مردم در عمل برای کمک و همکاری به این جریان تدبیر و شیوه های ذیل باید مورد توجه قرار گیرد.

- **فعال ساختن سیستم تبلیغاتی کشور بر محور تبیین ارزش های مادی و معنوی نظام اقتصاد اسلامی:**

در این زمینه وزارت های اطلاعات و فرهنگ، ارشاد و اوقاف و حج و ستره محکمه جمهوری اسلامی افغانستان می توانند هر یک نقش مؤثری را ایفا نمایند.

وزارت اطلاعات و فرهنگ با کار برد همه وسائل و امکانات نشراتی خود اعم از روزنامه ها، جراید، مجلات و رادیو تلویزیون ها می تواند افکار عامه را به سود تطبیق نظام اقتصاد اسلامی فعالانه تحت پوشش مستدام قرار دهد.

وزارت ارشاد و اوقاف و حج به مثابه یک ارگان عالی خدمات دینی این مسأله را به عنوان یک وجیه ملی و دینی از طریق همه علما، امامان و خطبا از ورای منابر مساجد و حسینیه ها بطور سیستماتیک به گوش و هوش هر فرد نماز گزار برساند.

که تجار ملی و سرمایه داران خصوصی را به امر تطبیق نظام اقتصاد اسلامی در عمل وابی دارد.

این مسأله هم از طریق علما و فقهای مسؤول و آگاه صورت گرفته میتواند و هم از طریق نهاد های مسؤول دولتی. از آنجا که دولتها در همه جا مسؤولیت اصلی و درجه یک رشد اقتصادی ملت‌های شان را دارند، این مسأله در صدر اهداف کاری هر دولت همیشه قرار دارد.

بناءً دولت جمهوری اسلامی افغانستان با احساس مسؤولیت خطیر می‌تواند به مقصد رشد اقتصادی کشور و تطبیق نظام اقتصادی اسلام در این سرزمین اسلامی به فعالیت های ذیل دست یازد:

- نهادینه ساختن نظام اقتصاد اسلامی در ساختار های عدلی، قضایی، اداری و اقتصادی دولت جمهوری اسلامی افغانستان.

به این معنی که دولت باید تطبیق نظام اقتصادی اسلام را طی قوانین و مقررات خاصی در پرتو شریعت اسلامی و قانون اساسی افغانستان جاگزین سیستم های اقتصادی بیگانه بسازد.

زیرا پیروی تقليیدی هیچ یک از سیستم های سوسیالیستی و کاپیتالیستی اقتصاد کشور را به جایی نرسانیده اند.

- نهاد های مالی عدلی، قضایی و اداری کشور در رابطه به اجرای برنامه های عملی سیستم اقتصاد اسلامی نظارت مرتب و جدی داشته باشند.

یکی از شیوه های تطبیق نظام اقتصادی اسلام آنست که جمع آوری زکوہ، صدقات و عشور و خمس ها از تمامی مردم توسط ارگانهای مسؤول دولتی صورت گیرد.

دولت با توجه به مصالح ملت می‌تواند این منابع مالی خدایی را هم به مستحقین درجه یک آن برساند. و هم می‌تواند که پول و یا مال مزاد از نیاز فقرا در سایر موارد به نفع ملت به کار اندازد.

مثلاً با جمع آوری منابع مالی خیریه دینی واجتماعی به غرض به دوران اندختن این سر مایه تأسیس فابریکه ها، مراکز تولیدی و صندوق های قرض الحسن و اعانه و یا ایجاد بانک های اسلامی می‌تواند صورت گیرد.

و استفاده از تجارب بانک های اسلامی در دیگر کشور ها نیز می شود ممد این روند واقع شود.

اسلامی ساختن سیستم بانک های موجود و هم چنان ایجاد بانک های جدید اسلامی موارد دیگریست که دولت اسلامی می‌تواند از این طرق وارد مرحله مهمی از تطبیق و تعمیل بخشی از نظام اقتصاد اسلامی گردد.

زیرا در سایر سیستم های اقتصادی مسأله ایمان و شاخص معنویت و اخلاق هر گز مطرح نیست.

- پنجمین ترتیب رهنمایی زمینداران و باغ داران به احکام مسائل مزارعه و مساقات و اراضی موات در مسائل باعذاری و زراعتی می‌تواند توجه مردم را به مفاد و حکمت های اقتصاد اسلامی جلب نماید.

و این امر باعث می‌شود تا سیستم اقتصادی اسلام در ساحة وسیعی از حیات اقتصادی کشور یعنی زراعت و جنگلات و باغداری تعمیل و تطبیق گردد.

در مسائل تجارت، مضاربیت، شرکت وغیره فعالیت های اقتصادی که هریک نقش خود را در رشد اقتصادی جامعه دارند نیز احکام فقه اسلامی صراحةً خاص دارد.

اما توضیح این احکام ایجاب فرصت و اتخاذ تصامیم لازم را از طرف علمای دینی و مسؤولین دولتی برای سکتور های اقتصادی و تجاری می‌نماید.

زیرا هر زمانی که مردم به مزایای احکام و اصول تجارت، شرکت، مضاربیت و امثالهم در چهار چوب فقه اسلامی پی ببرند، بدون شک تطبیق نظام اقتصاد اسلامی در همچو عرصه ها به سادگی عملی می گردد.

اینچنین ارزش دوران پول (به جای کنز) در رشد اقتصادی یک جامعه در سرخط مسائل مربوط به نظام اقتصادی اسلام است. چنانکه خداوند (ج) عاملان این کار (کنز) را به وعید بسیار شدید متوجه این جرم شان می سازد.

می فرماید:

ترجمه: کسانیکه طلا و نقره را گنجینه می سازند و در راه خدا (ج)

اتفاق نمی کنند، آنها را به مجازات درد ناک بشارت بده. (۱)

بنابر این آگاهی از چنین عمل ناروا که دامنگیر اکتریت مردم است، توجه مردم را به جلو گیری از کنز نمودن و بر عکس به اتفاق و یا بدوران اندختن پول های راکد معطوف می دارد.

و در نتیجه میلیارد ها افغانی پول راکد در خانه ها و بانکهای ربا خوار، به دوران اقتصادی سالم از طریق تجارت و صنعت وغیره می گردد.

و این یکی از روش های مؤثریست که نظام اقتصادی اسلام را به بسیار سادگی در عرصه مسائل دوران مثبت پول حاکم می سازد.

- تشویق و رهنمایی تجار و سرمایه داران ملی کشور به کاربرد احکام و قوانین اقتصاد اسلامی در مشاغل شان شیوه مهم دیگری است

کمک های خارجی و پیامد های آن

معاون سرمهحقق شیرعلی تزدی

آزادی

چوکات بانک جهانی تاسیس شد، پایه ریزی نمود. این موسسه برای فراهم نمودن قرضه های بدون ربح برای تامین مالی توسعه در فقیر ترین کشور های جهان تاسیس شده بود. در این میان بانک بین المللی ترمیم و توسعه (IBRD) یا بانک جهانی توجه خود را از بازسازی اروپا بسوی اکشاف جهان سوم تغییر داد. زیرا فکر می شد چون این کمک ها توانست که اروپای ویران را در مدت کوتاه آباد سازد، لهذا عین امکان در قسمت ممالک روبه اکشاف صدق خواهد کرد اما تجربه نشان داد که تنها تعداد کمی از ممالک روبه اکشاف توانستند از این کمک ها نتایج مثبت حاصل نمایند. در حالیکه بعضی از کشور های دیگر به آن مامول دست نیافتند و نتایج مثبت و ملموسى را به دست نیاورند. بلکه بر عکس بار قرضه (پرداخت اصل و سود قرضه) آنقدر زیاد شد که ۲۵ تا ۴۰ درصد عاید صادراتی آنها به تادیه قرضه های سابقه مصرف گردید. کمک هایی که از طریق بانک جهانی و موسسات مربوط به آن و صندوق وجهی بین المللی صورت می گرفت گرچه شرایط سهل تر داشتند، اما در واقع چون ممالک پیشرفتنه سهم دار اصلی این موسسات هستند، لهذا همان پالیسی نفع جویی شخصی خود را پیروی می کنند. حتی بعضاً

کمک های خارجی بعد از جنگ جهانی دوم به مثابه یک پدیده اقتصادی و اجتماعی برای کشور ها عرض وجود نمود. انتظاراتی که از بدو به وجود آمدن پدیده کمک های خارجی از انها می رفت عبارت از بازسازی ویرانی های ناشی از جنگ، غلبه بر فقر، افزایش استغال، تامین صلح و ثبات، تامین عدالت اجتماعی، گسترش دموکراسی و جلوگیری از آلوده گی محیط زیست بود که در اغاز موفقیت هایی که از این کمک ها به وجود آمد کشور ها را به پیشرفت های سریع و آینده خوشبخت امید وار ساخت، بر طبق طرح «مارشال»، امریکا به منظور احیای اقتصاد جهانی و جلوگیری از نفوذ و بسط کمونیزم ۲,۵ فیصد از تولید نا خالص ملی خود را طی سالهای ۱۹۴۷-۱۹۵۱ صرف باز سازی اروپای غربی نمود. کمکهای امریکا در چوکات پلان «مارشال» برای تسریع بازسازی ویرانه های جنگ جهانی دوم در اروپایی غربی حیاتی و اساسی بود.

امریکا با انگیزه های بشر دوستانه و همچنین منافع اقتصادی وامنیتی به تکرار این موفقیت از طریق گسترش کمکهای خارجی به کشور های روبه اکشاف ترغیب شد. و طرحی را مبنی بر ارایه کمک های تکنیکی به منظور سرعت توسعه کشور های رو به انکشاف از طریق موسسه توسعه بین المللی که در سال ۱۹۶۰ در

کمک های خارجی و پیامد های آن

محض ۲٪ آن برای امور اولیه، صحت عامه و یک فیصد آن برای پروگرامهای تنظیم نفوس مصرف شده است. حتی همین مصارف برای صحت و نفوس هم بیشتر مورد استفاده مردم ثروتمند تر قرار گرفته است. "از کمک های تخنیکی تقریباً ۹۰٪ آن در خود ممالک کمک دهنده مصرف می شود که بیشترین آن برای استخدام متخصصین، مشاورین و غیره مصرف می شود. در حالیکه مشوره این مشاورین از کارآیی بسیار کمی بر خوددار بوده و نتوانسته است انکشاف این کشور ها را سبب شود. لذا این کمک های تخنیکی موثریت چندانی ندارند. شواهد زیادی از نا رضایتی در مورد ازایه کمک ها در کشور های رویه انکشاف وجود دارد. جنبش های مردمی برای اعتراض به نا برابری های اجتماعی، و خراصی میحط زیست که با اجرای طرحهای کمک های خارجی در برزیل، هند و اندونزیا به چشم می خورد به وجود آمد. و اکثراً مردم به این فکر بودند که کمک ها وسیله سوء استفاده و ایجاد نابسامانیهای سیاسی در کشور های کمک گیرنده است چون کشور های کمک دهنده از کشور های کمک گیرنده می خواهند تا پلانها و اهداف آنها را تامین نمایند. پس نتیجه آن بی ثباتی و نا راضی ای در کشور های مختلف بوده است. مثال روشن آن اقدام روتستانیان هایتی است، آنها در سال ۱۹۸۵ برای دور کردن هلی کوپرهای امریکایی (که برای تحويل کمک های غذایی امده بودند) تجمع نموده و شمشیر های خود را تکان میدادند. این واکنشها در واقع دال بر بد بودن اصل کمک هاینیست بلکه حاکی از انحراف کمک ها از مسیر اصلی آن است که همانا شعار بشر دوستانه می باشد. زیرا کمک ها در بسیاری موارد نتوانست بشر دوستانه بودن و یا زمینه کاهش فقر رادر عمل به اثبات برساند، بلکه باعث ایجاد شگاف عمیق بین غنی و فقیر در کشور کمک گیرنده گردید. چنانچه نا برابری عواید در کشور برزیل به طور قابل ملاحظه افزایش یافت و وضعیت فقرا نسبت به گذشته بد تر شد. بناءً ساده لوحانه خواهد بود فکر شود که گویا ممالک پیشرفته و سیاست مداران آن حوصله دید فقر و فاقگی وسیع و محرومیت های ممالک رویه انکشاف را نداشته، لهذا دست خیر به سوی آنها دراز می کنند در حالیکه در عمل دیده شده که انگیزه این کمک ها عوامل عمیق تر اقتصادی و سیاسی داشته است. که یکی از این عوامل رامی توان یافتن بازار مناسب برای اموال تولیدی شان می باشد. چنانچه بعضی از کمک ها مشروط به واردات و خرید اجناس کار آمد پروژه های انکشافی کمکی می باشند و برای دریافت چنین کمک ها، مملکت دریافت کننده تعهد می کند تا قرضه یا کمک را برای خرید اجناس تولیدی مملکت داین به مصرف برساند و لو قیمت آن اجناس در بازار بین المللی پایینتر هم باشد. این نوع کمک ها را کمک بسته هم گفته اند. حکومت های ممالک پیشرفته به خوبی

در کمکهای بین المللی شرایط غیر عملی را از ممالک گیرنده آن را تقاضا می کنند.

دلیل دیگر کمک ها یا قرضه ها همانطوری که گفته شد دلیل سیاسی است، یعنی از ممالک مدیون تغییر نظام سیاسی شان توقع برده می شود، این تغییر در ظاهر به نام توسعه موسسات دموکراسی در ممالک روبه انکشاف و حمایه از حقوق بشر می باشد. لهذا حکومتی که پالیسی جهانی حکومت کمک دهنده را پیروی می کند. مستحق دریافت کمک بیشتر از آن کشور ها می شود و کسیکه از این سیاست پیروی نکند از در یافت چنین کمک ها محروم می گردد. که نمونه روشن ان کمکهای سه دهه اخیر شوروی سابق به حکومت سابق افغانستان و کمک های امریکا به مجاهدین می باشد.

همچنین دهه ۱۹۷۰ شاهد رشد چشمگیری کمک های خارجی است که تعداد از کشور های تازه به صحته امده به نام (اوپک) ارایه کردند. جاپان طی سالهای دهه ۱۹۸۰ کمک های خارجی خویش را به سرعت گسترش داد تا جایی که از امریکا پیشی گرفت و به بزرگترین اعطای کننده کمک طی دهه مذکور برای توسعه جهان بدل شد و بسیاری از فقیر ترین کشور های جهان شدیداً به کمک های خارجی وابسته شدند. مگر متأسفانه که با وجود افزایش کمک ها نتیجه آن در جهان سوم طور لازم مثبت نبود و اعتماد مردم مبنی بر اینکه موفقیت طرح «مارشال» می تواند در جهان سوم نیز تکرار شود، روبه کاهش بود. زیرا این کمک ها نتوانستند سرمایه و منابع مالی لازم را برای توسعه و سرمایه گذاریها در بخش های زیر بنایی، تعلیم و تربیه، ارتقای ظرفیت، دولت داری خوب، تجارت موثر تامین نمایند و تا هنوز هم یک ثلث نفوس جهان در فقر مطلق به سر می برند.

بناآعده مردم به این باور شدند که در حقیقت کمک ها وسیله است برای خدمت به منافع سیاسی و اقتصادی کشور های کمک دهنده و معمولاً کمک برای کسانی می رسد که این منافع را به وجه خوبتر می توانند تامین کنند و این کمک ها یکی از عوامل نا برابری های اقتصادی و اجتماعی آلوده شدن محیط زیست، فاسد شدن اداره و واپستگی و دست نشانده شدن دولت های فقیر گریده و مانع انجام اصلاحات سیاسی لازم و رشد اقتصادی می شود. این شیوه کمک رسانی سبب می شود تا پول مالیات مردم فقیر کشور های پیشرفته(به جای کار گیری به نفع فقرا و کاهش فقر) به جیب افراد بولدار ممالک فقیر برود. در حال که مالیه دهنده گان ممالک پیشرفته فکر می کنند که این کمک ها در ممالک رو به انکشاف فقر و نا داری را کاهش می دهد. در صورتیکه مقدار کمی از آن به پروژه های که به نفع طبقه فقیر می باشد، بکار گرفته میشود. چنانچه " در یک مطالعه بانک جهانی در ۱۹۸۸ تذکر داده شده که از تمام کمک ها به ممالک روبه انکشاف که دارای عاید کم اند

هایی که کمک های خارجی دارند، نباید تا ابد به آن متکی بود و در مصرف آن سهل انگاری نمود و نباید چنین تصور شود که گویا این کمک ها بلاعوض و سخاوتمندانه خارجهای است. و به هر شکلی که استفاده شود فرق نخواهد کرد، بلکه بر عکس در بدل قیمت بسیار گزاری که عبارت از تهدید استقلال و محدود ساختن حق تعیین سرنوشت مردم ما می باشد پرداخته می شود، لذا سعی به عمل آید تا از آن استفاده مناسب و اعظمی صورت گیرد تا با توجه به بهای بزرگی که در بدل آن می پردازیم نتیجه مطلوبتری به دست آوریم. و تلاش به عمل آید تا کشور های کمک دهنده را به این امر معتقد سازیم که مشروط بودن کمک ها پروسه دموکراسی را تضعیف می کند و تحمل شرایط، باعث می شود تا تواناییم روی اولویتها تمرکز نموده و کشور خود را از وضع نا بسامان موجود رهایی بخشیم. شواهدی وجود دارند که کمک های بلا قید و شرط تاثیرات قابل ملاحظه روی افزایش رشد اقتصادی و کاهش فقر داشته اند. زیرا کشور های رو به انکشاف در پهلوی توسعه اقتصادی می خواهند کمک ها را در راه کاهش فقر، بهبود وضع تعلیم و تربیه و صحت، کاهش فقر در کشور های عقب مانده اندکی مدد واقع شود، و ببرند.

بناء باید تلاش پیگیر صورت گیرد تا افغانستان از جمله کشور هایی باشد که از کمک های خارجی استفاده موثر نموده باشد. مانند کوریای جنوبی که در طول مراحل اساسی توسعه آن کمک های خارجی نقش عمده ایفا کرد و موجب رشد اقتصادی و کاهش فقر در آن کشور گردید، در حالیکه کشور های تا زمانی، سودان، زیبر، موزمبیق، نایجیریا، زامبیا و هایتی با وجود وابستگی شدید به کمک های خارجی نتوانستند نتایج سودمند و ملموسی از آن بدست آورند.

ماخذ:

- ۱- لارسون، تامس، اقتصاد سیاسی بین الملل؛ تلاش برای کسب قدرت و ثروت، ترجمه: احمد ساعی، مهدی، تقی - تهران: نشر قومس، ۱۳۷۶
- ۲- شبان، محمد انور. تیوریها، عوامل و سیاستهای انکشاف، پشاور، یونین اید، ۱۳۷۵
- ۳- الهی، همایون. کمک های خارجی و توسعه نیافتگی، تهران: قومس ، ۱۳۸۲

می دانند که این کمک های شان در ممالک روبه انکشاف عایدی را که ایجاد می نماید به دست عده محدودی مردم رسیده و با تقلید از شیوه زنده گی ممالک پیشرفت، این مردم عاید خود را برای خرید اجتناس لوکس و سایر لوازم مصرفی ممالک کمک دهنده مصرف می کنند. که در نتیجه بازار فروش مصرفی رادر ممالک پیشرفت رونق می بخشد. از همین جاست که امروز کمک ها جایگزین ضعیفی برای اصلاحات ساختاری در نظام اقتصادی بین المللی دانسته می شوند و نمی توانند نا برابری اقتصادی جهان را کاهش دهند. علاوه بر این بین شعار بشردوستانه که جهت توجیه نیاز به کمکهای خارجی ابراز می شود و انگیزه های سیاسی و اقتصادی که تخصیص کمک ها را هدایت می کند، به طور اجتناب نا پذیر تناقض آشکاری بروز می کند. چنین بر خوردی بین شعار و واقعیت، کمک دهنده گان را در برابر اتهام دو رویی و تزویر قرار می دهد. نهایتاً در حالی که کمک های خارجی به طور کلی می تواند به توسعه و کاهش فقر در کشور های عقب مانده اندکی مدد واقع شود، و استنگی آنان را نیز بیشتر می کند. رابطه بین کمک دهنده و کمک گیرنده رابطه برابر نیست و این می تواند فرصلهایی برای نفوذ بیشتر فراهم کند چنانچه ستراتیژی کمک های بانک جهانی در سالهای اخیر روی این اصل تمرکز دارد که کشور های روبه انکشاف جهت بهره مند شدن از قرضه های بانک جهانی باید با اصلاحات سیاسی طراحی شده در جهت کاهش نقش دولت در اقتصاد، موافقت نمایند. این سیاست زمینه ساز برای خصوصی سازی بخش های تحت مالکیت دولت، کاهش سبسايدی های اجتماعی، اصلاح کسر بودجه دولت، کاهش موانع تجاری و از میان بردن مقررات دست و پا گیر سرمایه گذاری خارجی می باشد. این تقاضاها به گونه ای توجیه می شود که گویا دخالت زیاد دولت به ضرر رشد اقتصادی منجر می توسعه عمل کند. طوریکه بانک جهانی باور دارد که تفاوت بین موفقیت و شکست، به تمایل یک کشور به اتخاذ و پیروی از سیاست منطقی بازار بستگی دارد و کمک ها براساس ترتیبات سیاسی مناسب عمل کرده است، ولی نمی تواند جبران کننده آثار زیانبار تصمیم گیریهای ضعیف اقتصادی باشد، رویه هر فرته می خواهیم واضح سازیم که هدف از این تحلیل بدینانه نسبت به کمک های خارجی این نیست که گویا کمک ها هیچ موثریت نداشته و نباید مورد استفاده قرار بگیرند، بلکه در وضعیت اقتصادی و سیاسی کشور ما قرار دارد هیچگونه چاره جز انکاء به کمک های خارجی نداریم، امکانات و منابعی را که از طریق کمک های خارجی به دست می آوریم از هیچ راه دیگر نمی توان به دست آورده، ولی آنچه را که می خواهیم خاطر نشان سازم اینست که با در نظر داشت پیامد

مرکزی بانک او په اقتصاد کي د پیسو د حجم د کچي تنظيم

معاون سرمهحق عبدالحکیم رامیار

ننی مرکزی بانکونه د لاندی ذکر شویو وسیلو، کرنو او نظارت له لاری د پولی سیستم په تنظیم او اجرا کی ونده اخلى:

- د بانکی قرضو او کریدتونو د نرخ تاکل. دا نرخ د قرضو د پولونو او د هغې د مودی په اړوند فرق کوي.
- د بانکونو د نغدینه وو د اندازې تاکل. چې د هر بانک د تولو شتمنيو او قرضداريو په نسبت تاکل کېږي.
- په مرکزی بانک کي د قانوني سپارنو او د هغه د تکناني (ربحي) اندازه تاکل.
- د بانکونو لخوا د تکناني او د خدمتونو د اجرا کولو د کچي د اقل حد او اکثر حد تاکل.
- د جاري او نورو حسابونو د مقرراتو تعينول.
- د بانکونو پر عملیاتو، حسابونو، مدرکونو او سندونو څارنه، او د هغوي څخه د هر پول مالو ماتو غوبښته.
- د بانکونو په نزد د سپما او نورو سپارنو د مصرفلو او کارولو د لارو تعینول.

په دي اړوند ده چې د افغانستان د اساسی قانون په ۱۲ مه ماده کي راغلي دی چې: افغانستان بانک د دولت مرکزی بانک او مستقل بانک دی چې د پیسو نشرول، د هیواد پولی سیاست طرح کول او د هغې تطبيق يې له صلاحیتونو څخه دی.

د یوه هیواد په پرمختګ کي د پولی ثبات اغیزی او مالی مناسب وضعیت په تیره بیا په هر وروسته پاتی هیواد

په پیل کي د بحث د بنه توضیح په خاطر دا روپسانول اړینې دی چې پیسی څه دی؟ په تولی نړۍ او د تولو بانکی قوانینو پر بناسکی او بانکوټونه پیسی دی او پلورونکی باید هغه د مشتریانو څخه د پیسو په توګه ومنی. په پرمختالیو لوډیزو هیوادونو کي چک هم د ورکړي راکړي د وسیلې په توګه د پیسو حیثیت لري. اما د چک منل حتمی او جبری نه دی. ډیر وختونه د دولتی قرضو پانی هم د پیسو حیثیت خپلوی.

په معاصره نړۍ کي ډیری پدیدی دی چې پیسی ګنل کېږي. خو هغه تعریف چې تر تولو ډير منل دی هغه عبارت دی له: د خلکو سره تولی نغدی او تول هغه جاری حسابونه چې د غوبښتی په وخت کي ورکړل شی پیسی ګنل کېږي. د تولو مرکزی بانکونو دنده داده چې د پیسو حجم داسی تنظیم کړی تر څو د هغې په سم دوران سره د تولونی د پرمختګ نورمال بهېر دوام ومومى. که په لازمه اندازه پیسی په تولنه کي دوران ونه کړي دا پدې مانا ده چې اقتصاد ته ډېر تنګ کالی ورواغوندو. او د هغه د طبیعی ودی خند شو، او په داسی وضعه کي کورنۍ او تصدی خوشی په پورنو پسی په بانکونو کي لالهانده وی په داسی حال چې هغلته پیسی نشته دی. نو پدې توګه دواړه بخشونه، یا باید خپل فعالیت کم کړي او یا یې و دروی. نو په دی کار سره کارېګر بې کاره کېږي او د پېړلو توان له لاسه ورکوي او په کلی توګه په تولنه کي درکود له امله د ژوند کچه رالویري. ددي معضلي د حل لاره د مرکزی بانک په دنیو کي نغښتی ده.

د مرکزی بانک یوه بله اهمه دنده د سوداګریزو بانکونو د بانکی زیرمو د نسبت تاکل دی دا زیرمی دوه ډوله دی، یو هغه زیرمی دی چې هر سوداګریز بانک یې د مشتریانو د سپارنو د بیرته غوبنټو په خاطر د بانک په (کسو) کي ساتي چې هغې ته زیرمی reserves وای. ددی نه علاوه په هر سوداګریز بانک کي د مشتریانو د سپارنو څخه په یوه تاکلی نسبت پیسی (د بیلګي په توګه لس سلنی) په مرکزی بانک کي ذخیره کيری چې د قانوني زیرمو required residues مخکي ياد شوي لس سلنی د قانوني زیرمو د نسبت required reserves ratio قانوني زیرمو ته تکت پولی (سود) نه ورکوي او هغه تر دیره د سوداګریزو بانکونو ترمنځ د حسابونو د تصفیه کولو په خاطر کاروی. د بیلګي په توګه احمد د میوند بانک د سل زرو افغانیو چاک چې د وخت پوره کیدو ته یې لس ورځی پاتي دی د مخکنيو معاملاتو په دواړم په غضنفر بانک کي په نوی زره افغانیو یانی ۱۰ سلنی تبیت پلوری (تنزیلوی) او خپلی پیسی تر لاسه کوي. غضنفر بانک دوی ورځی وروسته هغه افغانستان بانک ته ورکوي او په ۵ سلنی تبیت یې، افغانستان بانک د چک په بدل کي د میوند بانک د قانوني زیرمی څخه چې په افغانستان بانک کي په لرۍ د چک د بېي (سلو زره افغانیو) د جملې نه (۹۵۰۰) افغانی د غضنفر بانک په حساب او ۵۰۰۰ افغانی د تنزیل بېي په خپل اروند حساب انتقال کوي. پدی توګه لیدل کيری چې مرکزی بانک د سوداګریزو بانکونو ترمنځ د معاملاتو په ترسره کولو کي ونده اخلي.

ددی نه علاوه مرکزی بانک د پورونو او اعتبارونو د کچې او د کارولو د عرصي د تاکلو له لاري د تولني په اقتصاد کي اغیزمنه ونده اخیستلی شي. یا نې که بنایو چې په یوه هیواد کي د صنعتی چارو وده د نورو سکتورو په نسبت لمړیت لري نو مرکزی بانک پولی سیاست داسې تنظیموی ترڅو بانکونه پدی عرصه کي دی او په آسانه شرایطو پور ورکړي. او ځنۍ وختونه هم د یوې معینی اقتصادي عرصي د هڅلوا په خاطر د هغې عرصي د ضرورت ور پورونو د تکناني کچه تبیتوی او دی وختونه د پیسوند عرضي د کمولو په خاطر ځینو سکتورونو ته په اعتبار او پور ورکولو بندیز لڳوي.

دا هم د یادلو ور ده چې د سوداګریزو بانکونو، هغه پیسی چې وګرو، تصديو او کارباريانو ته یې د پور په بنه ورکوي په بانک کي د تولني د سپارنو له جملې څخه هغه پیسی دی چې د نغدي زیرمو او قانوني زیرمو زیاتي پاتي شوي دی او په خپله د سوداګریز بانک په اختيار کي وی. نو دا پانګه د مرکزی بانک د مقرراتو مطابق ددی بانکونو لخوا د ګټې د لاسته راولو په خاطر په بیلا بیلو اقتصادي عرصو کي کارول کيری.

کي د پام ور اهميت لري. یا په بل عبارت په وروسته پاتي هیوادونو کي مالی او پولی پالیسي د اقتصاد د لویو پالیسيو د وسیلو په توګه د هیواد د ودی او پرمختګ د پراخیدو سره ترڅو شوي دی. پولی پالیسي هغه روشنونه، کړنۍ او پریکړي دی چې پولی مقامات یې د پیسوند مسئلو په اروند ترلاس لاندی نیسي. په دی حال چې د دولت د لګښتونو، عوایدو او مالیاتو په کچه، ترکیب او وخت تاکنی کي په عمدي توګه بدلون راوستل د یوه هیواد مالی پالیسي بل کيری. په یوه هیواد کي اقتصاد ته نظم ورکول او بیلابیلو اقتصادي پدیدو او بهيرونو ته د ودی او پراختیا زمينې او لاري برایرول ارونده نظریو، پالیسيو او عملی وسیلو ته اړتیا لري.

د نئيو پرمختallo هیوادونو پرمختګ او لاسته راوري نه دیر اوږد، کړکیچن او د ستونزو ډک تاریخ دی دا هیوادونه د بیلابیلو وسیلو او لارو څخه په کار اخیستنی سره تواندی دی په دی ستونزو باندی برلاسي شي او خانته پرمختالی تولني جوري کړي. په وروسته پاتي هیوادونو کي د ستونزو او د هغه د پراخیدو لاملونه د کمو مادی زیرمو په خنګ کي د انسانی طرفیتونو او انسانی پانګي بي خواکي د چې ناسمي او نیمکړي پالیسي او پروگرامونه هغې ته نور هم زور ورکوي.

خرنګه چې په مخ په ودی هیوادونو کي د پانګو د پرمختالو بازارونو د نشتوالي له کبله د عامه لګښتونو (بودجي) کسر، د مرکزی بانک څخه د پور د اخیستالو له لاري تأمینېږي نو په دی هیوادونو کي د پولی کنترول وسیلي لکه (د اعتبارونو چت) او قانوني زیرمی د پام ور اهميت لري. ددی وسیلو څخه تر دیره د بیو د ثبت په ځای د پراختیابي موخو لپاره کار اخیستل کيری. ځکه چې د پانګو د بازارونو نشتوالي د پرانستي بازار عملیات ستونزمن کوي. پرانستي بازار هغه امكان او اختيار دی چې مرکزی بانک ته ورکول کيری تر خو وکولاي شي د هغه پیسوند حجم چې په دوران کي دی د تولني د اقتصادي غوبنټونو سره انټول کړي. ددی لپاره چې مرکزی بانک ددی پولی پالیسي غوبنټونی ترسره کړي په بیلابیلو اقتصادي وضعیتونو کي په پولی بازار (هغه بازار چې بانکونه د هغې نه د ضرورت ور نغدي پیسی ترلاسه کوي او یا هم خپلی نغدي پیسی هلتہ پلوري. زمونږ په هیواد کي ددی بازار بیلګه (شهزاده بازار) دی. چې د پیسوند بازار ابتدائي بنه لري) د مالی وسیلو ترڅنګ، بهلا لرونکي پانۍ (د دولتی او یا د هغې اړوند مؤسسو د پورونو پانۍ، د خزانې سندونه) او ځنۍ وختونه خصوصي بهلا لرونکي پانۍ پير او پلورکوي.

نو پدی توګه کله چې اقتصادي وضععه په تورمي حالت کي وی او بېي مخ پر زیاتیدو وی، مرکزی بانک بازار ته د قرضو د پانو او د خزانې د سندونو په ورلاندې کولو سره د بازار څه ناخه نغدي راقټولوی او د دوران نه یې باسي. او په تولنه کي د نغدو پیسوند په کمولو سره د بیو د لوریدو مخه نیسي.

اهداف دورنمایی و پی آمد آن در برنامه ریزی عملیاتی نهاد ها

پوهنیار سیف الدین سیحون استاد دانشگاه کابل

گیری های بعدی، ارزیابی منابع ، امکانات نهاد در آینده و تامین مالی سازمان، مدیریت پروژه مربوط، اداره موثر کارکنان و مدیریت منابع بشری را احتوا می کند که هر یک در برنامه ریزی جامع و استراتئیژیک مؤسسه نقش تعیین کننده دارد.

طرح اهداف بلند مدت، مسؤولیت مؤسسه را در هماهنگ سازی و انسجام منابع مالی و فنی مشخص می کند و در روشنی اهداف دور نمایی، افق های دور تری را برای مؤسسه تر سیم نموده و به آن پیوستگی و انسجام بیشتر می بخشد. با پیچیده شدن روابط متقابل عوامل و کار برد ابزار ها، رویکرد به طرح اهداف دور نمایی سازمان ها مطرح گردید. مدیران نهاد ها با آگاهی به این راه یافت و نتایج دست یافته اند که بدون تعیین اهداف دراز مدت، فعالیت مؤسسه تضمین نگردیده، سازماندهی اجرایی آن نیز مختل می گردد و در برابر روی داد ها و پیش آمد های ناگوار احتمالی واکنش لازم نشان

همه نهاد ها و سازمان های تولیدی و خدماتی، در آغاز با رویکرد به برنامه ریزی جامع، به تجهیز منابع و تمرکز روی نیل به اهداف بلند مدت، با توجه به امکانات، محدودیت ها، فرصت ها و چالش های مسیر خویش می اندیشنند.

دید دور نمایی واستراتئیژیک پیش از آنکه فن و ابزار پنداشته شود، نحوه تلقی و باور است که مدیران را به تفکر دراز مدت و آینده نگری و پیش بینی افق های دور ترغیب می کند. این نگرش مسلماً انعکاسی از ارزش های حاکم بر جامعه بوده، جهان بینی ها، اعتقادات و سنت های جامعه در این دیدگاه ها تبارز می یابند. به گونه مثال مؤسسات پولی و بانکی کشور در مواردی ارزش های اعتقادی را در معاملات و امور جاری خویش رعایت می نمایند.

دید دور نمایی، معطوف به نگرش برنامه های آتی مؤسسه بوده، و در صدد پاسخ یابی به موقف کنونی و آینده سازمان، جهت

برنامه ریزی عملیاتی پیش بینی کارکرد ها برای نیل به هدف های معین با توجه به امکانات و محدودیت در برنامه ریزی جامع می باشد. هدف در برنامه ریزی اجرایی باید قابل پیمایش و مشخص باشد و هدف عام و کلی طرح نگردد. هدف در این برنامه ریزی قابل ارزیابی بوده و به اعداد و ارقام ارائه می گردد. اهدافی که متناسب با مقتضیات نهاد تدوین شده باشند امکان موفقیت خواهند داشت.

با انتخاب اهداف عملیاتی و اجرایی، پیش بینی عملکرد ها مطرح می گردد. پیش بینی دیدگاه های نهاد در مورد مسائل قابل طرح با کسب معلومات و نظر خواهی مشخص می گردد که ضریب اطمینان آن تضمین شده نمی باشد. نوع دیگری پیش بینی مبتنی بر روند گذشته یا اطلاعات و آمار قبلی می باشد. چنین پیش بینی نیز در همه حال درست نبوده ولی در برنامه ریزی نهاد ها منحیث تجربه غیر مستقیم ارزیابی می گردد. ولی پیش بینی علت - معلولی و تحلیل رابطه متغیرها و رابطه بین آنها می تواند برنامه ریزی را اجرایی کند، و با پیش بینی مناسب می باشد فعالیت های اجرایی، روش کاری، زمان اجرا و انجام فعالیت ها، محل فعالیت ها، سازمان دهی منابع انسانی مالی و ابزاری، محقق گرددند.

کشور ما در طرح اهداف دور نمایی و اجرایی خود با محدودیت هایی در سطح مؤسسات خصوصی و اقتصاد ملی از نظر ساختاری و ابزاری مواجه بوده، هزینه طرح استراتئی ها، استخدام کارشناسان خارجی و اجرایی کردن استراتئی ها با محدودیت و فقدان منابع مالی مطمئن محقق نمی گرددند و یا مطابق شرایط متوقعه و پیش بینی شده به هدف نمی رساند. که نمونه آن را می توان در وعده های تحقق نیافتة مؤسسات و نهاد های امداد رسان خارجی به وضوح مشاهده کرد. بسیاری از برنامه های اجرایی و عملیاتی سیاست های گوناگون توسعه اقتصادی کشور در نبود منابع، با ابهام روپرتو می گرددند. کشور ما می باشد اندیشه تمرکز و انبساط سرمایه لازم مالی و بشری را برای توسعه اقتصادی، عمدتاً با نیرو و امکانات ملی جستجو کند و پیشرفت اقتصادی را با منابع و ظرفیت محلی نهادینه سازد.

داده نمی تواند. بنابراین کاربرد برنامه ریزی جامع به عنوان یک ضرورت در مؤسسه الزامی بوده، و تصویر روشن از اهداف نهاد و کارکردهای آن را تبارز داده به هماهنگی همه جانبه اجزای کاری مؤسسه موثریت بخشیده، و تغییرات و تحولات فنی و اجتماعی نهاد را پیش بینی و اجرایی می نماید.

موثر ترین روش طرح تحقق اهداف دور نمایی، مساعی و سهم مدیران بالایی و میانی و کار کنان خدماتی و مشارکت همه جانبی گروه های کاری در اجرایی کردن برنامه های دراز مدت مؤسسه می باشد. طرح دیدگاه دور نمایی مؤسسه و تعیین و تدوین اهداف آینده آن مهمترین مرحله در فرایند برنامه ریزی استراتئیزیک بوده و باید به درستی شناخته و بیان شوند. تعیین هدف در برگیرنده درک و تشخیص صحیح مقاصد مؤسسه و ارایه آنها است. در بیان هدف توضیح می گردد که مؤسسه چرا بوجود آمده و به کدام امور در آینده می پردازد، جامعه و محیط از آن چی انتظاراتی دارند و چگونه منابع و امکانات برای رسیدن به اهداف بسیج شوند؟

مراحل بعدی را بررسی وضع موجود، تجزیه و تحلیل شرایط محیطی، فرصت ها و تهدید های بیرونی، ارزیابی منابع و امکانات سازمان، شناخت و وضع موجود سازمان و تغییرات مورد لزوم در اهداف دور نمایی و تصمیم گیری در مورد اهداف، اجرایی نمودن اهداف جدید و سر انجام کنترول و سنجش اهداف جدید احتوا می کند.

مزیت برنامه دور نمایی، جامعیت و هادی بودن آن است و نقش رهنما را در تصمیم گیری ها دارا می باشد. ولی هزینه چنین برنامه ریزی برای نهاد ها و مؤسسات کوچک مقدور نبوده و از نظر زمانی نیز طرح آن مدت زیادی را در بر می گیرد. برنامه ریزی جامع یا دور نمایی تخصص و آگاهی بیشتر را ایجاد نموده که این نیرو در دسترس همه نهاد ها قرار ندارد. با وجود این دشواری ها کار آمد ترین شیوه پیش برد اهداف یک مؤسسه، رویکرد به برنامه ریزی دور نمایی پنداشته می شود. تحقق اهداف یک مؤسسه همگام با برنامه ریزی جامع به برنامه ریزی عملیاتی نیز مرتبط است. در برنامه ریزی اجرایی هدف جزئی به صورت برنامه عملیاتی در می آید و طریق رسیدن به هدف قدم به قدم بیان می گردد.

نقش بانکها در رشد و انکشاف اقتصادی

بصیر احمد "سلیمان خیل" محصل دانشکده اقتصاد پوهنتون کابل

نهادها، بازرگانان و ...) ایفا می نمایند، به همین ترتیب این سپرده ها را که نزدشان در حسابات گوناگون جاری، پس انداز، امانات میعادی، حساب تحایف و جوايز خاص و سایر حسابات جمع می گردند درجهت سرمایه گذاری درستکتورها و رشته های مختلف اقتصاد ملی سوق می دهند که درنتیجه ایجاد فرصت های مناسب برای سرمایه گذاری، استخدام قوای بشری مستعد به کار، تولید، خلق عاید و از طریق راه اندازی خط تولید داخلی تعویض واردات و زمینه رسیدن به یک بیلانس تجارت مثبت را مساعد ساخته می توانند. به طور خلاصه می توان گفت که همین فعالیت های بانکها موجب افزایش و مساعد ساختن شرایط سرمایه گذاری، بهتر ساختن زمینه استخدام کامل و جذب نیروی جوان و مساعد بشری کشور و افزایش محصول ناخالص داخلی و عاید

در ساختار اقتصادی هر کشور سیستم مالی جایگاه خاص و بسا مهمی را به خود اختصاص داده است بدون شک نظام بانکی منحیث یک رکن و محور بسیار مهم و اساسی در آن از موقعیت خاصی برخوردار است تا جایی که بدون داشتن یک شبکه توسعه یافته و مدرن بانکی و در مجموع یک سیستم کارآمد مالی، نایل شدن به رشد و انکشاف در یک نظام اقتصادی بعيد به نظر می رسد. به همین سبب است که توسعه سیستم مالی در جهان امروز به مثابه یکی از زیرساختهای مهم و کلیدی انکشاف اقتصادی محسوب شده و یک هدف مهم را در مقابل عاملین نظام اقتصادی بخصوص، نظام مالی که بانک مرکزی هر کشور در رأس آن قرار دارد تشکیل می دهد.

بانکها همانطوری که نقش بزرگی را منحیث واسطه های مالی در جلب وجوه مازاد بر مصرف انفس های اقتصادی (خانواده ها،

وارد کنندگان فراهم آورند. از همه مهمتر بانکها با عرضه فراورده ها و میکانیزم های جدید در این عرصه باعث شده اند تا بحران عدم اعتماد را در امر پرداختها در سطح تجارت داخلی و تجارت بین المللی حتی لامکان رفع نماید.

امروز بانکها با پیشکش نمودن انواع قروض بانکی در زمینه های تولید، تجارت خارجی، تهیه مسکن و نیازمندیهای استهلاکی مردم قادر گردیده اند تا خط تولید، روند تجارت، سکتور ساختمنی و تقاضای مستهلكین را به وسایل مصرفی تمویل و به همین طریق فعالیت های اقتصادی را تسريع و مطمین می سازند.

افتتاح لیتراف کریدت های صادراتی و وارداتی برای تجار زمینه های عالی و پرورش مدرن تجارت را با درنظرداشت اصل صرفه جویی از لحاظ زمانی، مصارف تمام شد تجارتی بازاریابی، ارتباطات و ملحوظات کاری دیگر در سطح بین المللی آماده ساخته است. به همین اعتبارات بازاریابی، کریدت پروسس و بسته بندي مال التجاره، قروض استهلاکی به منظور رفع نیازمندیهای مردم، تجارت الکترونیک، صدور گرانشی ها حتی تا سرحد جبران عدم پرداخت پول قیمت مال و عدم چالانی و تسليمی مال شامل لیست خدماتیست که بانکها برای مشتریان شان انجام می دهند. از جنبه دیگر برای تقویت تقاضا به منظور تقویة خط تولید داخلی و جریان سالم تجارت، انتقالات به موقع وجود تجار با استفاده از آخرین دست آوردهای تکنالوژی و سایر خدماتی که به انجام و مطمین سازی روند تولید، تجارت خارجی و ترانزیت کمک می نماید و از خدمات بانکهاست که برای مشتریان خویش عرضه می دارند.

ملی در کشور گردیده وزمینه های رشد و اکتشاف اقتصادی را در کشور مساعد می سازد.

به همین ترتیب حضور بانکها با عرضه خدمات بهتر و عصری گوناگون بانکی و فراهم آوری تسهیلات در تمامی عرصه های حیات اقتصادی جامعه منحيث شراین اقتصادی کاملاً بارز و قابل ملاحظه می باشد.

امروز بانکها در تمام مارکیت های کالای مصرفی و سرمایوی، خدمات و بازارهای مالی چه در سطح یک قلمرو جغرافیایی خاص و چه در سطح بین المللی حضور فعال دارند. این بازارها برای انجام معاملات روزمره شان تمویل، تحقق جریان ارسال و تسليمی ها، سیستم های راپوردهی تجارتی، امور بار چالانی و سایر زمینه ها والزاماتی که برای فعالیت این بازارها ضرورت است، به شبکه بانکی وسیعی که سیستم های تادیات، تصفیه و کریدت را فراهم می سازد نیاز نمیر دارند. بدون موجودیت این سیستم ها به مثابة اساسات زیربنایی و شریان های اساسی فعالیت بازارهای کالا، خدمات و بازارهای مالی ادامه فعالیت این مارکیت ها که در ساختار اقتصاد یک کشور و اقتصاد جهانی رول کلیدی دارند، غیرممکن خواهد بود. پس نظام بانکی نقش عمده را در ایجاد سیستم های کریدتی، سیستم های Clearing houses یا مراکز تصفیه و یا تادیات مراکز تصفیه زیربنای و زمینه های عملی فعالیت های سرمایه گذاری را میسر می گرداند که از این طریق انجام معاملات تجارتی و امور بار چالانی، ترانزیت و انتقالات وجود را در بازار های مالی در سطح ملی، منطقی و جهانی به خوبی امکان پذیر می سازند.

به منظور تمویل تجارت خارجی یا Bank Product بانکها سهولت های زیادی را در لیست خدمات شان از سالیان گذشته به این طرف خلق و عرضه نموده و همواره تلاش داشته اند تا امکانات تجارت مطمین و آسان را برای صادر کنندگان و

نهادینه کردن فرهنگ پس انداز

تهیه کننده: تمیم خیراندیش

اجتماعی به دست می آیند و به پول تبدیل نمی شوند؛ اگر چه ممکن است مبنای دریافت پول نیز باشد. این گروه آخر به نام سرمایه اجتماعی شناخته می شود؛ مانند: اعتماد اجتماعی. همچنین، در این گروه، نگهداری مناسب از دارایی ها به نحوی که بیشترین سود را برای خانواده به همراه داشته باشد، اصل مهمی است. این گروه را می توان به نحوی سرمایه های افراد و خانواده ها نیز دانست، اما چگونگی مراقبت از آنها را می توان پس انداز نامید؛ زیرا افزایش عمر هر وسیله، از بین نرفتن آن، استهلاک آن در زمان طولانی تر در گروه اقتصادی موجب می شود که خانواده دیرتر نسبت به خرید وسیله جایگزین اقدام کند.

به عبارت دیگر، خانواده، با فاصله زمانی بیشتری برای خرید وسیله جایگزین، پول می پردازد. اگر از وسایل زندگی و وسایل شخصی به خوبی مراقبت شود، با افزایش طول عمر آن، هزینه های ثابت خانواده کاهش می یابد. با کاهش هزینه ها، از

پس انداز یکی از عوامل نشان دهنده میزان توسعه یافته‌گی جوامع بشری است. جوامع کم توسعه یافته، پس انداز کمتری دارند. این اصل را می توان به خانواده ها نیز تعیین داد. به این معنا که خانواده های مرفه، پس انداز بیشتری دارند و هر چه وضعیت اقتصادی خانواده ضعیفتر باشد، پس انداز کمتری نیز دارد. میزان شناخت و آشنایی با انواع پس انداز و آثار و نتایج آن برای فرد و خانواده نیاز به توضیح مفصلی دارد که در ذیل به طور مختصر به برخی از نکات آن اشاره می شود:

۱- به طور کلی می توان پس انداز را به دو گروه پولی و غیرپولی تقسیم کرد. پس انداز غیرپولی شامل مجموعه وسایل و لوازم و موجودی هایی است که هر فرد و خانواده از آن برخوردار است. این موجودی در دو گروه اقتصادی و اجتماعی جای می گیرند؛ یعنی موجودی هایی که با پرداخت پول به دست آمده اند و می توان آنها را دوباره به پول تبدیل کرد و موجودی هایی که با روابط

خاطر بیشتری دارند و در زندگی احساس ثبات و پایداری بیشتری می کنند.

۴ پس انداز تنها با فعالیت سرپرست خانواده حاصل نمی شود، بلکه همه اعضای خانواده در آن سهیم اند. مدیریت داخلی خانه همچون: مدیریت صحیح هزینه ها و فرزندان با صرفه جویی؛ یعنی استفاده بهینه از وسایلی که در اختیار دارند و وسایل منزل به پس انداز خانواده کمک می کند؛ از این رو، پس انداز امری مشارکتی است. مشارکت نه به این معنا که دیگران را مجبور به انجام دادن فعالیتی کنیم که به پس انداز منتهی شود، بلکه به این معنا که دیگران خود با شناخت و آگاهی از لزوم و ضرورت و بنا بر میل و اراده خود به آن پردازنند؛ از این رو، گفتگو در خانواده درباره راه های پس انداز و رابطه صرفه جویی با آن و تأثیر پس انداز در زندگی آینده و نقش آن در ایجاد اطمینان خاطر و کاهش فشارهای روانی، به مشارکت درست و فعال اعضای خانواده می انجامد. بنابر این، درباره پس انداز بیشتر بیندیشیم و راه های گوناگون آن را بررسی کنیم و برای به دست آوردن آن اقدام کنیم. به هر میزان و از هر کجا که آغاز کنیم، برای خود و دیگران مفید خواهد بود.

منبع: اینترنت

سویی امکان پس انداز پولی افزایش می یابد و از سوی دیگر امکان برآوردن نیازهای دیگر فراهم می شود. از این رو، پس انداز تنها در قالب پس انداز پولی قرار نمی گیرد. در گروه اجتماعی نیز حفظ و تقویت سرمایه های اجتماعی مانند اعتماد موجب می شود خانواده با مشکلات کمتری مواجه شود.

۲ پس انداز یکی از راه های سهیم کردن نسل آینده در دارایی هایی است که امروز در اختیار ماست. خانواده در طول حیات خود به دارایی هایی دست می یابد که خواسته و ناخواسته بخش چشمگیری از آن در آینده به اعضای جوان آن می رسد. همچنین، این اعضا در طول رشد خود از این دارایی ها بهره می برند، اما حفظ و حراست از این دارایی ها، تلاش برای افزودن بر آن از سویی موجب می شود تا زندگی جاری با سهولت بیشتری پیش رود و از سوی دیگر آیندگان پشتونه های قویتری داشته باشند.

۳ پس انداز اقتصادی یا اجتماعی، سبب امنیت خاطر اعضای خانواده می شود. امنیت خاطر نیز سبب کاهش اضطراب و فشارهای روانی می شود. از آن جایی که خانواده، در فرایند حیات خود به شکل های گوناگون با مسایل و مشکلات متعددی مواجه می شود، پس انداز کردن یکی از راه حل های این مشکلات خواهد بود؛ از این رو، خانواده هایی که پس انداز دارند، امنیت

با نکدای از طریق اینترنت

این سیستم مشتریان را قادر می سازد که پیرامون چک های شان معلومات را ذیلا حاصل نمایند:

- از این طریق ID های خویش را بررسی نمایند.
- تمام صورت حساب خویش را به صورت مفصل در صفحه کامپیوتر ملاحظه فرمایند.
- از موقف چک های خویش که آیا تا دیه گردیده و یا خیر، آگاهی کسب نمایند.

غضنفر بانک در کامپیوتر شما

مراسم افتتاح نمایندگی غضنفر بانک در شهر جلال آباد

مراسم افتتاح نمائندگی غضنفر بانک در شهر جلال آباد

ویژه اخبار اقتصادی

منطقه بزرگ تجارت آزاد در آسیا تشکیل شد

بازار بزرگ تجارت آزاد در آغاز سال جدید میلادی در جنوب شرق آسیا به فعالیت آغاز کرد.

منطقه تجارت آزاد جدیدی که اخیراً در شرق آسیا تشکیل شد، بزرگترین رقیب اتحادیه اروپا و منطقه تجارت آزاد در شمال آمریکا خواهد بود. این منطقه آزاد تجاری میان چین و ۶ کشور از ۱۰ کشور عضو اتحادیه کشورهای جنوب شرقی آسیا ایجاد گردیده است. تشکیل این منطقه تجاری مهمترین رویداد اقتصادی در آسیا به شمار می رود.

ایجاد این مرکز تجاری در محیطی که نسبت به دیگر مناطق تجاری دارای بیشترین جمعیت می باشد، از نظر ظرفیت اقتصادی بعد از اتحادیه اروپا و منطقه آزاد تجاری آمریکای شمالی موسوم به «نفتا» در جایگاه سوم قرار دارد و سرانجام یازده کشور را شامل خواهد شد. گفته می شود حجم مبادلات این منطقه تجاری آزاد در هر سال به دوصد و سی و یک میلیارد دالر می رسد.

بر اساس توافق های صورت گرفته، تعرفه های گمرکی همه کالاهای تولید شده در کشورهای چین، سنگاپور، تایلند، فیلیپین، مالزیا، برونئی و اندونزیا از نخستین هفته ماه جنوری سال ۲۰۱۰ میلادی برداشته شده است و قرار است کشورهای ویتنام، لائوس، کامبوج و میانمار نیز در سال ۲۰۱۵ به این منطقه بپیونددند.

عوايد داخلی کشور در ماه جدي سال روان به ۴۷/۶ ميليارد افغانی رسيد

براساس گزارش معینیت عوايد و گمرکات وزارت مالیه، عوايد داخلی کشور در ماه جدي سال ۱۳۸۸ خورشیدی به ۶/۴۷ میلیارد افغانی رسید. در حالی که عوايد داخلی کشور در ماه جدي سال گذشته ۴/۰۵ میلیارد افغانی بود.

محترم داکتر عمر زاخیلوال وزیر مالیه گفته است : « تا نیمة ماه قوس امسال عوايد داخلی کشور فراتر از مجموع عوايد داخلی سال ۱۳۸۷ خورشیدی است و ما باور داریم که عوايد امسال ما خیلی بیشتر از هدفی خواهد بود که ازسوی صندوق وجهی بین المللی برای ما تعیین گردیده است ».

طبق اظهارات مقامات وزارت مالیه، علت عدمه بلند رفتن عوايد داخلی امسال مبارزة جدي با فساد اداري و کوشش هايي که از يك سال بدien سو در راه رفع نابسامانی هاي اداري در ساحة عوايد و گمرکات صورت گرفته ، می باشد.

چهارمین نشست کمیته تخصصی سازمان همکاری های منطقه یی جنوب آسیا (سارک) در کابل

پوهنمل دکتور حسن بانو غضنفر سرپرست وزارت امور زنان طی سخنانی مقدم مهمانان را گرامی داشت و اظهار نمود: "حضور شما را به علامت حمایت مردم و دولت شما از پروسه بازسازی، تأمین امنیت و انکشاف اقتصادی و سیاسی در افغانستان می دانم. " وی افزود: "کمیته فنی سارک در جلسه سوم خود به صورت مقدماتی روی سه موضوع صحت زنان، از بین بردن فقر و خشونت علیه زنان تمرکز داشت، که این سه موضوع برای ما از اهمیت ویژه برخوردار است.

همچنان وزارت امور زنان افغانستان با ارائه و تصویب قانون منع خشونت علیه زنان گام هایی را در راستای رفع تبعیض و منع خشونت علیه زنان برداشته است و امیدواریم با تطبیق آن تا چند سال آینده شاهد کاهش چشمگیر خشونت علیه زنان در افغانستان باشیم."

چهارمین نشست دو روزه کمیته تخصصی زنان، جوانان و اطفال سارک در تاریخ اول جدی ۱۳۸۷ خورشیدی با حضور نمایندگان کشورهای عضو به منظور همکاری منطقوی برای دستیابی به اهداف مهم این سازمان مبني بر بهبود سطح زندگی زنان، شامل ساختن زنان در پروسه انکشاف براساس تساوی جندر، انکشاف مهارتهاي زنان، از بین بردن تبعیض و خشونت علیه آنها زیر نظر وزارت امور زنان در کابل برگزار گردید.

در این نشت نمایندگان کشور های نیپال، هند، بنگلادیش، پاکستان، مالدیو، سریلانکا، بوتان و نیز آمنه افضلی مشاور رئیس جمهور در امور اطفال، معینان، رؤسا و نمایندگان وزارت خانه های امور خارجه، امور داخله، صحت عامه، کار و امور اجتماعی، معینیت جوانان و وزارت امور زنان اشتراک داشتند.

عرصه ها و محو تعییض علیه زنان استوار بوده و عملاً اقدام نموده است."

اولین اجلاس سازمان سارک در سال ۲۰۰۶ تدویر شده بود و همه ساله جلسات آن در یکی از کشورهای عضو دایر می گردد، سومین نشست این سازمان ماه اکتوبر سال گذشته در کشور بنگلہ دیش روی سه موضوع صحت زنان، محو فقر و خشونت علیه زنان دایر شد. در همین نشست، وزارت امور زنان افغانستان مسؤولیت برگزاری چهارمین جلسه سارک را در سال ۲۰۰۹ به عهده گرفت. البته وزارت های امور خارجه، اطلاعات و فرهنگ، امور داخله، صحت عامه و کار و امور اجتماعی درین راستا با وزارت امور زنان همکاربودند.

قابل ذکر است که وزارت امور زنان یک کمپاین ملی آگاهی عامه در مورد قاچاق انسان را از ۶ ماه به این طرف به راه انداخته است که تا اکنون دوام دارد این کمپاین شامل اعلان های کوچک (اسپات ها) و درام های رادیویی و بل بورد ها می باشد که از طریق رادیو های محلی در همه ولایات کشور به نشر می رسد.

دکتور حسن بانو غضنفر در بخشی از صحبت های شان افزودند: "سال قبل دیتابیس جندر کشورهای عضو سارک به دسترس این وزارت قرار گرفت که برای کشور ما از اهمیت به سزا بخوردار است، خاصتاً در حال حاضر که پلان کاری ملی برای زنان افغانستان به حیث پلان ده ساله برای زنان مطرح است."

سرپرست وزارت امور زنان طرح و تصویب پلان کاری ملی را یکی از دستاوردهای عمدۀ دولت و وزارت امور زنان شمرده اضافه کرد: "شاخص های پلان کاری ملی برای زنان افغانستان شامل تعهدات دولت به مردم کشور و جامعه بین المللی مطابق معیار های تعهدات بین المللی (سیداو) و توافقنامه (بیجنگ) و شاخص های سازمان سارک برای زنان می باشد".

دکتر غضنفر همچنان اظهار داشت: "دولت جمهوری اسلامی افغانستان با عزم راسخ در برآورده شدن تعهدات ملی و بین المللی برای رفاه مردم خویش قدم برمی دارد و به تأسی از آن وزارت امور زنان براساس تعهدات خویش در جلسه های گذشته سارک مبنی بر بهبود حیات زنان در تمام

غزنہ و غزنویان در گسترهٔ تاریخ

تھمیہ کنندہ: نوراحمد فھیم

سیمینار دو روزہ علمی - تحقیقی «غزنہ و غزنویان در گسترهٔ تاریخ» در تاریخ ۷ و ۸ جدی سال روان به استقبال از فیصلہ ششمین اجلاس سازمان علمی - فرهنگی کشور های اسلامی مبنی بر گزینش شهر باستانی غزنی به عنوان مرکز تمدن های اسلامی در سال ۲۰۱۳ میلادی، از طرف اکادمی علوم افغانستان با شکوه خاصی در کابل برگزار گردید.

سیاست داخلی و خارجی غزنویان، اوضاع فرهنگی دورهٔ غزنویان، سیمای امروزی شهر غزنہ، بیهقی و شیوهٔ تاریخ نگاری وی در عهد غزنویان، نگاهی مختصر بر ادبیات عصر غزنویان، سنایی سیمای درخشان ادب و عرفان عصر غزنوی، نقش ارزش‌های اسلامی در توجیه شخصیت وارستهٔ محمود و عوامل اضمحلال دولت غزنوی به خواش گرفته شد و در آخر قطعنامہ نیز صادر گردید.

معاون سرمحقق عبدالباری راشد رئیس اکادمی علوم افغانستان طی سخنانی در مراسم افتتاح این سیمینار گفت: سرزمین غزنہ و غزنویان تبلور دهندهٔ بخشی از مفاخر عظیم مدنی و بی بدیل تاریخ پربار و کهن افغانستان امروز یا خراسان قدیم و آریانای باستان ما است. مطالعهٔ تاریخ غزنہ و غزنویان با همهٔ فراز و نشیب آن که از کاشغر تا سومنات و از گرگانیه تا گرگان را اختوا می کرد، نشان می دهد که: حاکمیت های ملی و اسلامی این ملت بزرگ روزگاری بر

در این سیمینار که جمع کثیری از محققین و نویسندها بر جسته و سرشناس کشور شرکت داشتند، علاوه بر پیام های مقام محترم ریاست جمهوری، وزارت اطلاعات و فرهنگ، وزارت تحصیلات عالی، دانشگاه الیکترونی، مقام ولایت غزنی و پیام کانون فرهنگی حکیم سنایی غزنوی، مقاله هایی تحت عنوان نگاهی مختصر بر جغرافیای تاریخی غزنہ، چگونگی ظهور غزنویان و تاسیس دولت غزنہ، سلطان محمود شخصیت طراز اول سلسلہ غزنویان، نگاهی بر تشکیلات اجتماعی، نظامی، سیاسی و اداری غزنویان، نگاهی بر تشکیلات نظامی، سپاه و سلاح غزنویان، تبیه سردار غزنی یا شاه بهار نمادی از عظمت فرهنگی و مدنی دورهٔ کوشانی در غزنہ، شهنشاہ بزرگترین شاهکار عصر غزنوی، چگونگی نظام تعلیمی و تربیتی و اکتشاف علوم و فنون در عهد غزنویان، چگونگی اوضاع اقتصادی و اجتماعی دورهٔ غزنویان، غزنہ مهد فرهنگ و تمدن اسلامی، استقامت های اساسی

در بخشی از سخنان معاون سرمحقق سیما «رسولی» آمده است: در باره انکشاف اقتصادی دولت غزنوی باید گفت که چهار محور یعنی، (مالیه خراج، جزیه و غیمت اساس و پایه اقتصادی آنرا تشکیل می داد که ثبات و متانت این پایه های چهارگانه اقتصادی مستقیماً وابسته به نبوغ و استعداد جنگی، نیرو و توان مرکز و فعالیت های توسعه طلبانه بود که در فطرت سلطان محمود این هر چهار ویژه گی نهفته بود). متأسفانه فرزندانش از داشتن چنین سجایای پدر بی نصیب بودند و نتوانستند پایه های چهارگانه اقتصادی را که سلطان کبیر غزنه بنا کرده بود از آفات و حوادث حمایه نمایند. بنابرآن سطح بلند اقتصادی این امپراتوری قوس نزولی خود را پیموده و در درآمد دولتی کاهش رونما گردید. زیرا مناطقی که یک مقدار پول به خزینه دولت وارد می کردند از پیکر امپراتوری مجزا گردید. با آنهم مالیات افراد متنفذ نسبت به سایر اهالی اندک بود و همین شیوه سرانجام زمینه را برای رشد نظام فیووالی و تضعیف اقتصادی دولت مرکزی مساعد گردانید. زیرا افراد متنفذ با استفاده از نفوذی که داشتند، کسان زیادی را به گرد خود جمع کرده و اسباب پریشانی دولت را فراهم نمودند، به همین علت یکنou پرگندگی در نظام اقتصادی عصر غزنوی پدیدار گشت.

معاون سرمحقق گلباز بنیادی در بخشی از سخنان خود گفت: عهد غزنويان در ادوار تاريخ بعد از اسلام افغانستان (قرن چهارم هـ ق) درخشان ترین و با ارزش ترین دوره تاريخ باستان اين سرزمين است. بلکه سلاله غزنويان در تاريخ تعليم و تربیه اين خطه فصل جديدي را گشودند. غزنه از دوره الپتگين (٣٥٢ هـ ق) تا عهد تاج الدوله غزنوي (٥٥٣ هـ ق) يعنى دو صد سال کانون علم و دانش، ديانات، سياست و تعليم و تربیه باقی ماند. به اثر سعی و تلاش سلطان محمود کبیر در غزنه مدارس متعدد اعمار گردید که کمیت آن آن به ۱۳۰۰ باب و به روایت دیگر به شمول مساجد که تدریس علوم متداول شرقی و اسلامی در آن جریان داشت تعداد آنها به دو هزار باب می رسید در آن عصر آموزش به دو شیوه صورت می گرفت.

معاون سرمحقق شاه محمد میهن ورد در بخشی از سخنان خود اظهار داشت: محمود آرزو داشت در راه اعتلای کلمه الله به متابه "سلطان المؤمنین" و "حامی دین اسلام" عملکردها و خاطرات او جز تاريخ جهان اسلام ثبت و قید گردد، برای برآوردن همین آرزومندی پس از استقرار در غزنه دست به یک سلسله حملات توسعه جویانه به خاطر انتشار دین اسلام و تشکیل امپراطوری غزنويان زد که از اثر آن ساحات وسیعی از سرزمینهای هندوستان، ماوراءالنهر و ایران شامل امپراطوری او گردید.

در قطعنامه یی که در پایان این سminar صادر گردید تأکید به عمل آمده است که مردم و مسؤولین ذیربیط باید برای بازسازی دیار غزنه دست به دست هم بدنهند تا این شهر تاریخی بتواند در سال ۲۰۱۳ میلادی عظمت از دست رفته خود را باز یابد.

بخش عظیمی از پیکره آسیا حکمرانی داشته و مدنیت های بزرگ و شایسته ای را برای سعادت انسان ایجاد نموده اند. مدنیت غزنويان آغاز از دگرگونی های عمیق عقیدتی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و انجام به ایجاد شاهکارهای فرهنگی، ادبی هنری و معماری در سطح منطقه یکی از زرین ترین دوره های مدنیت در تاریخ بشر به شمار می آید. نخستین ایجاد گران این افتخارات و مدنیت های عظیم، نیاکان غبور و آگاه ما غزنويان و مخصوصاً، معین الدوله ناصرالدین ابومنصور سبکتگین و فرزندان قهرمان شان یمین الدوله و امين الدوله نظام الدين ابوالقاسم سلطان محمود غزنوي زابلی رحمته الله عليهما بودند. این شخصیت های ممتاز تاریخ سیاسی و اسلامی افغانستان با وارد کردن تحولات عظیم در سرنوشت ملت های این منطقه دنیا توانستند نام ها و کارنامه های نیک و بزرگی را در تاریخ بشریت ثبت نمایند.

معاون سرمحقق عبدالصابر جنبش در بخشی از سخنان خود گفت: چون بیهقی به قول استاد حبیبی دبیر دیوان رسالت غزنويان بود، در این مدت همواره در غزنه و در دربار وجود داشت و مطلع ترین شخص آن زمان است. وی کتابی را به نام آل سبکتگین به زبان بسیار فضیح و شیوه دری نوشت، گفته شده است چند کتاب معدودی که از نشر فارسی پیش از مغول به جا مانده یکی هم تاریخ خواجه ابوالفضل بیهقی است که از شاهکارهای ادب فارسی به شمار می رود.

محقق راحله میرزاپی در قسمتی از سخنان خود اظهار داشت: «غزنه پایتخت این امپراطوری با عظمت از مشهورترین شهر های منطقه و مرکز ثروت و محل تلاقی کاروان های تجاری رومی ها، چینی ها، هندی ها و یونانی ها به شمار می آمد و یکی از مراکز مهم تجاری جهان شرق بود، راه ابریشم در این دوره از اهمیت خاص برخوردار بود. شاهان این دوره بخصوص سلطان محمود از استعداد فوق العاده خوب سیاسی و نظامی برخوردار بود: «وی در مدت کم، سلطنت با شکوهی را در قلمرو وسیع تأسیس کرد و از کشور های مفتوحه از جمله هندوستان ثروت سرشاری به دست آورد که در شکوه مندی و ابادانی شهرهای مختلف خراسان مانند بلخ، نیشاپور، هرات، مرو و بیهق پایتخت امپراطوری اش (شهر غزنه) استفاده به عمل آورد.»

محقق اسد الله «برفیض» در بخشی از بیانات خود تأکید کرده است: « موضوع چگونگی ظهور غزنويان ظاهراً در سال ٣٥١ هـ ق، (٩٦ م)، توسط نظامیان ترک که در تاريخ تحولات سیاسی و اجتماعی کشور ما از اهمیت به سزاپی برخوردار است، رویداد بس عظیم و شگفت انگیز است و مسأله ظهور این خانواده در تاريخ افغانستان یک امر تصادفی و اتفاقی نبوده بلکه ریشه در پیشینه حوادث تاریخی کشور دارد. وی افزود: عهد حکمرانی محمود غزنوي دوره تحکیم مبانی وحدت کشور از نظر زبان، مذهب و سیاست است، دین اسلام در تمام کشور به جز قسمت کوچکی در شمال شرق منتشر گردید و زبان دری جای اکثر زبانهای محلی و خارجی را گرفت.»

چرا غزنه پایتخت تمدن اسلامی شد؟

معاون سرمهحقق عبدالصابر جنبش

بسکه شنیدی صفت روم و چین
خیز و بیا ملک سنایی بین

فرهنگ و هنر توجه ویژه مبدول نمود. چنانچه در حدود ۴۰۰ تن شاعر عالم و دانشمند در دربار وی می زیستند. بزرگان دانش بشری چون الپیرونی در این خط قلم زده و شهناه کبیر را فردوسی به نام محمود اهدا نموده است.

گرچه این امپراتوری بزرگ با مرگ محمود و بالخصوص حمله علاوالدین حسین غوری انفراض یافت با مطالعه تاریخ دانسته می شود که بعد از آن هم موقف خود را داشته و شاهد حوادث و واقعات تاریخی کشور ما افغانستان بوده و جایگاه ویژه بی در تحولات و جریانات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی منطقه داشته است.

باید توجه داشت که غزنی تاریخی وسعت فراتر از غزنه کنونی داشت پهنه آن از مرکز های کنونی کشور فراتر بود. غزنه یا غزنین امروزی محدود است به: از شرق با ولایت لوگر، پکتیا و پکتیکای کنونی و از غرب ولایات ارزگان و زابل و از شمال با

از نام غزنه آغاز میکنیم. بطليموس در قرن دوم میلادی این شهر را به نام گزگه یاد کرده است. همچنان پروفیسور بوموث در دائرة المعارف اسلامی زیر نام غزنه می نویسد که کلمه گزگ به معنی کتر و گنج بوده است.

هیوان تسانگ سیاح چینی در قرن هفتم میلادی این شهر را به نام های هوک، سیک و گرینک یاد کرده و آن را شهر بزرگ فرمانروایی آزاد خوانده است.

شکوه و عظمت این شهر در سال ۳۶۷ در عصر سلطان محمود غزنوی پسر سبکتگین آغاز و تا سال ۴۲۱ هـ امپراتوری بزرگی را در آن تأسیس نمود.

محمود در طی سالهای سلطنت خویش علاوه بر اینکه غزنه را به یک امپراتوری بزرگی تبدیل کرد که از غرب ایران تا وادی گنک پهنا داشت و با کابلستان مرزی بود میان جهان اسلام و هندوستان، به آرایش دلپذیر دربار نیز پرداخت و به دانش و

باستانی، که سالها قبل تهیه و در ساحت معین آبادی ها و حتی پروژه دولتی را جداً من نوع قرار داده بود، خدمات بزرگی وارد کرده اند.

باید گفت میناری که به نام مسعود شناخته شده است با عالیترین نوع اشکال هنری ساخته شده است. از فحوای نوشته های تاریخ و هم با مشاهده عملی محل حفاری شده بر می آید که مینار در داخل یک محوطه ساخته شده و دارای مسجد نیز بوده است که نام مسعود پسر ابراهیم در آن به این اختصار درج است «... ابو سعد مسعود بن ظهیر الدوّلہ ابراهیم...». مینار به بلندی (۵۵) متر هشت ضلع ساخته شده و تا بلندی (۲۵) متر جدار ها دارای تزئینات در داخل چوکات ها می باشند و خطوط آن از گچ و پارچه های خشت کوچک مریع و مستطیل و خشت های حک شده ساخته شده اند.

قسمتهای مرتفع مینار بر عکس بخش پائینی «گرد» آباد شده که به مرور زمان از بین رفته است میناری که به نام بهرامشاه خوانده شده و نام بهرامشاه بین مسعود سوم (امین الدوّلہ ابوالمظفر بهرام شاه) در آن نوشته شده هشت ضلعی بوده و مثل مینار مسعود به شکل ساده اعمار یافته، اما نوشته اند که در زمان غوری ها برخی اشکال تزئینی در آن افزود گردیده است.

آبدات تاریخی و اماکن متبرکه این شهر که ثبت و راجستر وزارت اطلاعات و فرهنگ است تعداد آن بالا تر از ۴۰ محل و آبده بوده که در اینجا مشت نمونه خرووار، «زیارت بهلوو» به طور فشرده معرفی می گردد:

آرامگاه شیخ زاهد الدین بهلوو (ح) که یک آبده مربوط به زمان تیموری های قرن نهم و دهم هجریست. این آرامگاه بر فراز بنای دیگر باستانی دارای ساحه وسیع آباد گردیده که ممکنست به دوره غزنویان و یا حتی دوره بودایی تعلق داشته باشد. موجودیت یک سردا به وراه زیر زمینی از زیارت تا مسجد و همچنان مطالعه ساختمان های زیر گنبد و ماحول آن حاکی از آنست که آبده مذکور گذشته از داشتن مقام روحانی یک محل باستانی و قابل کاوش و پژوهشها، باستانشناسی و علمی شناخته می شود.

مسجدی که در ساحه پایانتر از گنبد قرار دارد یک ساختمان قدیمی بوده که با ساختمان مسجد جامع شهر قدیم

ولايات میدان وردک و بامیان و از جنوب با خاک پاکستان، مساحت این ولايت ۳۱۴۰۰ کیلومتر مربع بوده نفوس آن بیشتر از ۱۱۳۶۴۰۰ نفر می باشد. مرکز آن شهر غزنی بوده که از کابل ۱۳۵ کیلومتر فاصله دارد.

شهر غزنه دارای اماکن تاریخی و باستانی است. ساحت باستانی این شهر که از طرف هیئت فنی ریاست باستانی وزارت اطلاعات و فرهنگ تثیت و راجستر گردیده است عبارتند از:

۱. ساحه دشت شاپهار.
۲. ساحه افغان شال که منار های پیروزی غزنویان در آن موقعیت داشته قدامت آنها به ۱۰۰۰ سال می رسد.
۳. قصر مسعود سوم که در جوار شاهراه کابل قندهار موقعیت داشته تاریخ آن به ۱۰۰۰ سال پیش می رسد.
۴. ساحه مسجد عیدگاه که ۲۵۰۰ سال قدامت تاریخی دارد و در جوار قریه ده سکین واقع است.

۵. قریه بخارا مربوط ولسوالی ناهور ۳۰۰۰ سال قدامت تاریخی دارد و از لحاظ ساختمان به شکل مقبره گنبدی ساخته شده است.

۶. منارهای دوره غزنویان: این منارها شاهد برآنده تمدن غزنوی به شمار می روند و با گذشت سالهای متعدد رو به خرابی گذاشته و به ترمیم اساسی ضرورت دارند چنانچه تصمیم گرفته شد که ترمیم آنها توسط کارمندان مرکزی و محلی صورت بگیرد. در سال ۱۳۶۸ خورشیدی کار در هر دو مینار آغاز یافت. چنانچه ترمیم کاری آن با استفاده از قوی ترین مواد فلزی و سمنت آغاز و جاهای فروریخته و سوراخهای عایده را پر ساخته و به جای چوپ های پوسیده که در بد و امر غرض تحکیم مقاومت مینارها در برابر طوفان و زلزله و سایر حوادث طبیعی تعییه شده بود از میله های آهنین کار گرفته شد و این ماندگار های عظیم از خطر سقوط نجات یافتند.

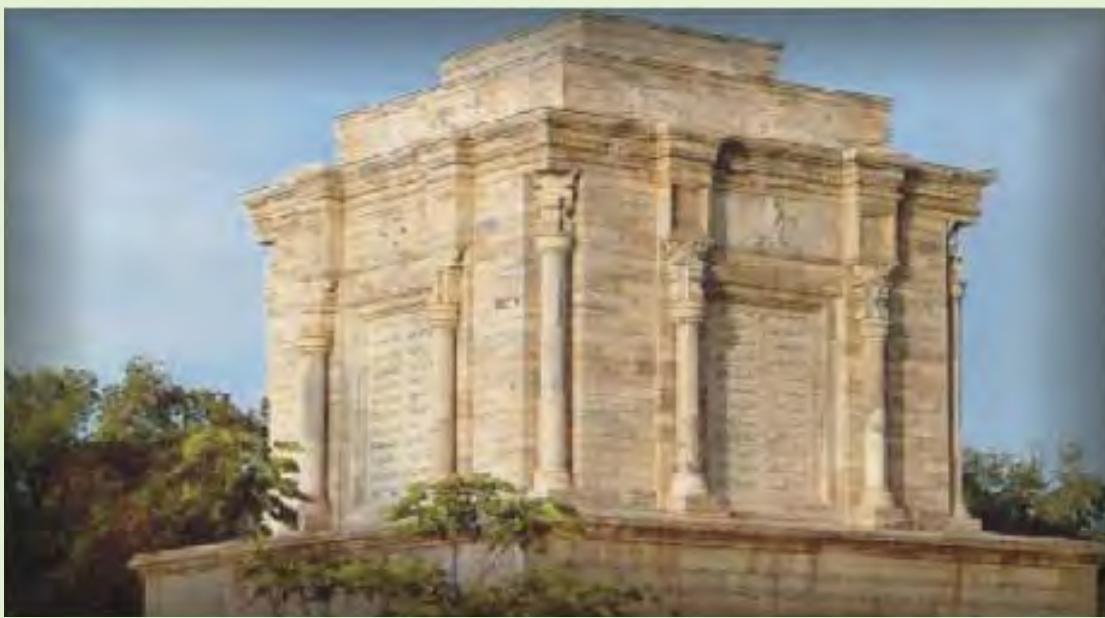
بدبختانه بعد از سال ۱۳۷۱ خورشیدی، خشتهای تهداب مناره ها به سرقت رفت، که از اثر آن به آن میراث های ارزشمند تاریخی خساراتی وارد گردیده است. عده بی هم در ساحت باستانی به اعمار چهار دیواری پرداخته و ساحه باستانی و ممنوع الابادی را به هدف جستجو و کاوش تحت تصرف در آورده اند که در نتیجه آن آثار تاریخی ملی را تصرف و هم به نقشه های

چون غزنه از طرف موسسه آسیسکو در سال ۲۰۱۳ م مرکز تمدن اسلامی تعیین شده به خاطر پذیرایی خوب از مهمانان و جلوگیری از تخریب بیشتر آبدات تاریخی چنین پیشنهاد می‌گردد:

۱. تطبيق پلان شهری که از طرف وزارت انکشاف شهری ترتیب گردیده است، بسیار ضروری است. در این پلان، میدان هوایی مدرن، هتل‌ها و مهمانخانه‌ها برای پذیرایی مهمانا خارجی و سالون‌های کنفرانس‌ها وغیره در نظر گرفته شود.
۲. حفظ، ترمیم، احیا و بازسازی آثار باستانی که بعضی ها در حالت بسیار خراب قرار دارند، ایجاد اقدامات عاجل درمورد نگهداشت آن را می‌نمایند مخصوصاً مناره‌ای پیروزی دوران غزنوی‌ها.
۳. جهت حفظ محیط زیست شهر غزنه ایجاب می‌نماید تا سیستم کانالیزاسیون در شهر جدید غزنه تطبیق گردد.
۴. شروع عاجل کار حفظ، ترمیم و بازسازی شهر قدیم غزنه به شمول بالاحصار غزنه و عده‌ای از اماکن مقدسه و تاریخی که در حالت انهدام قرار دارند.
۵. جلوگیری از انکشاف شهری به صورت غیر پلانی و آغاز کار تطبیق پروژه‌های رهایشی مطروحه که از طرف شهرداری غزنه پلان شده است.

شباهت کامل دارد گویا اینکه هر دو مسجد در یک موقع ساخته شده‌اند.

در نتیجه می‌توان گفت که: شهر غزنه یکی از شهرهایی است که در نتیجه عوامل چون موقعیت سوق الجیشی اساسی «به حیث پایتخت غزنوی‌ها»، تشکیلات اداری و رشد سریع نفوس Orthogenetic انکشاف نموده که فعلاً یکی از شهرهای نوع است که حفظ و گسترش فرهنگ عنعنی با ابعاد ستاییک وظیفه آن است. و پدیده‌های مشابه کلتوری را تولید و تجدید تولید می‌نماید. همچنان شهر غزنه به علت رشد سریع نفوس (از حیث تولدات و مهاجرت از دهات) پروسه شهر نشینی را بسیار سرعت بخشیده که به نسبت نبود یک نظام مدون پلانگذاری و مدیریت شهر داری و خدمات شهری با مسایل و مشکلات بی شماری رو برو گردیده است. افزایش سریع نفوس به نسبت وسعت شهر باعث شتاب در ساخت و سازهای ناهمگون و بدون پلان گذاری صحیح شهری می‌گردد. محیط و فضای مسکونی نیز که یکی از استفاده های مهم از زمین شهری است و بیشترین استفاده از زمین را به خود اختصاص داده است، با مشکلات چون فقدان ستدندگاهی مشخص ساختمانی، عدم رعایت شاخص‌های کمی و کیفی مسکن، کمبود و گرانی قیمت زمین شهری، مصالح و مواد ساختمانی و عدم استقرار در مکان‌های مطلوب وغیره رو برو می‌باشد که برای بیرون رفت از این حالت نامطلوب جلوگیری به عمل آید.

بهداشت خانواده

گردآورنده: سوسن
قسمت چهارم

نقش ورزش در سلامتی انسان

هدف نهایی طی ۳ هزار و ۲۰۰ متر در مدت نیم ساعت و با افزایش ضربان قلب ۱۳۰-۱۲۰ بار در دقیقه می‌تواند متفاوت باشد.
چه فوایدی از ورزش پیاده روی می‌توان انتظار داشت؟
بررسی متون و مقاله‌ها بیانگر آثار بسیار مفید و متعدد ورزش پیاده روی بر سلامت انسان از ابعاد مختلف است که برای آگاهی بیشتر در مورد این آثار سودمند در زمینه پیش‌گیری و کنترول بیماری‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

کاهش روند پوکی استخوان به ویژه در زنان، کنترول اختلالات چربی خون، کنترول فشار خون، کاهش عوارض چاقی و درمان آن، کنترول دیابت و کاهش بروز ابتلاء به دیابت تیپ ۲ (مرض قند)، پیشگیری از آتروسکلروزیس عروق کرونری (تصلب شرایین)، کاهش عوارض بیماری‌های مفصلی و استئووارتریت‌ها (آرتروز)، کاهش عوارض حاملگی، تقویت سیستم ایمنی بدن، تقویت وضعیت تنفسی، کاهش عالیم بیماری‌های روده‌ای، تقویت روانی افراد با کاهش استرس، بی‌خوابی و اضطراب، تقویت و ایجاد حس شادابی، پیش‌گیری و درمان

اعیاد. با توجه به مطالب مذکور و سهولت انجام ورزش پیاده روی و آثار گسترده آن در ارتقای سلامت فرد و جامعه، این مقوله از ورزش نیازمند توجه ویژه ای در برنامه ریزی‌های بهداشتی است و قدر مسلم گستردگی موضوع، لزوم مشارکت و هماهنگی بین بخشی و مردمی را هم در زمینه برنامه ریزی و هم در اجرای برنامه‌های جامع می‌طلبد، به ویژه بعد هماهنگی بین بخشی در حفظ و ارتقای سلامتی افراد جامعه از طریق ترویج فرهنگ پیاده روی گامی در توانمندسازی مردم و جامعه و به عبارت دیگر ارتقای سلامت محسوب می‌شود.

امروزه با توجه به پیشرفت علوم و فناوری، هر گونه تغییر جدید می‌تواند آثار متفاوتی را در کلیه ابعاد زندگی فردی، اجتماعی و اقتصادی انسان به وجود آورد. اما از این میان عواملی که در سلامت انسان تاثیرگذار است، از نقش ویژه ای برخوردار می‌باشد. با توجه به این که فعالیت فیزیکی مناسب می‌تواند تاثیر مهمی در جلو گیری از بروز بیماری‌ها، عوارض آن‌ها و در نهایت مرگ و میر ناشی از آن‌ها داشته باشد، بررسی متون و مقالات علمی در مورد ارتباط بیماری‌ها و فعالیت فیزیکی گویای این مطلب است که ورزش پیاده روی دارای تاثیرات مفیدی در زمینه پیش‌گیری از بیماری‌های مزمن و غیرواگیر است. در دنیای امروز پیاده روی بهترین فعالیت و طبیعی ترین ورزش برای کسب آmadگی جسمانی و روانی است. پیاده روی ورزش لذت بخش و کم خطری است که در دسترس همگان است و همه جا و همه وقت امکان اجرای آن وجود دارد. در خصوص تاثیر ورزش پیاده روی در ایجاد و ابقاء سلامتی سوالاتی مطرح است که به آن پرداخته می‌شود.

چه نوع ورزش پیاده روی مفید و موثر است؟

فعالیت فیزیکی مناسب برای تقویت عضلات قلب و ریه و در کل سلامتی، زمانی مفید و موثر می‌شود که بتواند سبب بروز تغییرات بیولوژیک مفید در بدن انسان شود که از آن جمله می‌توان به افزایش تعداد ضربان تا شکل سریع آن یعنی یک دوی نرم و سیک اشاره کرد. میزان پیاده روی می‌تواند از شکل آرام یعنی راه رفتن متفاوت باشد. برنامه بر اساس میزان آmadگی جسمانی افراد با

تأثیر ورزش در سرطان

ورزش سبب تقویت سیستم ایمنی در بیماران سرطانی می شود. بنابرگزارش پژوهشگران کوریایی، انجام حرکات ورزشی ساده می تواند سیستم ایمنی بیمارانی را که به دلیل سرطان معده تحت عمل جراحی قرار گرفته اند، تقویت کند. مطالعه روی ۲۵ بیمار که تحت عمل جراحی خارج شدن تومورهای معده قرار گرفته بودند، نشان داد عملکرد ایمنی بدن افراد که ۲ روز پس از عمل، انجام حرکات ورزشی را اجرا کرده بودند، قوی تر از اشخاصی بود که ورزش نکرده بودند. دوهفته پس از جراحی تعداد سلول های ضد سرطان در افرادی که ورزش کرده بودند به نحو چشمگیری بیشتر از دیگران بود. سلول های ضد سرطان یا قاتل به سلول های سرطانی حمله و به رفع عفونت کمک می کند. محققان کوریایی، یک گروه ۱۷ نفره از بیماران را مورد بررسی قرار دادند. این بیماران ۲ روز بعد از جراحی در حالی که روی تخت داراز کشیده بودند انجام حرکات ساده ورزشی را آغاز کردند. هم چنین از زمانی که قادر به راه رفتن بودند انجام حرکات ورزشی روی دو بایسکل ثابت را به تعداد ۵ بار در هفته شروع کردند. محققان به منظور بررسی تعییرات حاصله در تعداد سلول های قاتل چندین نمونه خون از بیماران گرفتند. نتایج تحقیقات حاکی از آن بود که هفته اول پس از جراحی تعداد سلول های قاتل در هر گروه کاهش یافت. اما در هفته دوم سلول های قاتل در بیمارانی که ورزش می کردند به وضعیت موفقیت آمیز اول بازگشت. اما در افرادی که ورزش نمی کردند روند نزولی سلول ها هم چنان ادامه داشت. البته به مرور زمان تعداد سلول های قاتل در تمامی این بیماران افزایش پیدا کرد. به گفته این محققان به دلیل این که ضعف سیستم ایمنی موجب تقویت سلول های سرطانی می شود، انجام حرکات ورزشی برای تقویت سیستم ایمنی حائز اهمیت است.

ورزش و درمان بیماری ها

ورزش های گوناگون علاوه بر آن که از بروز بسیاری از بیماری ها جلوگیری می کند و نقش پیش گیری را به عهده دارد، همواره در درمان بسیاری از بیماری ها موثر واقع می شود و یک نقش درمانی را از نظر علم پژوهشی برعهده می گیرد. بدین منظور توجه شما را به آثار درمانی ورزش در ارگان های مختلف بدن و بیماری های مربوط جلب می کنیم.

فشار خون بالا

با انجام ورزش های معمولی همراه با رژیم غذایی و استراحت مناسب در یک سال می توان یک فشار خون ماقزیم را از ۱۷ به حدود ۱۴ رسانید و روشن است که ورزشکاران معمولاً دچار عوارض فشار خون نمی شوند و ورزش حتی در سنین ۶۰-۸۰ سالگی می تواند در متعادل نگه داشتن فشار خون سهیم باشد. زیرا بر اثر ورزش، عروقی که در سطح بدن جریان دارد انساط می یابد و فشار خون سقوط می کند. ورزش پیاده روی و کوه نوردی به خوبی فشار خون بالا را متعادل می سازد.

بیماران با دردهای قلبی(سکته)

انجام ورزش های سبک طبق آمارهای جهانی نه تنها انواع دردهای قلبی پایدار و غیرپایدار را تسکین و کاهش می دهد بلکه سبب حل شدن لخته های داخل خون شریانی قلب می شود و از بروز سکته های بعدی ممانعت می کند. هم چنین ورزش های سبک مانع از رسوب پلاکت های چربی در داخل عروق کرونر قلب یا عروق سایر نقاط بدن می شود و در پیش گیری بروز بیماری های قلبی عروقی افرادی که یک بار به انفرکتوس مبتلا شده اند، دخیل است. امروزه ثابت شده است که ورزش های مناسب در نزد افرادی که مبتلا به دیابت هستند و حتی انسولین نیز تزریق می کنند بسیار مفید است و مقاومت بدن را در برابر عوارض ناشی از این بیماری بیشتر می کند.

گردآورنده : سوسن

با ما تا پله های موفقیت

خداآوند به افراد ثابت قدم و با پشتکار کمک می کند. (قرآن کریم)

- «انفاق» از جمله عبادتها بی ا است که احتمال خودنمایی و ریا در آن بسیار است. در مسئله انفاق، انسان علاوه بر این که باید ثواب عمل را در نظر داشته باشد، باید به گونه‌ای عمل کند تا به آبروی شخصی که قرار است به او انفاق شود لطمه‌ای وارد نگردد.
- یکی از پایه‌های تکامل روحی این است که هر فردی، وضع روحی خود را از نظر عیوب و نقایص اخلاقی، مورد بررسی قرار دهد و چهره باطنی خود را از نزدیک، در آینه (خودشناسی) مشاهده کند، تا ریشه رذایلی را که در روح و روان او پیدید آمده است، قطع نماید.
- اگر نتوانیم همیشه اتفاقاتی را که در زندگی ما می‌افتد کنترول کنیم، دست کم می‌توانیم بر واکنشهای خود نسبت به آن وقایع، و بر اعمالی که در مقابل آنها انجام می‌دهیم مسلط باشیم.
- عشق به مراتب بزرگتر و فراتر از جاذبه‌ی فیزیکی و جسمانی ای است که نسبت به شخص دیگری در خود احساس می‌کنیم، عشق حتی به مراتب فراتر از ایمان به آرمان و غایتی برتر یا علاقه شور و اشتیاق نسبت به روابط ، کار یا حتی خانواده است.
- نشاط و خوشدلی ، اعتماد به نفس شما را تقویت و زندگی را دلپذیرتر می‌سازد و باعث می‌شود که اطرافیان شما شادی بیشتری را احساس کنند. خوشدلی به معنی خوشحالی و فرار از مشکلات نیست بلکه نشانه هوش و ذکاوت شمامست.
- هیچ چیز در زندگی شیرین تر از این نیست که کسی انسان را دوست بدارد. من در زندگانی خود هر وقت فهمیده ام که مورد محبت کسی هستم، مثل این بوده است که دست خداوند را بر شانه خویش احساس کرده ام.
- هیچ کس نمی‌تواند چیزی را به شما بیاموزد جز آنچه که در افق دید و خرد شما وجود داشته و شما از آن غافل بوده اید.
- اگر شخصی باعث رنجش شما می‌شود، به این دلیل است که خود در اعمق وجود خود رنج می‌کشد و رنج او لبریز می‌شود. بنابراین او مستحق مجازات نیست بلکه نیازمند کمک است. این همان پیام او برای شما است.
- آنکه با تلاش بسیار اندیشه خویش را فربه نمود ، با این وجود باز گوش به سخن این و آن سپرد ، دیگر نمی‌توان آینده روشنی در پیش روی او دید .
- نیاسایید ، زندگی در گذر است . بروید و دلیری کنید، پیش از آنکه بمیرید، چیزی نیرومند و متعالی از خود به جای گذارید، تا بر زمان غالب شوید.
- امروزه هر قدمی را که برای کسب قدرت برمی‌داریم، بایستی رنگ و بوی تمدن، آزادی خواهی، عدالت، جامعه پسند و جوانمردانه داشته باشد.
- عزت نفس و اعتماد به نفس باعث می‌شود فرد در هر شرایطی خودش را ارزشمند بداند و به دیگران حسادت نکند و آنچه را که دیگری به خاطر آن فخر فروشی می‌کند؛ می‌بایست آنقدر بزرگ شوید تا آن برای شما حقیر شمرده شود و بی توجه باشید و این سخت ترین پاسخ است.

بانکداری از طریق موبایل (Mobile Banking)

مشتریان غضنفر بانک می توانند از طریق موبایل (روشن و افغان بیسیم) به امکانات زیر دست یابند:

- از بیلانس حساب شان مطلع گردند.
- سه معامله آخر خود در غضنفر بانک را نظارت و بررسی کنند.

طریق استفاده :

- برای نشان دادن بیلانس حساب تان این پیام کتبی را (BAL) به شماره ۲۲۵۵ ارسال کنید.

- برای آگاهی از سه معامله آخر تان در غضنفر بانک این پیام کتبی را (TRAN) به شماره ۲۲۵۵ ارسال کنید.

پاکداشت: برای دسترسی به این خدمات باید شماره موبایل خویش را ثبت نمایید.

غضنفر بانک در موبایل شما

سویفت (SWIFT)

غضنفر بانک یکی از بانکهای برجسته کشور و عضو کمیته سویفت می باشد که خدمات و امکانات مصون و با اعتبار ذیل را پیرامون ارسال و دریافت پول به سراسر جهان در برابر بهای مناسب برای مشتریان خویش عرضه می دارد.

- ارسال و دریافت پول
- ارایه لیتر آف کریدت
- دریافت چک های بانکی
- ارایه گرنتی های بانکی

غضنفر بانک با سویفت کود (GHBKAFKA) در مورد انتقال پول (دلار آمریکایی و یورو) به سراسر جهان با بانک کامرز واقع در فرانکفورت جرمنی ارتباط مستقیم دارد.

انتقال مصون و سریع پول از طریق سویفت در غضنفر بانک

بابر نینگ بابر نامه سی یا (تزوڑک بابری)

امان الله خلیل یار

بابر نینگ تیریکچبیلیگی و حیاتی، ایجادیات و ینگی یره تیش لردن تولیق بولیب، اوندن قالگن اثر لر اونینگ بیلیم و ابتکار یگه گواه دیر، که قوانچ بیلن ایته آله میز ظهیرالدین محمد بابر جهان تاریخی و ادبیاتیگه اولکن بایلیک قوشگن ادبی و سیاسی سیمالردن ۷۰ بیری دیر، که او ز شعر لری، ادبی، علمی، دینی اثر لری، اینیقسه ۷۰ دن ارتیق جهان خلقی تیل لریگه ترجمه و چاپ بولیب، رواجله نیب کیله یا تکن بابر نامه، دنیا بولیب شهرت قازانیب، تاریخ صحیفه لریده او چمس آت قالدیرگن دیر.

بابر باله لیک دوریده او ز آنه تیلیدن ارتیق دری و عربی نی اورگه نیب تیل و ادبیات، تاریخ و موسیقی نی هر تمانله مه اورگنه دی، بیر نظامی سیاسی و فرهنگی بیوک شخصیت بولیب غایه گه بیتندی، ادب، هنر، تاریخ و عرفان ساحه لریده او زیدن ارزشلی اثر لر قالدیر دی که شعر توپله‌می، بابر نامه، عروض، خط بابری، علم موسیقی اونینگ قالدیرگن اثر لریدن سنه له دی.

هر بیر ایل و ولس نی او زیگه یره شه قوانچ و افتخار لری بار. اوزبیک خلقی هم تاریخ دوامیده قوانچلی یشب، تمدن، تاریخ، سیاست، دولتمدارلیک، بیلیم و فرهنگ و آباد ان چی لیک ساحه لریده فخرله نیشگه سزاوار یرتمه لر و ایسده لیک لر یره‌تیب قالدیریب کیلما قده دیر، که علمی، ادبی، سیاسی و نظامی بولیم لرده اوزبیک خلقی نینک عالم لری، سیاست و نظام ارباب لری او ز لریدن قالدیرگن اثر لری و تاریخی یادگار لیک لری بوگونلیک کونده و کیله جکیمیز اوچون کنته قوانچ لریمیز دن سنه له دی. و اولرگه فخر لنه میز.

ظهیر الدین محمد بابر اوشل فرهنگی، نظامی و استعداد لیک شاعر، ادیب و بیوک مورخ و سیاست ارباب لریدن بیری دیر که اونینگ آتنی نه یلغوز و طنمیز تاریخیده بلکه اورته آسیا، خراسان و هندوستان تاریخیده هم آتنین خط بیلن یازیلیب ثبت ایتیگن دیر.

لیک لری بیلن هر تمانله مه صورته ماهر نقاش کبی ترسیم ایتنکن دیر.

بابر، بابر نامه نی یازیشده اوزیگه خاص بولگن شیوه ده ضرب المثل لر، داستانلر، حکایه لر و یوره ک لر گه یاقر شعر لر نی جایلشتریش بیلن بو اثر نی چرایلی ایتنکن دیر، واقعه لر که بابر نامه ده جایلشگن دیر هر تمانله مه علمی شکلده قورشلگن، بو اوچون که او واقعه لر بابر نینگ توپه توغری اوزی نینگ بارلیگیده یوز بیرگن دیر. شو اوچون مؤثق و آیشانزلى واقعه لر دیر که بیری بیریگه منطقی باغليک ليگي با رو بيرى باشقه سى نى توگلتيره دى. شو عامل بابر نامه نی ساده ليگ، جذاب ليک و یاقر ليگىگه سبب بولگن دیر، شو سببدن بابر نامه نی اوقيه باشله گن كيشى اوقيشگه دوام بيرماقگه ترغيبله نه دى.

بیر شرق شناس روس عالمی بابر نامه نی ترک تیلیده اينگ عالي نثر ديب بيلگن دير. مناسبت سيز ايمس اگر بابر نامه نی بير توگل دايره المعارف ديب اته سه لر، که اوونه تاريختي واقعه لر، طبيعتات، جغرافيه، توبوگرافى، انتوگرافى تيل و ادبیات شناسليک، ايربيم خلق رسم و رواجلرى، عرف و عادت لری ساحه لر ده هم ارزشلى بيلگى ليک لر یازيلگن دير. خلق لر نينگ كيم كيچك لری، شغل و پيشه لری، تورلى بير لر حاصلاتى و باشقه عرف و عادت لری شرح ايتيلگن دير. شو اوچون اروپا ليک شرق شناسلر بو اثر گه بها بيرگن لر.

بابر نینگ بابر نامه سی اولکه ميزده كوبيراغ ميسر بولمه گن ليگى سبلى بعضى بير عالم لريمز بو كتاب قيته چاپ ايتيليش و علاقه لى كيشى لر اختياريگه قرار تايپشى نى ايستب اونگه تاكيد ايته ديلر، بابر نامه نينگ كابل واقعه لر بوليمى سر محقق معاونى دكتور شفيقه يارقين تمانيدن قيته چاپ ايتيلگنى نى كسته ارزشلى فرهنگى خدمت ديب بيله ميز و بو عالي همتلى عالمه گه تينگري تعالي دربارiden كسته حوصله و كوج ايستمييز تا بابر نامه نينگ قالگن بوليم لرينى هم چاپگه تيارلاب، چاپ ايتيب علاقه مند لر اختياريگه قرار بيرسه لر.

بابر بو يرتمه لری بیلن نه يلغوز اوز آنه تيلي اوزيبيك تيلي گه خدمت بجردي، بلکه بتون بيليم بازاريگه رواج و رونق بيردي، شو سببدن جهان بيليمدانلری بابر نينگ فرهنگى ميراث لری، علمى، ادبى و تاريختي برتمه لری حقيده تحقيق و تيکشريش بجرگن لر که شو بیلن بابر نینگ اثر لری قولمه قول رواجله نيب كيلماقده دير.

شو بیلن بيرگه بابر نینگ قىزى گلبدن بىگم نينگ همايون نامه سی که حقيقت ده بابر نامه نينگ دوامى و ايزى دير اوزگريش لر و گزارش لر بیلن تدوين ايتليب ياييره تيلماقده دير.

بابر نى حقيقته اوينىگ علمى و فرهنگى و تاريختي يرتمه لری تانيشتيرگن دير، اينيقسه بابر نامه يا توزوک بابری که او نينگ حكمدار ليک دوريده یازگن دير او نينگ ارزشلى اثر لريدين تانيلگن دير، بابر، بابر نامه ده اوزيگه قره شلى لشکري و كشورى ايشلري و اولر گه باغليق واقعه لر و حادته لر نى ماورالنهر، خراسان و هندوستان ده یوز بيرگن دير و كويينچه او واقعه لرده که بابر اوزى حاضر اىكن و كوزى بیلن كوريپ شاهد بولگن واقعه لر نى سندلى تاريخ شكليده جايلىشتييرگن دير. بابر اوزى نينگ بابر نامه سى نى امانت دارليک و راستليک بیلن، ساده شكليده یازگن ليگى سبلى اوقيچى لر توجه سى نى اوزيگه جلب ايتگن دير. بابر نامه دن ايلگرى یازيلگن تاريخ لر كويينچه افسانه لر روایت لر، خرافه لر و آريقيچه ايتيش لر بیلن شرح ايتيلر ايدى. مگر بابر نامه ده واقعه لر و حادته لر اوز حاليده قوشيمچه قوشيمسليك و حادته شكلى نى اوز گرمسليك بیلن یازيلگن دير، كويينچه تاريخ لر قيین و توشينمسليک عباره لر بیلن یازيلر ايدى. مگر بابر نامه ده اورون آلگن واقعه لر ساده روش ده بيان ايتيليب دير، اوون علاوه تاريخي واقعه لر منظره لى و جانلى پور تريت لر بیلن علمى و سيسىتماتيك شیوه ده تصوير لنگن دير. شو اوچون بابر نامه اوتمىشدن بوكونگه چه، عالم لر و تاريخ علاقه مند لری نينگ توجه سى نى اوزيگه قره تگن دير.

بابر نامه گه ياريش شیوه سیدن باقگنده اونى تاريخ اىكن ليگىدىن آريقي بير ادبى اثر ديسك بوله دى.

بو اوچون که بابر نامه ده تاريخي حادته لر نى تاريخ توزه توچى شخصيت لر سيمما لری، طبيعت، ايچكى، فكرى و روانى ويژه-

آموزش کلانسالان در روند تعلیم و تربیت

سرمحق فضل احمد غروب

Kop مربی آلمانی به کار رفته است، و بعداً به حیث نظریه تعلیم و تربیت بزرگسالان توسط مالکولم نوولز Malcolm Knowles مربی امریکایی انکشاف کرده است. اصطلاح اندراگوژی Andragogy از کلمه لاتین Andra به معنی مرد و Gogy به معنی رهنمای گرفته شده است که مفهوم تعلیم و تربیت بزرگسالان را می دهد و با پیداگوژی Pedagogy که فن تربیت کودکان را بیان می کند، فرق دارد. (۲)

نظریه اندراگوژی Andragogy مالکولم نوولز کوششی است برای انکشاف تیوری آموزشی بزرگسالان که در هر کشور و در هر گونه شرایط به آن ضرورت احساس می شود. مالکولم نوولز چهار اصل را برای تعلیم و تربیت بزرگسالان پیشنهاد می کند:

- ۱- بزرگسالان باید در پلان گذاری و ارزیابی پرسوه های تدریسی که خود در آن شامل اند، شرکت داشته باشند.

۲- تجارت و آزمایش های اساس فعالیت های آموزشی بزرگسالان را تشکیل دهد.

۳- بزرگسالان موضوعات آموزشی را که به وظیفه، شغل و زندگی شان ارتباط نزدیک داشته باشد خوبتر می آموزند.

تعلیم و تربیت کلانسالان نه تنها در کشور ما بلکه در تمام کشورهای جهان یک موضوع مهم و با ارزش دانسته می شود. آنچه در کشورهای دیگر به موضوع تعلیم و تربیت بزرگسالان دارای اهمیت است در کشور ما با تغیرات و دیگر گونه های خاصی مواجه است. آداب، رسوم، باورها، شرایط اجتماعی و وضع جغرافیایی کشور در این تغییرات اثر دارند. هنگامیکه صحبت از تعلیم و تربیت بزرگسالان در کشورهای پیشرفته مطرح می شود، منظور تها خواندن، نوشت و حساب کردن نیست، بلکه هدف آن است، افرادی که قبلاً مقدمات علوم و فنون مختلف را فراگرفته اند، دارای کسب و پیشه اند باید از مزه های علوم پیشرفته تکنالوژی زمان خود دور قرار نگیرند و تا حدی که ممکن است از تحقیقات علمی تازه و شیوه های بهتر زنده گی باخبر باشند. در حالیکه در کشور ما در مورد تعلیم و تربیت بزرگسالان فقط به تعلیم مهارت های اولیه چون خواندن، نوشت و حساب کردن اکتفا شده وسعي می شود که کلانسالان در این مهارت ها موفقیت های به دست آورده و پیشرفت های لازم نصیب گردد. (۱)

تعلیم و تربیت بزرگسالان از اهداف عمده نظام تعلیمی و تربیتی هر کشور است. این اصطلاح (Andragogy) برای نخستین بار در سال ۱۸۳۳ م توسط الکساندر کاپ Alexander

اطلبوالعلم من المهدالی اللحد "زگهواره تا گور دانش بجوى" باید بیاموزد. عقایدی که عوام به آن باور دارند و تکیه می کنند هم از نگاه شریعت اسلام و هم از نگاه علوم معاصر مردود دانسته شده است.

این هم درست است که در شرایط عادی در یادگیری افراد از لحاظ سن تفاوتی وجود دارد، مگر نه به آن پیمانه بی که بزرگسالان از آموختن سواد ابا و زنده، زیرا آموزش هدف زنده گی است و اگر آموزش صورت نگیرد در حقیقت زنده گی انسان مفهوم خودرا از دست می دهد.

موضوع دیگری که باعث کند آموزی و بی علاقه گی بزرگ سالان به آموزش می گردد، آنست که افراد بزرگسال در قبول نظریات، مفاهیم و شیوه های جدید آموزش مقاومت نشان می دهند. دانستنی ها و اعتقادات قبلی آنها بعضًا مانع پذیرش مطالب و آموختنی های جدید می گردد. ازینرو تسلیم ناپذیر باقی می مانند و به آموزش سواد میل و رغبت نشان نمی دهند.

مشکلاتی که افراد بزرگسال در یادگیری دارند، بسیار طبیعی است. اما یک تدریس خوب و موفق می تواند بدترین اثرات ناشی از کبر سن را که در آموزش کلاسیالان دخیل است خشی گردند. یعنی اگر برنامه های آموزشی و تربیتی به مقتضای سن و نیاز بزرگسالان ترتیب گردد، می تواند آنها را به آموزش سواد و مهارت های اولیه زنده گی کمک کند. متأسفانه تدریس به معنی واقعی و خوب برای بزرگسالان بخشی بسیار کمی از آنچه که خود حاضر به قبول آن هستند شامل برنامه های آموزش بزرگسالان شده است. تعداد معلمان خوب کم است، وقت تدریس محدود است برنامه های آموزشی فاقد انگیزه است، سواد آموزان مسن به آموزش فرصت کافی ندارند و یا نمی توانند با خاطر آرام شامل درس گرددند. وهکذا قیدهای زیادی برآنچه که آنها واقعًا می توانند انجام دهند در پروسه سوادآموزی وجود دارد که در تعلیم و تربیت بزرگسالان اثرات سُو می گذارد.(۴)

دانشمندان عرصه تعلیم و تربیت به این باور اند که پیش از مطالعه اینکه انسان چگونه باد می گیرد و چه باید بکند، بهتر است این سوال مطرح گردد که چه باید بیاموزد؟ چون ساختارهای تعلیمی و تربیتی و پروگرامهای آموزشی کودکان و بزرگسالان نظر به سن و سال آنها متفاوت است، این تفاوت حتماً در عالیق،

Content-oriented) نبوده بلکه یک مسئله محوری (Problem-centered) است، بناءً آموزش باید به مشکلات اساسی آنها رسیدگی نماید.

از نگاه کاربردی اندرآگوژی بیشتر به موضوع آموزش دادن نیازمندی های بزرگسالان تاکید دارد، و اثرات مطالعه حالات، Case steadies، نقش بازی Role playing، تقلید Simulation، و ارزیابی خودی Self evaluation را در رشد توانایی های آنها بسیار مفید میداند، و می گوید که آموزگاران درین پروسه نقش تسهیل کننده و رهنما را به عهده دارند. از این سبب بین تدریس کودکان و تعلیم افراد بزرگسال تفاوت قابل ملاحظه بی دیده می شود. افراد بزرگسال از طریق، ترکیب اشیا، ارزشیابی، مطالعه مستقل و خودآموزی مسائل مورد نیاز خود را می آموزند. در حالیکه آموزش خورده‌سالان و جوانان دانش منظم و سیستماتیکی دارد که از دوره بی کودکستان آغاز و تا تحصیلات عالی ادامه می یابد. ولی بزرگسالان آنچه را که باید بیاموزند مراحل منظم و سیستماتیک را تعییب نمی کند. به علاوه بزرگسالان افرادی اند که نه تنها سالهای متتمادی از پروسه بی آموزش دور بوده اند، بلکه تلقین نیز شده اند که این سن و سال برای آموزش آنها مناسب نیست و ناخواسته به دروس سواد آموزی حاضر می شوند. ازینرو تعلیم و تربیت بزرگسالان با تعدادی از مشکلات مانند مشکلات انگیزشی، احساسی، و مشکلات انطباقی رویرو بوده که در زمینه باید توجه بی جدی صورت گیرد.(۳)

در کشور ما مردم عوام و آنها یکیکه در صنوف سواد آموزی می نشینند اغلب به این باور اند که افراد مسن آموزش پذیر نیستند و کمتر می توانند خودرا با تغییرات و شرایط زمان انطباق دهند، زیرا آنها برای آموزش بیش از حد پیر شده اند تعلیم و آموزش صرف در هنگام طفولیت و جوانی مؤثر است. این احساس و تلقینات باعث شده است که افراد بزرگسال با بی علاقه گی به درس حاضر و به آموزش رغبت کافی نشان ندهند. مهمتر اینکه این امر نه تنها از طرف افراد بزرگسال شنیده می شود، بلکه اشخاص دیگری هم وجود دارند که بزرگسالان را به ضعف حافظه، و ناتوانی در دقت متهمن می کنند. در حالیکه آموزش جریان زنده گی است و انسان تا زنده است با پیروی از سنت همیشه جاوید که می گوید:

قابل تذکر است بزرگسالانی که سواد ندارند و تعلیم نکرده اند در ساحه‌ی کار، وظیفه و زندگی به مشکلات زیادی مواجه می‌باشند. بخصوص زنان، که نقش عمدۀ واساسی در تربیت و پرورش اطفال به عهده دارند. زیرا، آنها نمی‌دانند که در تنظیم امور زندگی، نظام خانواده‌گی و رفاه اجتماعی چگونه برخورد داشته و با معضلات چگونه مقابله نمایند.

به اساس گفته‌های بالا می‌توان نتیجه گرفت که اندرآگوژی بیشتر به نیازهای اساسی پرسوه‌های تعلیمی و آموزشی بزرگسالان توجه دارد. این بدان معنا است که تدریس مهارت‌های اساسی بزرگسالان باید در برنامه‌های آموزشی گنجانیده شود، تا خلاقیت و تفکر ابداعی آنها را در پرسوه آموزش اکشاف داده و برای زندگی بهتر آماده گرداند. (۶)

فهرست مأخذ:

- ۱- دیویس ارکی، مدیریت یادگیری، مترجم، داکتر داریوش نوروزی و محمدامیرتیموری، چاپخانه گلبرگ، ایران، ۱۳۷۳، ص. ۲۹۳، .
- ۲- دیویس ارکی، مدیریت یادگیری، مترجم، داکتر داریوش و نوروزی و محمدامیرتیموری، چاپخانه لبرگ، ایران، ۱۳۷۳، ص: ۲۹۰-۲۹۲.
- 3- http://en.wikipedia.org/wiki/adult_education
- 4- <http://en.wikipedia.org/wiki/andragogy>
- 5- <http://tip.psychology.org/knowles.html>.
- ۶- آرنولد کرايس، فلسفه تعلیم و تربیت شما چیست؟، مترجم داکتر بختیار، مطبوعه، استان قدس رضوی، تهران، ۱۳۸۳؛ ص؛ ۳۶۱.

تمایلات، وضع و حالات روانی آنها نمودار و در آموزش و پرورش باید مورد توجه قرار گیرد. نکات زیر برای بهتر آموزی بزرگسالان در خور توجه است.

نخستین حرکتی که در زمینه تعلیم و تربیت بزرگسالان صورت گیرد، اینست که بزرگسالان باید متیقین گردند که در پرسوه آموزش سن و سال مطرح نیست، بلکه آموزش تغییر است و در طول حیات جریان دارد.

- ثانیاً آموزش کلانسالان باید به هدف تقویه حس خودآموزی و به منظور رشد شخصیت فردی و اجتماعی شاگرد صورت گیرد. و معلمان باید مفاهیم عام و کلی را به خاطر آگاهی کلانسالان ورشد بصیرت آنها تدریس نمایند، تا بزرگسالان علاوه بر آموزش مهارت‌های اولیه زبان، از پیشرفت‌های علوم و فنون آگاهی حاصل نمایند.

- ثالثاً برنامه‌های آموزشی باید هدفمند باشد و مطابق نیاز و ضرورت زندگی بزرگسالان و انکشاف عصر و زمان تهیه گردد.

- رابعاً برای بزرگسالان باید تفہیم گردد که آموزش نه تنها روشی چشم است، بلکه راه رسیدن به حق و حقیقت نیز می‌باشد. مصدق این ادعا شعر حضرت سعدی است که می‌فرماید:

چو شمع از پی علم باید گداخت

که بی علم نتوان خدا را شناخت

- خامساً ارگانها و مؤسساتی که افراد کلانسال در آن استغال دارند باید در زمینه خودآموزی بزرگسالان کوشش و فرصت‌های مناسبی را مساعد سازند. (۵)

راه کارهای تقویت نظام خانواده

تهییه کننده: جمیله ظریف

ترمیم شکاف نسل‌ها، نزدیک ساختن پندارها و نظرهای والدین با فرزندان است. به همین دلیل، پدران و مادران باید نیازمندی‌ها، شرایط، جایگاه سنی و دوران رشد فرزندشان را به درستی در کنند. در این صورت، رفتار مناسب با شرایط فرزندان خود خواهد داشت. این کار به آگاهی‌های تربیتی از نیازمندی‌های اجتماعی فرزندان بستگی دارد. آموزش پدر و مادر برای در ک واقع بینانه شرایط جدید، آگاهی از نیازمندی‌های فرزندان، رفتار مناسب با شرایط سنی آنان و هم‌دلی و همراهی برای برآوردن نیازهای فرزندان شیوه عملی برای ترمیم شکاف نسل‌هاست. شنیده‌اید که گاهی گفته می‌شود فلاں پدر با پسر جوانش دوست است. ساعت‌ها می‌نشینند و با هم صحبت می‌کنند، راه می‌روند و درد دل می‌کنند. آیا شما هم حاضرید این گونه عمل کنید یا فقط در حدود همین تشریفات که باید احوالی پرسیده شود و سلام و علیک باشد، قانع هستید؟ این قدر فاصله زیاد است که حرفی برای گفتن وجود ندارد. همین جوان اگر رفیقش را پیدا کند، دو ساعت با هم صحبت می‌کنند، اما با پدر و مادرش مثل اینکه سخنی برای گفتن ندارد. نمی‌دانم که آیا روح شان به هم نزدیک نیست یا عواطف شکوفا نیست؟ بالاخره صمیمت وجود ندارد. بنابراین، باید کاری کرد که صمیمت در خانه حاکم باشد تا روابط صمیمی شود.

یکی از عمدۀ ترین نهادهای اجتماعی، نهاد خانواده است که از دیر باز، هم‌مان با خلقت بشر به شکل ابتدایی وجود داشته است. خانواده یک نهاد حقوقی است که بر پایه روابط ویژه ای میان حداقل یک زن و یک مرد موجودیت می‌یابد. گذشته از وظیفه تکثیر نسل و کودک پروری برای بقای نوع بشر وظایف متعدد دیگری از قبیل تولید فراورده‌های اقتصادی و فرهنگ پذیر کردن افراد را نیز بر عهده دارد. فضای خانواده آکنده از مهر و محبت، فدایکاری و گذشت، صمیمت و گرمی و در عین حال گاهی توأم با حسادت و رشك، دشمنی و کینه توژی، نفرت و خشم است. کودکان در جریان اجتماعی شدن اینگونه عواطف را در کنار والدین و خواهران و برادران خود تجربه می‌کنند. اعضای خانواده آنقدر به هم وابسته اند که هر نوع مشکل یا مسئله یک عضو خانواده به طور مستقیم یا غیر مستقیم بر زندگی سایر اعضای تاثیر می‌گذارد. بر این اساس نظام خانواده نیاز به ایجاد فضای مناسب برای بهبود و استحکام روابط میان اعضای آن دارد و راه کارهای زیر نظام خانواده را تقویت و استحکام می‌بخشد:

۱- در ک درست و علمی از نیازمندی‌های فرزندان

ارج گذاری و ارزش قایل شدن متفاوت پدر و مادر میان فرزندان به پدیده‌ای به نام شکاف میان نسل‌ها انجامیده است. این پدیده، از تفاهم و در ک مثبت و دو جانبی پدران و مادران و فرزندان کاسته و در الگوپذیری نسل جدید از نظام ارزشی خانواده اختلال ایجاد کرده است. به نظر می‌رسد مناسب ترین راه برای

فراهم می‌آورد و زمینه الگوسازی از این نهاد را در فرزندان تقویت می‌کند.

۴- تقویت سنت پسندیده «صله رحمی»

در گذشته، اعضای خانواده به دلیل استغال کم‌تر، فرصت‌های بیشتری را در اختیار خانواده قرار می‌دادند و دید و بازدیدهای خانوادگی بیشتر از امروز رایج بود. «خانه پدر و فرزندان از یکدیگر جدا نبود و هر دو یک خانواده محسوب می‌شدند. شعاع پیوند خانوادگی و رابطه عاطفی گسترده‌تر بود و حتی رابطه عاطفی نزدیکی با پدر، پدر بزرگ، خاله، کاکا، ماما، عمه و فرزندان وجود داشت. در نتیجه فرد از نظر روانی در خانواده، احساس همبستگی بیشتری داشت و کم‌تر احساس تنهایی می‌کرد. بدین ترتیب، فرد به دلیل تعامل بیشتر با اعضای خانواده و اعضای خانواده به دلیل تعامل بیشتر با خویشاوندان، احساس تعلق قوی‌تری داشتند و همواره خود را مورد حمایت عاطفی و حتی اجتماعی و اقتصادی خانواده و خویشاوندان می‌دانستند.

آن‌چه به تعامل بیشتر اعضای خانواده با خویشاوندان می‌انجامید، تأکید دین مبین اسلام در پیروی از سنت پسندیده صله رحمی بود. متأسفانه در دهه‌های اخیر، نقش «صله رحمی» کم رنگ شده است. در عوض، نقش سنت‌های غلط هم چون: هم چشمی، تجمل پرستی، نیازهای کاذب و... پررنگ تر شده است. پس برای بهره‌گیری از پی‌آمدہای معنوی و روانی محیط خانواده و افزایش رضایتمندی ناشی از همبستگی اعضای آن با یکدیگر باید سنت پسندیده صله رحمی احیا گردد. صله رحمی در ترمیم شکاف نسل‌ها نیز نقش دارد. این کار تنها با بهره‌گری از امکانات نهادهای فرهنگی، مذهبی و هنری و دیدگاه‌های کارشناسان اجتماعی و دینی امکان پذیر است.

۵- تقویت اقتدار خانواده برای نظارت بر دوستی‌های نامتعارف

دگرگونی روابط نهاد خانواده، شکاف نسل‌ها، کاهش پایبندی به ارزش‌ها و سنت‌های خانوادگی، کاهش کارکرد پرورشی خانواده و در نتیجه، کاهش الگوپذیری اعضای خانواده به ویژه نوجوانان و جوانان، شکل شیوه متعارف دوستی‌ها، رفت و آمدنا و معاشرت‌ها را دگرگون ساخته است. پژوهش‌ها نشان می‌دهد که شیوه‌های دوستی موجود میان جوانان و نوجوانان از

۲- قلاش برای کاهش جمعیت خانواده و فاصله سنی پدر و مادر با فرزندان

«تحقیقات نشان می‌دهد که با محدودیت خانواده، امکان آموزش بهتر و رسیدگی بیشتر به امور فرزندان میسر می‌گردد و با ارتقای ارزش‌های مذهبی و اخلاقی در میان فرزندان می‌توان عامل متعادل کننده‌ای در دیگر ارزش‌ها از جمله میزان پایبندی اعضای خانواده را به استحکام این نهاد مهم فراهم آورد. از سوی دیگر، کاهش فاصله سنی بین پدران و پسران و همین طور مادران و دختران، به وحدت و همسویی گرایش‌های ارزشی کمک می‌کند. بنابراین، باید برای تقویت سنت پسندیده ازدواج به عنوان یک اقدام ارزشی در جامعه گام برداشت و راههای کاهش سن ازدواج را با تأمین زمینه‌های رفاهی و اجتماعی تشویق کرد تا میان نسل‌ها، وحدت و همسویی ایجاد گردد. در این صورت پایبندی اعضای خانواده به نظام ارزشی و اعتقادی، رسوم، فرهنگ و سنت‌های پسندیده خانوادگی تقویت می‌شود».

۳- افزایش نقش پرورشی پدر و مادر

در مقایسه با گذشته، نظام خانواده در زمینه کارکرد پرورشی اقتدار و کارآیی لازم را ندارد. به همین دلیل، الگوپذیری اعضای خانواده به بیرون از نظام و مدار ارزشی خانواده گرایش پیدا کرده است. برای تقویت کارکرد پرورشی نهاد خانواده و کارآیی آن جهت الگوسازی برای فرزندان باید جایگاه پدر و مادر به الگوهای مورد احترام و پذیرش فرزندان ارتقا یابد. بنابراین، باید به راه کارهایی که چنین ایده‌آل‌هایی را برای فرزندان به وجود می‌آورند، توجه کرد. بهره‌گیری متعادل پدران و پسران از وسائل ارتباط جمعی در کاهش تفاوت ارزش‌های آن‌ها نقش مهمی دارد. رغبت پدران به وسائل ارتباط جمعی سبب افزایش بیش هنری آنان می‌شود و کاهش استفاده پسران از تلویزیون به وحدت نظر آنان با پدران در زمینه ارزش‌های علمی کمک می‌کند. هم‌چنین متعادل کردن اوقات فراغت پدران از افزایش تفاوت آنان با پسران‌شان در گرایش به ارزش‌های علمی و سیاسی پیش‌گیری می‌کند. بنابراین، برنامه‌ریزی برای اوقات فراغت خانواده‌ها از ایجاد فاصله میان پدران و مادران با فرزندان پیش‌گیری خواهد کرد و به وحدت رویه در گرایش به ارزش‌ها یاری می‌رساند. هم‌چنین برنامه‌ریزی وسائل ارتباط جمعی برای نزدیکی گرایش‌های ارزشی فرزندان با پدران و مادران به ویژه در زمینه‌های هنری، سیاسی و اجتماعی، بستر مناسبی را برای تقویت کارکرد پرورشی خانواده

۶- کاهش زمینه‌های ناسازگاری میان اعضای خانواده

برای کاهش ناسازگاری‌های خانوادگی باید به این نکته‌ها توجه کرد.

۱- با شناسایی ریشه‌های ناسازگاری و عواملی که در آغاز ازدواج به سلامت زندگی خانوادگی ضربه می‌زنند، باید سلامت ازدواج را تضمین کرد.

۲- دست اندر کاران امور اجتماعی و دولت مردان باید با توجه به الگوهای تجربه شده جهانی و اسلامی، به مشکلات اقتصادی و اجتماعی نظر ویژه‌ای داشته باشند.

۳- مسایل و مشکلات رفتاری را باید با دانش افزایی و راهنمایی افراد به مراکز مشاوره‌ای کاهش داد.

۴- برای افزایش سازگاری در فرهنگ‌های اجتماعی باید از در هم تنیدگی فرهنگی پرهیز کرد. حتی در مهاجرت‌ها نیز سکونت‌ها باید بر اساس همانگی فرهنگی برنامه‌ریزی شود.

۵- برای ایفای نقش مناسب اعضاً جامعه باید فرهنگ احترام به حقوق متقابل در محیط خانواده و اجتماع، گسترش یابد.

۶- برای پیشگیری از شکاف نسل‌ها، پابندی به ارزش‌ها و سنت‌های فرهنگی آموزش داده شود.

منطق، اندیشه و ارزش‌های معقول اجتماعی پیروی نمی‌کند و همین امر، آسیب‌هایی را برای سلامت و سعادت، اخلاق و رفتار اجتماعی خانوادگی جامعه به بار می‌آورد. قربانیان اصلی این آسیب‌ها نیز جوانان و نوجوانان و خانواده‌های آن‌ها هستند. پس شایسته است برای متعادل و منطقی ساختن شیوه‌های دوستی و معاشرت، چاره‌ای منطقی و عملی اندیشیده شود.

گفتنی است با کاهش و ترمیم شکاف نسل‌ها، در کم دو جانب و احترام آمیز پدر و مادر و فرزندان، کوشش برای جذاب ساختن محیط خانوادگی، تقویت معیارهای الگوسازی در خانواده و تحکیم مبانی کارکرد پرورشی، اقتدار خانوادگی به دست خواهد آمد. به یقین، در پرتو اقتدار خانواده، نقش نظارتی و پویایی خانواده‌ها را بر دوستی‌ها و معاشرت‌ها می‌توان تحکیم بخشید. در این صورت، گسترش ارزش‌های معنوی، کاهش انتظارهای مادی و اقتصادی شهر و ندان، برنامه ریزی برای اوقات فراغت جوانان و نوجوانان، گسترش فرآورده‌های فرهنگی، مراکز فرهنگی، متناسب با ارزش‌های اجتماعی در تضمین سلامت روابط خانوادگی، نقش مهمی دارد.

انسان باید پاسخ‌های بهتری بیابند. از این رو، به تکاپو دست می‌بازند. به یقین، اگر پدر و مادر در این دوره به درستی رفتار کنند، آنان پاسخ خود را در اخلاق اسلامی خواهند یافت. افرون بر خانواده، علماء، استادی و معلمین نیز در این روند، نقش دارند. همه این نهادها می‌توانند با کاستن از فشارهای بی‌جا و تهدیدهای بی‌مورد به جوانان در یافتن پاسخ مناسب برای نیازهایشان، یاری رسانند. ما باید بکوشیم از آینه جوان به جهان آنان بنگریم تا به نیازهایشان پی ببریم. البته باید از نوجوانان به اندازه توائی و خودشناسی‌اش انتظار داشته باشیم و قاطعیت را نیز از یاد نبریم.

۸- توجه به نقش مثبت رسانه‌ها در تقویت نهاد خانواده
رادیو و تلویزیون در افزایش و کاهش شکاف میان نسل‌ها نقش دارد. با این حال، نمی‌توان انکار کرد که این رسانه با بهره‌گیری از کارشناسان امور خانواده، هنرمندان، برنامه سازان و ابزارهای هنری و صنعتی می‌تواند نقش مثبت خود را به صورت شگفت‌آورتری در قالب برنامه‌های بسیار جذاب و دیدنی برای تقویت بنیاد خانواده ارایه دهد.

«udeh» بی‌معتقدند که تلویزیون «سرزمین عجایب» است همچنان که سرزمین بیهودگی است. آن‌ها بسیاری از برنامه‌های عالی تلویزیون را نام می‌برند و اقرار می‌کنند که ما از بیشترین امکانات بالقوه تلویزیون برای عملکرد خوب استفاده می‌کنیم. اکنون روش است که چرا روی تلویزیون انگشت گذاشته می‌شود. این رسانه، تجربه‌های زندگی گونه را به بینندگان ارایه می‌کند تا لذت ببرند و این کار را مؤثرتر و بهتر از دیگر رسانه‌های ارتباط جمعی انجام می‌دهد».

بلی، تلویزیون بیش از هر وسیله پیشرفته‌امروزی در زندگی خانواده‌ها نقش دارد. اگر می‌خواهیم شکاف میان نسل‌ها را کم کنیم، باید نسل‌پیش را با دگرگونی‌ها آشنا سازیم و نیاز جوانان را که با فرهنگ تکنولوژی امروز همانگ است، باور کنیم. آن گاه با انتقال فرهنگ اصیل اسلامی به جوان، او را از هجوم این فرهنگ تکنولوژی در امان بداریم. در واقع، بهترین راه ایجاد ارتباط بین دو نسل، نوعی تعديل افکار و عقاید هر دو طرف می‌باشد. تلویزیون به عنوان پرمخاطب‌ترین وسیله ارتباط جمعی می‌تواند در انتقال عمیق فرهنگ اصیل اسلامی جامعه به نسل نو نقش مهمی ایفا کند.

۷- تلاش برای انتقال ارزش‌ها و اخلاق اسلامی به فرزندان

باید دانست در سن ۱۲ تا ۱۵ سالگی، باورهای مذهبی در نوجوانان از استحکام بیشتری برخوردار است. به همین دلیل است که از این پدیده برای بارور ساختن ارزش‌های اصیل دینی در نسل جدید می‌توان بهره گرفت. خانواده و اجتماع در تثیت باورها و ارزش‌های اسلامی یا متزلزل ساختن آن‌ها نقش مهمی دارند؛ زیرا نوجوان از یک سو از ویژگی‌های اخلاقی خانواده و محیط اجتماعی اثر می‌پذیرد و از سوی دیگر از ارزش‌ها و اندیشه‌های گروه‌های هم سال. دگرگونی‌های جسمانی و روانی دوره بلوغ نیز نقش ویژه‌ای دارند. پژوهش‌ها نشان داده است که نوجوانان در مقایسه با جوانان، به مذهب و باورهای دینی تمایل بیشتری دارند، ولی برخی سخت‌گیری‌های بی‌مورد و انضباط بی‌روح مذهبی، آنان را از دین و مذهب، گریزان می‌سازد. باید دانست همواره خراب کردن، بسیار آسان‌تر و کم هزینه‌تر از ساختن است. به همین دلیل، در دوره نوجوانی که دوره تحول روحی است، کوچک‌ترین اشتباه در امر پرورش، به انحراف و لغوش آنان می‌انجامد. همان گونه که گرایش به مذهب در این دوران وجود دارد، تمایل به انحراف نیز به همان میزان خودنمایی می‌کند.

هر فرد با توجه به نوع شخصیت خویش (فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و مذهبی) به دسته‌ای از ارزش‌ها بیش از دیگر ارزش‌ها توجه می‌کند. در نتیجه همان ارزش‌ها محور و جهت رفتار او را تعیین می‌کنند. جوانان، شیفتۀ ارزش‌های فرهنگی اعم از دینی، سیاسی، اجتماعی و... هستند و بیشترین تضاد آنان با نسل پیشین می‌باشد که شکاف نسل‌ها نیز از همین جا ریشه می‌گیرد. جوانان پابند ارزش‌های کهنه بزرگ سالان نیستند و پدران و مادران نیز با دیدگاه نوجوانان خود، مخالف و از دگرگونی آنان، هراسان‌اند. پس برای پیش‌گیری از انحراف نوجوانان باید آنان را با اصول و ارزش‌های خانوادگی و اجتماعی اسلام آشنا سازیم و اجازه دهیم که خود، با دانش و آگاهی برای پرسش‌های شان در زمینه‌های مذهبی، اجتماعی، سیاسی و... پاسخی مناسب بجوینند. در این صورت، آینه‌ی را که سال‌ها به پندار با تقلید از ما یاد گرفته‌اند، این بار با بررسی آگاهانه، درک می‌کنند و آن را درونی می‌سازند.

جوانان در دوران نوجوانی و بلوغ، به دنیای پیرامون خود دیدگاهی فلسفی پیدا می‌کنند و می‌پنداشند درباره جهان و معنای وجودی

نمایندگی های غضنفر بانک از شما استقبال می کند

هموطنان گرامی!

نمایندگی های غضنفر بانک در شهرهای مزار شریف، شهرک بندری حیرتان، کندز، پلخمری، جلال آباد و سرای شهزاده کابل با شفاف ترین و مدرن خدمات بانکی مانند حساب جاری، حساب پس انداز، امانات میعادی، اجرای قرضه ها، صدور گرفتنی های بانکی، بانکداری ذریعه اینترنت، بانکداری ذریعه موبایل، خدمات GPRS، E-Statement، جعبه های محفوظ، صدور لیتراف کریدت، انتقال پول توسط شبکه جهانی سویفت و ویسترن یونین در بخش بانکداری اسلامی با خدماتی همچون افتتاح حساب پس انداز الودیعه (عاریت)، افتتاح حساب جاری الودیعه (عاریت)، افتتاح حساب مضاربیت در خدمت شهروندان سراسر کشور، نهاد های دولتی و غیر دولتی و موسسات ملی و بین المللی قرار دارند.

نمایندگی غضنفر بانک در سرای شهزاده کابل

shahzada@ghazanfarbank.com
www.ghazanfarbank.com

آدرس: سرای شهزاده - کابل

شماره تماس: +۹۳(۰)۷۹۷۸۶۰۱۰

نمایندگی غضنفر بانک در شهر مزار شریف

mazar@ghazanfarbank.com
www.ghazanfarbank.com

آدرس: شهزاده مارکیت - دروازه بلخ - مزار شریف

شماره تماس: +(۰)۷۹۷۸۶۰۰۸۰

نمایندگی غضنفر بانک در شهرک بندری حیرتان

hairatan@ghazanfarbank.com
www.ghazanfarbank.com

آدرس: شهرک بندری حیرتان - مزار شریف

شماره تماس: +۹۳(۰)۷۹۷۸۶۰۰۲۲

نمایندگی غضنفر بانک در شهر پلخمری

polekhomri@ghazanfarbank.com
www.ghazanfarbank.com

آدرس: هوفیان مارکیت - مقابل شهرداری - پلخمری

شماره تماس: +93(0)797860038

نمایندگی غضنفر بانک در شهر کندز

kunduz@ghazanfarbank.com
www.ghazanfarbank.com

آدرس: شمال چوک عمومی - مارکیت زرگری حاجی امان - شهر کندز

شماره تماس: +93(0)797860039

نمایندگی غضنفر بانک در شهر جلال آباد

Jalalabad@ghazanfarbank.com
www.ghazanfarbank.com

آدرس: چوک مخابرات - کوچه سطرنجی فروشی - جلال آباد

شماره تماس: +93(0)797860008

نیستان

ویژه شعر و ادب

لطفات

کسی نسوخت بدین سوختن که من دارم
زبانه می کشم و هم، به دل سخن دارم
دلم چو شعله ناری است از خموشی و بعض
میان آتش و آهم، نفس به تن دارم
به همنشینی من خار هم نصیب نشد
بگوییمش که گلم جای در چمن دارم
چمن کجا و گل زنده‌گی من به کجا؟
که زنده‌ام، و سر تن در این کفن دارم
چه سود گریه کنم، گر به مرگ آزادی؟
دوباره در قفس آهنین وطن دارم
دعا و فاتحه من ز یاد آن رفته
که گریه دارم و بر مرگ خویشن دارم
اگر چه ماهی ام و آب زنده‌گانی من
به ریگ داغ بیابان، ولی ختن دارم
گناه من چه بود، پرپرم کنند چرا؟
چو گل لطافتی و عطر در بدن دارم
نفیسه خوشنصیب غضنفر

پرسیدم از آن نگارک ترسایی
خواهم که به خانه‌ام تو بی ترس آیی
گه چشم ترم به آستین، خشک کنی
گه بر لب خشک من، لب تر، سایی

ابر آمد و باز بر سر سبزه گریست
بی باده ارغوان نمی‌باید زیست
این سبزه که امروز تماشاگه ماست
تا سبزه خاک ما تماشاگه کیست

هنگام سپیده‌دم، خروس سحری
دانی که چرا همی کند نوحه‌گری
یعنی که نمودند در آیینه صبح
کز عمر، شبی گذشت و تو بی‌خبری
عمر خیام

نه د وخت پرلو حه لیک نوم د صنم شته
نه یې غم د غم په خبر نه یې ست م شته
هغه تپري خاطری له مسوردہ هپری
نه د پره پر میرتون بساندی لرم شته
دلته مه را ورہ تمب کی د مچيو
نه گلونه د کوکنار نه د شرشم شته
هاد کلي خماريان مو تيت پرک شول
نه خسو هغه شني دهوزي د چلم شته
ماشوم زره مې رينګه کري تاته را غلم
بي له تايې نه تعويز او نه يې دم شته
د تمبل بورا په تنده زره سوي مه کړه
پروت په ګلو هم غوتۍ غوتۍ شبنم شته
په صابرو کې صابر را حئينې ورک دی
د هرچا په لاس کې وږي د غنم شته
بي او بو یې هوس واخیست حیرانې ده
(نوراني) د قمر ګل سره خه زغم شته

نورشاه نوراني

په زلفو کښې مې ونغاره را ګوره لکه شپه
له سپینو ستورو ډکه شه سمسوره لکه شپه

آرامه مې په ستر ګو غور پدله لکه خوب
په خواه کښې راته ناسته وه بې شوره لکه شپه

حیا یې پښتنه ده په حیجاب کښې ده نغښتلې
خاوندہ ته یې مه کاندې سرتوره لکه شپه

رانجه د لیونې مینې یې خکلې وؤ نشه وه
په غیر کښې وه بې واکه را نسکوره لکه شپه

د ستورو په چشمو کښې نظر واچوه تر لري
په شپې پسې کاروانه غلي ګوره لکه شپه
پېر محمد کاروان

مبانی فلسفه عرفان

عرفان از بین دو نظریه بالا راه میانه را گزیده‌اند. بدین معنی که به ادراکات حواس که جهان آگاهی عملی از آن تکوین می‌باید اقرار می‌کنند، و آن را قوه تصویرگر فکر می‌دانند، ولی به وجود جهانی از علل که در ماوراء مدرکات حواس قرار دارد نیز قائلند، و می‌گویند آن را حقیقتی است برتر از حقیقت عالم حسی. بنابراین عرفان بدین طریق راه حل میانه‌ای را پیش می‌نهند که بیشتر مورد توجه دیندارانی است که می‌خواهند میان دین و لوازم اخلاقی آن از یک سو، و موهبت‌های علم که از تجربه‌ی حسی حاصل شده است از دیگر سو، تلفیق کنند. البته این بدان معنی نیست که صوفیه پیرو مکتب اصالت ماده‌ی ساده‌ای هستند و به عالم حس، وجودی مطلق ارزانی می‌دارند. بلکه اذعان دارند که اقرار به وجود عالم حس از جهت سلوک آدمی ضروری است، زیرا آدمی تا در قید حیات است در این جهان محسوس زندگی می‌کند و سلوک خود را نسبت به آن بنا می‌نهد. از سوی دیگر صوفیه پیروان خود را از اقامه‌ی برهان عقلی بر وجود خدای تعالی برخذر می‌دارند و به طوری کانت در «متناقضات» خود می‌گوید این کوششی است بی‌نتیجه. با این وضع آنها می‌خواهند پیروانشان از راه مشاهده‌ی باطن، به وجود آگاه شوند و با حقیقت ازلی روپرتو گردند. وقتی صوفی در این راه قدم نهد می‌تواند تجربه‌ای مافوق این تجربه‌های معمولی حاصل کند، و به درک آن حقایق متعالی نایل آید. به هر صورت عرفان دین

عرفان معجونی شگفتانگیز از مکتب‌های مختلف فلسفی جهان است. در عرفان عقاید برهمن‌ها، بودایی‌ها، رواقیان، نسطوریان، مهریان، عقاید مسلمانان زاهد، عقاید افلاطونیان جدید و حتی نکاتی از آیین زرتشت می‌توان یافت. از کلمه‌ی عرفان « میستیک » یا « میستیسیزم » یا « گنوسیسم » که به معنی « مرموز، پنهانی، مخفی » است و به فارسی « عرفان » ترجمه شده، بهطور متداول و معمول جهان‌بینی دینی خاصی مفهوم می‌گردد، که امکان ارتباط مستقیم و شخصی و نزدیک (و حتی پیوستن) و وصل آدمی را با خداوند، از طریق آنچه به اصطلاح: «شهود» و «تجربه‌ی باطن» و «حال» نامیده می‌شود جایز و ممکن الحصول می‌شمارد. اندیشه‌مندان نوع انسان به دو دسته منقسم می‌شوند. دسته‌ای معتقد به حقیقت این عالم‌ند و می‌گویند آنچه به وسیله‌ی حواس ما درک می‌شود به ذات خود قائم است، و با زوال ما زوال نمی‌پذیرد. گروهی دیگر به حقیقت این عالم معتقد نیستند و می‌گویند: جهان خارج، مجموعه‌ی است از تصورات ما به عبارت دیگر: مجموعه‌ای از معانی ذهنی است که به ذات خود حقیقت ندارد و اگر وجودی دارد در ذهن است. مناقشه‌ی طرفداران این دو نظریه که یکی را پیروان مکتب اصالت ماده و دیگری را پیروان مکتب اصالت تصویر نامیده‌اند، سرتاسر تاریخ فکر بشری را اشغال کرده است. برای تلفیق و جمع میان این دو نظریه، کوشش‌های فراوانی صورت گرفته است

چیز می‌توان حقیقت را جستجو و دقت عقلی در هر علمی آدمی را به سوی حقیقت می‌کشاند.

کشف و شهود

صوفیان معتقد بودند که قلب و نفس انسانی در ذات مستعد پذیرش تجلی حقایق اشیاء است و فقط حجابهایی میان نفس و حقایق حایل می‌باشد و هنگامیکه این حجابها برداشته شود حقایق اشیاء در قلب جلوه کامل خواهد نمود. و نیز معتقد بودند که مثل نفس به حقایق و معقولات، مانند مثل آیینه به متلونات است. پس همچنانکه متلون صورت می‌باشد و مثال آن صورت در آیینه منطبع می‌گردد، همچنین برای هر معلومی حقیقتی است و برای آن حقیقت صورتی است منطبع در آیینه نفس و قلب که در آن واضح و روشن می‌گردد. همانطور که آیینه موجودی است مستقل به همان‌گونه صور اشخاص هم موجودات مستقل هستند و مثال صور در آیینه نیز موجودی دیگر است. همچنین در کشف حقایق سه چیز دخالت دارد. اول قلب و نفس انسانی، دوم حقایق، سوم نقش حقایق و حضور آنها در نفس. پی عالم کسی است که مثال حقایق اشیاء در نفس او وارد گردد، و معلوم عبارتست از حقایق اشیاء و علم عبارت از حصول مثال حقایق در آیینه نفس می‌باشد. بدیهی است و همانطور که مانع کشف صور اشیاء در آیینه پنج چیز است که عبارتند از: اول نقصان صورت آیینه، دوم داشتن کدورت و تیرگی، سوم محاذی نبودن صورت با آیینه، چهارم وجود پرده‌یی بین صورت و آیینه، پنجم دانا نبودن به سمت مطلوب که لازم است آیینه به محاذات آن قرار گیرد.

به همان‌گونه نیز قلب و نفس آدمی مانند آیینه‌ای است که برای جلوهی حقایق در آن بایستی پنج مانع زیر وجود نداشته باشد:

- ۱- نقصان ذات و جوهر
- ۲- تیرگی قلب از معاصی و پلیدی‌ها
- ۳- محاذی نبودن قلب با حقیقت مطلوب
- ۴- وجود حجاب میان قلب و حقایق
- ۵- ندانستن راه علم و جاہل بودن به جهت مطلوب.

به طور کلی صوفیان می‌گفتند که قلب برای تجلی حقایق همیشه مستعد است و آنچه که میان قلب و ادراک حقایق حایل می‌گردد همان پنج حجاب است که نوشته شد. و از این نظر در تصوف اسلامی تعلیم داده شده است که سالک راه حقیقت یابد به تصویه‌ی باطن بکوشد و از معاصی و پلیدی‌ها که موجب تیرگی قلب می‌گردد دوری گزیند و به کلی قطع علائق دنیوی کند و در صفا و جلای قلب خویش همت گمارد و نیز طالب درک حقیقت گردد و قلب خود را به

نیست و اگر غایت دین، مسیر ساختن رؤیت خداست در آخرت، عارف برای حصول این رؤیت منتظر نمی‌ماند بلکه به اعمالی متوصل می‌شود که آنها را فوق فرایض دینی می‌شمارد. او به سعادت این جهانی رغبتی ندارد بلکه می‌کوشد تا به سعادتی متعالی تر از آن دست یابد. همه توجه او به حقایق و ارزشهای روحی است و هرچه را جز آن باشد بی‌ارج می‌شمارد، و به لذتی دل بسته است که از هر لذت دیگر فراتر است. این نکته نیز قابل اشاره است که این لذت نتیجه‌ای است که عارف بدون آنکه برای نیل به آن سعی کرده باشد فراچنگ می‌آورد، و او هرگز این لذت را مقصود غایی خود قرار نداده است، زیرا هدف غایی عارف جز اتحاد با خدا نبوده است. اتحادی که همه‌ی هدفها و غایای محدود و شخصی در آن معدوم گردیده است. بدیهی است این اتحاد، در عرفان اقام مختلف جهان به صورتهای متفاوت بیان شده است که مستلزم بحث جداگانه‌ای می‌باشد.

مبانی فلسفه عرفان اسلامی بر چهار بخش مهم به شرح زیر تقسیم شده است: وحدت وجود، کشف و شهود، دانش معنوی، مراحل تربیت معنوی.

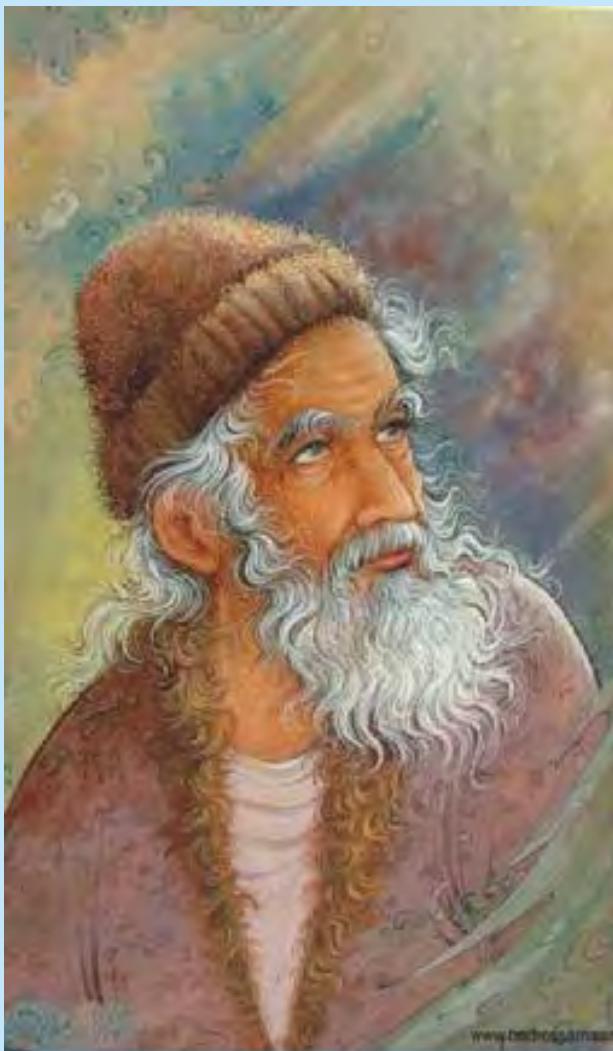
وحدت وجود

بدین معنی است که حقیقت را واحد و احادیث را اصل و منشأً تمام مراتب وجود می‌دانستند و معتقد بودند که وجود حقیقی منحصر به حق است و دیگران پرتویی از نور و تراوش فیض اویند. در الهیات معنی وحدت یگانگی حق است و خالق و مخلوق از هم جدا می‌باشند و فقط رابطه علت و معلولی دارند. ولی صوفیان این عقیده را با این بیان که هیچ چیز جز خدا حقیقت ندارد، تعديل کردند و تعلیم دادند که خالق و مخلوق یکی هستند و حقیقت خالق است و مخلوق سایه و پرتویی از حق می‌باشند. اوست که موجود حقیقی و مطلق و منبع وجود است (شرح پیشوایان و پیروان وحدت وجود در این تألیف آمده است) آب نابسته، بی‌رنگ و بی‌صورت است و چونکه بسته شد، گاه صورت یخ گردد و گاه کسوت برف و ژاله درپوشد، نظر کن که یخ و برف و ژاله همان آب بسیط بی‌رنگ است یا نه؟ و چون بگذارد همان آب خواهی نامید یا چیزی دیگر؟ پس هر که شناخته است و چشم حقیقت‌بین دارد جمیع مراتب و کیفیات را آب می‌داند و آنکه نادان است در بند لباس و کیفیت و غیرینی در می‌ماند، فرق عارف و جاہل همین است. عارف می‌گوید که تمام ذرات موجودات مظاهر حقیقتند و علم به هر یک از آنها نیز در حقیقت علم به یکی از مظاهر حق است، بنابراین در کلیه‌ی علوم جلوهی مقصود و جمال محبوب هویتاست و در همه

و شناسائی به حقیقت، وقتی دست می‌دهد که بنده در محل وصل متوقف گردد. یعنی سالک پس از طی تمام مراحل طریقت و رسیدن به مقام فناء فی الله (محو در خدا) و مرتبه‌ی بقاء الله (جاویدانی در خدا) به این معرفت نایل می‌آید. و آن مقامی است که همه چیز بر او آشکار می‌شود و ظواهر و بواطن را به او غایب نمی‌گردد و به مقام انسان کبیر و کامل آزاد می‌رسد. پس حقیقت، شناسایی حق است بالمشاهده و بالعیان، و حقیقت، آخرين حدی است که صوفی باید بدان برسد و آخرين منزل(وادی) مقصود و نهایت مقامی است که تصوف به آن منتهی می‌شود و به درجه‌ی رفیع «عرفان» می‌رسد و پوینده‌ی این راه را عارف گویند.

منبع: اینترنت

محاذات حقیقت مطلوب قرار دهد و برای برطرف ساختن حجاب‌های میان قلب و حقایق، شهوت خود را مقهور نماید و پس از آن خلوت اختیار و جمع همت کند و با تمام قلب روی به خدای تعالی آورد و کوشش کند که جز خداوند متعال موجود دیگری در قلبش راه نیابد. و در هنگام نشستن در خلوت مرتبأ با تمام قلب ذکر پروردگار گوید تا زمانیکه صورت لفظ و حیات کلاً در ذهنش محو شود، و پیش از آن منتظر افاضه‌ی حقایق از جانب حق گردد، و هنگامیکه همتش صاف و اراده‌اش درست و مواظبتش کامل شود دیگر مجنوب شهوت نخواهد گردید و تعلقات دنیوی او را از درک حقایق منصرف نخواهد نمود. و در این هنگام قلبش نورانی و سینه‌اش گسترده و سر ملکوت برای او آشکار می‌گردد و تیرگی‌ها از دلش زدده می‌شود و حجاب‌های میان قلب و حقایق از میان می‌رود و لوامع حق ابتدا مانند برقی بر او عبور کرده و سپس اندک‌اندک ثابت می‌گردد و حقایق امور الهی در نفس و قلبش نقش می‌بندد بنابراین صوفی در مورد درک حقایق ازلی راه کشف و شهود می‌پیماید و هیچ‌گاه گرد استدلال نمی‌گردد.

پای استدلالیان چو بین بود پای چو بین سخت بی‌تمکین بود

دانش معنوی

به عقیده صوفیان دانش معنوی در تصوف بر سه گونه است:

۱- علم‌الیقین ۲- عین‌الیقین ۳- حق‌الیقین

در حالت اول آدمی با استدلال‌های عقلی دلیلی را استنباط می‌کند، و در حالت دوم آدمی از خود بی‌خود گشته یک راز معنوی را مشاهده می‌کند، و در حالت سوم به حقیقت می‌رسد و آن را به عینه می‌بیند.

مراحل تربیت معنوی

از نظر تصوف اسلامی مراحل تربیت معنوی به شرح زیر

نام‌گذاری شده است:

۱- شریعت ۲- طریقت ۳- معرفت ۴- حقیقت.

حاصل کلام آنکه: حقیقت در نزد صوفیان به دو اعتبار تلقی می‌شود: یکی حقیقت اشیاء که آن ماهیات موجودات است، و دیگر معرفت به صفات و نعموت و عظمت و جلال حق تعالی و مشاهده تصرف او در عالم کون. وسیله‌ی رسیدن به حقایق اشیاء علم است، اما معرفت

جمله های طلایی

تهیه کننده : مرسل

قسمت چهارم

گاهی یک جمله می تواند انسان را دگر گون سازد.
باور ندارید؟ امتحان کنید.

به قول شمس تبریزی:

کسی یک سخن شنید و در همه عمر،

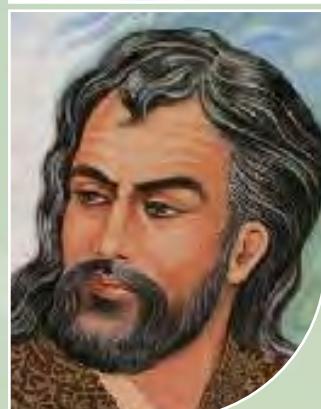
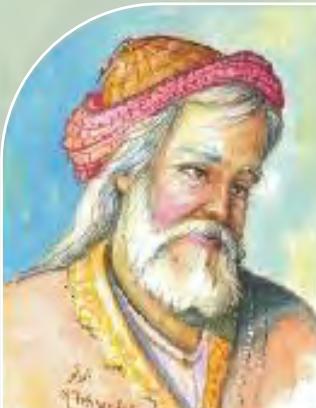
از آن سوخت

جان من فدای او باد

- دانستن به تنها بی کافی نیست ، دانسته را باید به کار بست . خواستن به تنها بی کافی نیست ، خواسته را باید عمل کرد .
- اصل شجاعت ، اتکا به نفس است .
- اگر تمام شب را برای از دست دادن خورشید اشک بریزی ، لذت دیدن ستاره ها را هم از دست خواهی داد .
- به مسائل بزرگ فکر کنید ، اما از خوشیهای کوچک لذت ببرید .
- در دنیا جای کافی برای همه هست پس بجای اینکه جای کسی را بگیری سعی کن جای خودت را پیدا کنی .
- شخصیت در جریان زندگی شکل می گیرد .
- زندگی دو روز است امروز در انتظار فردا و فردا در حسرت دیروز .
- انسان سه راه دارد: راه اول از اندیشه می گذرد ، این والاترین راه است . راه دوم از تقلید می گذرد ، این آسانترین راه است . و راه سوم از تجربه می گذرد ، این تلخترین راه است .
- هر که منظور خود از غیر خدا می طلبد ، او گدایی است که حاجت ز گدا می طلبد ..
- همیشه به اندازه آرزو هایت تلاش کن و یا به اندازه تلاشت آرزو کن .
- باد می وزد ... می توانی در مقابلش هم دیوار بسازی ، هم آسیاب بادی ؟ تصمیم با شما است .
- زیباترین حکمت دوستی ، به یاد هم بودن است ، نه در کنار هم بودن .
- دوست داشتن بهترین شکل مالکیت و مالکیت بدترین شکل دوست داشتن است .
- خوب گوش کردن را یاد بگیریم ... گاه فرصتها بسیار آهسته در می زند .

جمله های طلایی

- اگر یک روز هیچ مشکلی سر راهم نبود، می فهمم که راه را اشتباه رفته ام.
- مهم بودن خوب است ولی خوب بودن خیلی مهم تر است.
- فراموش نکن قطاری که از ریل خارج شده ، ممکن است آزاد باشد ولی راه به جایی نخواهد برد .
- زندگی کتابی است پر ماجرا، هیچگاه آن را به خاطر یک ورقش دور نینداز .
- مثل ساحل آرام باش، تا مثل دریا بی قرار باشند .
- فکر کردن به گذشته ، مانند دویدن به دنبال باد است .
- امروز را برای ابراز احساس به عزیزانست غنیمت بشمار شاید فردا احساس باشد اما عزیزی نباشد .
- هیچ وقت به خدا نگو مشکل بزرگ دارم به مشکل بگو من خدای بزرگ دارم.
- اگر صخره و سنگ در مسیر دریای زندگی نباشد صدای آب هرگز زیبا نخواهد شد .
- کسی را که امیدوار است هیچگاه نا امید نکن ، شاید امید تنها دارایی او باشد .
- شاد بودن تنها انتقامی است که میتوان از دنیا گرفت، پس همیشه شاد باش .
- هیچ گاه از دوست داشتن انصراف نده، حتی اگر به شما دروغ گفت بازم به او فرصت جبران بده .. همیشه یادما باشد که زندگی پیمودن راهی برای رسیدن به خدادست و قدم های ما باید طوری باشد که حتی دانه کشی زیر پای ما له نشود.
- برای آنانی که مفهوم پرواز را نمی فهمند ، هر چه بیشتر اوج بگیری کوچکتر می شوی .
- اگر روزی عقل را بخربند و بفروشنده ما همه به خیال اینکه زیادی داریم فروشنده خواهیم بود.

د مینې کیسه

صفیه حلیم

پیښی شوې وې زړه می نه و چې خپله مینه داسې ځای ته بوحمنه زه د زیارت نه همدغسي تیر شوم موټر سایکل می د یو رستوران مخی ته ودروو او هغی ته می ووئیل چې راځه دلته به یو څو شبې کېښنو چای به وڅښو خو هغی خیل شروع کړو زه نه ځمه، ما ته به بنګري اخلي.... او هم دي زیارت نه به یې راته اخلي زه ورته په قهر شوم.. (ته ځان ته وګوره او دي فرمایش ته ورشه دومره د بنګرو شوق کوي نو پخپله یې له بازاره واخلمه. ما سره د دي معمولي شيانيو لپاره وخت نشته او دي زیارت ته خو به چري هم ولار نشم) ما خپله خبره ختمه کړه خو چې د مینې مخ ته می وکتل نو پخپلې وينا پښيمانه شوم د هغې د ستړګو خلا ورکه وه او رنگ یې تبنتیدلی و .

ما زر ورته ووئیل (نه ... نه ګپ لګوم صبا به درته بنګري واخلم راځه چې چای وڅښو خو هغه پخپل ځای لکه د بت ولاره پاتي شوه ما ورته ووئیل بنه چای نه څښو کور ته به ولار شو هغه بیا هم په ځای ولاره وه او رتت یې راته

مینه زما چنغله وه، زمور د دواړو پلرونه پخپلو کې ورونه وو زمور کورونه هم په یو کلی کې وو او مور له ماشوم والي نه یو بل ته ډی نزدې وو. د مشرانو فيصله دا و چې زه د داکتری سبق خلاص کرم نو مینه به راته واده کري. هغې هم په پوهنتون کې سبق وئيلو. زمور په ژوند کې هیڅ ستونزه نه وه، پر مینې هم خه بندیز نه و. مور به هره ورڅ سحر لکه د دوو ملګرو یو ځای زما په موټر سایکل پوهنتون ته تللو مینه په ما پېړه ګرانه وه ما د هغې هره خبره منله او هغه وه هم داسې چې هره خبره یې باید منل شوې واي. زما نه یادېږي چې مور چري جنګ هم کړي وي. هغه پېړه نازک مزاجه وه. نن د مینې پوهنتون د ژمي د رخصتیو لپاره بندېدو هاغه ورڅ د پوهنتون نه دواړه را روان وو هغې زما ملا په دوو ګټو وټکوله (ما ته د شينکي بابا د زیارت نه بنګري واخلم، بیا خو هسي هم چتیانی دي) دا زیارت د پوهنتون په لاره د یوې غوندي د پاسه جوره او د هري جمعي په مابنام به پکي ميله وه خو دا ځای زما نه و خوبن ځکه دلته د بنار لوفران او نشيان ورنلل، څو واري پکي بدې

د مینې کيسه

و راته ووئيل چي دی څه غم زړه ته اچولی دی روحي علاج به یې پکار وي .

زما مینه او خفگان؟... زه خبر وم چي زما وروستي خبری د هغې د خفگان سوب وي . زموږ مشرانو فيصله وکړه چي ژر دی زموږ واده وشي نو مینه به پخپله بنه شي . د واده نيتې وټاکل شوه ما د مور نه اجازه واخیسته او هغه می د شينکي بابا زيارت ته بوتله د جمعي شپه وه په زيارت کي ډېره ګنه ګونه وه لوفران هم ډپر وو خو ما هیڅ نه ليدل په زيارت د دعا نه وروسته مینه می یوې بنګري والي مخي ته ودروله پیسي می ورله ورکري چي د میني لاسونو ته بنه ډپر بنګري وخیژوي .

بنګري والي د هغې نرمو نازکو سپينو مروندون ته بنګري خیژول . سره، شنه، ګلابي؛ خو میني حیرانه حیرانه خپل ليچو ته کتل . زه د هغې سره نژدي په مځکه کیناستم . بنګري والي چي د خپلو بنګرو شميره پوره کړه نو مور دواړو ته یې د بنه ژوند دعا وکړه او مبارکي یې راکره ما د میني لاس ونیولو چي هغه راپاخوم ولی هغه د درېدو نه وه . زما په لاسونو کي لکه د مراوي ګل ورژبده .

زه خو ورځي لکه د لیونو غوندي ګرځیدم د نشي د ګوليو اثر چي به خلاص شو نو د بنځو غر به می واورېدو های های غربیه مینه ... په زړه کي یې سوری و (نه نه سرسام شوی وه) سیوري وو ورباندي خو میاشتی واورېدو د مور پلار او د تره د منت زاري نه وروسته د ژوند شلیدلی مزی می یو واري بیا پخپلو لاسونو کي واخت روغتون کي می کار ولګید . خو پخپلي ډاکټري می باور نه و . ما خپله مینه په یوه خبره ووژله .

(ما سره د دی معمولي شیانو لپاره وخت نشه) ما د میني د معصومي غوبنتني سپکاوی کړي و . ډپر سپکاوی اوس زه د هري جمعي مابسام د شیشو رنگداره بنګري اخلم ... د میني قبر له ورڅم او هم د دی یوې خبری بخښه تری غواړم . ګوره که ومي بخښي .

کتل آخر می ورته منت وکړو چي خلک ګوري ... هغه په موټر سایکل کي ناسته زه د هغې د لاسونو د لمس سره دومره عادت وم چي یو خو شیبی می انتظار وکړو چي هغه زما د جیکټ په جیبونو کي لاس کيردي او یا زما ملا ونیسي؛ خو هغې په یو لاس زما د جیکټ یو سر نیولی و داسي چي د لاسونو حرارت یې زما وجود ته نه رسید .

خپل کلی ته چي ورسیدو نو ما اخوا دېخوا وکتل هیڅوک نه وو د هغوي د کور په دروازه کي می د هغې دواړه لاسونه وینول چي لکه د واوري يخ وو ما تربنه د خپلو خبرو بیا بخښه وغوبنته او ورته می ووئيل ته د زيارت بنګري څه کوي ... زه به د زرګر نه درته د سرو زرو بنګري راړرم هغې خپلی ملالی ستړګي راواړولي خو هیڅ یې ونه وئيل او دننه کور ته ولاړه .

زما د وروستي کال امتحانونه وو قول پام می سبق ته و د میني خفگان می پدې لري کړو چي په بله ورڅ می ورته د زيارت نه بنګري واخیستن او ور ومي لیږل . زړه می پدې خوبن وو چي مینه به پخلا شي اخر څه به وکړي دا لیونی خو هسي هم زما ده اوس که جنګ وکړي که خفگان . یو خو میاشتی دی هر څه به سم شي .

يو خو ورځي تيري شوي نو خبر شو م چي مینه ناروغه ده زه یې ليدو ته ولاړم د ډاکټر په حیث می ورته وکتل خو چارچاپېره دومره خلک وو چي د زړه خبره می ورته ونګري شوه د تره بنځي راته ووئيل یو خو ورڅو راهیسي وايې چي په سینه کي می درد دی .

يوی خوا ته د میني ډاکټري معاینات پیل شول بلی خوا ته زما امتحانونه .

باور می نه و چي زه به امتحان کي کامیابېر، خو نتیجه راوو تله . ما بنې نمرې اخیستي وې ولی د میني د معایناتو نتیجه بنه نه وه . زما مشر یو ډاکټر استاد چي د زړه د نارو غیو متخصص

شیخ صنعت

زهرا خانلری کیا

شیخ صنعت پیر صاحب کمال و پیشوای مردم زمان خویش بود و قریب پنجاه سال در کعبه اقامت داشت. هر کس به حلقه ارادت او درمی آمد از ریاضت و عبادت نمی آسود. شیخ خود نیز هیچ سنتی را فرو نمی گذاشت و نماز و روزه بی حد به جا می آورد. پنجاه بار حج کرده و در کشف اسرار به مقام کرامت رسیده بود.

هر که بیماری و سستی یافته از دم او تندرنستی یافته

پیشوایی که در پیش آمدند پیش او از خویش بی خویش آمدند

چنان اتفاق افتاد که شیخ چندین شب در خواب دید که از کعبه گذارش به روم افتاده و در برابر بتی سجده می کند. از این خواب آشفته گشت و دانست که راه دشواری در پیش دارد که جان بهدر بردن از آن آسان نیست. اندیشید که اگر به هنگام در این بی راهه قدم نهد راه تاریک بر وی روشن گردد و اگر سستی کند همیشه در عقوبت و شکنجه خواهد ماند. آخرالامر به رفتن مصمم گشت و مطلب را با مریدان در میان گذاشت و گفت باید زودتر قدم در راه بنهم و عزم سفر روم کنم تا تعبیر خوابم معلوم گردد. یاران در سفر با وی همراه گشتند و به خاک روم قدم گذاشتند و همه جا سیر می کردند تا ناگهان در ایوانی دختر ترسابی دیدند چون آفتاب درخشان:

هر دو ابرویش به خوبی طاق بود

روی او از زیر زلف تابدار

هر که سوی چشم او تشنه شدی

چاه سیمین بر زنخدان داشت او

دختر چون نقاب سیاه از چهره بر گرفت آتش به جان شیخ انداخت و عشقش چنان او را از پا درآورد که هر چه داشت سربسر از دست داد.

حتی ایمان و عافیت فروخت و رسوایی خرد. عشق به حدی بر وجودش چیره شد که از دل و جان نیز بیزار گشت.

چون مریدان، او را به این حال زار دیدند حیران و سرگردان بر جای ماندند و از پی چاره کار برآمدند. اما چون قضا کار خود کرده بود هیچ پندی اثر نداشت و هیچ دارویی دردش را درمان نمی کرد. تا شب همچنان چشم بر ایوان دوخته و دهان باز مانده باقی ماند. شب نه یکدم به خواب رفت و نه قرار گرفت. از عشق به خود می پیچید و زار می نالید.

شمع گردون را همانا سوز نیست
خود نشان ندهد چنین شبها کسی
شب همی سوزد و سوز می کشند

شب چنان به نظرش دراز می آمد که گویی روز قیامت است یا خورشید تا ابد غروب کرده است. نه صبری داشت تا درد را هموار کند و نه عقلی که او را به حال خویش برگرداند؛ نه پایی که به کوی یار رود و نه یاری که دستش گیرد؛

رفت عقل و رفت صبر و رفت یار این چه در دست این چه عشقست این چه کار؟

مریدان به گردش جمع شدند و به دلداریش زبان گشودند و هر یک راهی پیش پایش گذارند. اما شیخ با استادی به هر یک جواب می گفت:

همنشینی گفت ای شیخ کبار
شیخ گفت امشب از خون جگر
آن دگر گفتنا که تسیبیت کجاست
گفت آن را من بیفکنم ز دست
آن دگر گفتا پشمیانیت نیست
گفت کس نبود پشمیان بیش از این
آن دگر گفتش که دیوت راه زد
گفت دیوی کو ره ما می زند
آن دگر گفتا که با یاران بساز
گفت اگر کعبه نباشد دیر هست

چون هیچ سخن در او کارگر نیامد یاران به تیمارش تن در دادند و با دلی خونین به انتظار حادثه نشستند.

روز دیگر شیخ معتقد کوی یار شد و با سگان کویش همطرأر گشت و از اندوه چون موى باریک شد. عاقبت از درد عشق بیمار گشت و سر از آن آستان بر نگرفت و آنقدر خاک کویش را بستر و بالین ساخت تا دختر از راژش آگاه شد و گفت: «ای شیخ کجا دیدی که زاهدان در کوی ترسایان مقیم شوند؟ از این کار درگذر که دیوانگی یار می آورد.» شیخ گفت: «ناز و تکبر به یک سونه که عشقمن سرسرا نیست، یا دلم را باز ده یا فرمان ده تا جان بیفشانم.

روی بر خاک درت جان می دهم	جان به نرخ روز ارزان می دهم
چند نالم بر درت در باز کن	یکدمم با خویش دمساز کن
گر چه همچون سایه ام از اضطراب	در جهنم از روزنت چون آفتاب

دختر با سخنی پاسخ داد که: «ای پیر خرف گشته! شرمدار که هنگام کفن و کافور تست، نه زمان عشق ورزی! با این نفس سرد چگونه دمسازی می کنی و با این پیری عشق بازی؟» شیخ از سرزنش دختر دل از جای نبرد و همچنان با او از غم عشق سخن راند. دختر گفت اگر راستی در این کار ایستادهای نخست باید دست از اسلام بشویی تا همرنگ یار خویش بشوی. چون شیخ به این کار تن در داد دختر او را به قبول چهار چیز دعوت کرد: از او خواست که پیش بت سجده کند و قرآن را بسوزاند و خمر بخورد و چشم از ایمان بریندد. اما شیخ یکی از چهار را اختیار کرد، و می خوارگی را برگزید و از سه دیگر سر باز زد. دختر او را به دیر برد و جام می به دستش داد. شیخ که مجلس را تازه دید و حسن میزان را بی اندازه، عقل از کف داد و جام می از دست یار گرفت و نوش کرد. عشق و شراب چنان او را بی خود کرد که هر چه می دانست از مسائل دین و آیات قرآن از یاد برد و جزء عشق دلبر چیزی در وجودش باقی نماند و چون به کلی بی خویش گشت و از دست رفت خواست تا دستی بر گردن یار بیفکند. دختر او را از خویش راند و گفت: «عاشقی را کفر باید پایدار.» اگر در عشقمن پایداری باید کیش کافران را اختیار کنی تا بتوانی دست در گردنم بیندازی و اگر افتادا نکنی این عصا و این ردا.

شیخ که عشق جوان و می کهنه او را در کار آورده بود چنان شیدا و مست گشته و طاقت از دست داده بود که یکبارگی به بت پرستی تن درداد و حاضر شد پیش بت مصحف بسوزاند.

لایق دیدار و همراه منی
دخترش گفت این زمان شاه منی

ترسایان از این که چنان زاهد و سالکی را به طریق خویش آوردند خشنود گشتند و او را به دیر خویش رهبری کردند و زnar بر میانش بستند. شیخ یکباره خرقه را آتش زد و کعبه و شیخی را فراموش کرد. عشق ترسازاده ایمانش را پاک شست و بتپرستیدنش واداشت و چون همه چیز را از دست داد روی به دختر آورد و گفت:

خمر خوردم بت پرستیدم ز عشق کس ندیدست آن چه من دیدم ز عشق

قریب پنجاه سال را روشن در پیش چشم داشتم و دریای راز در دلم موج می‌زد تا عشق تو خرقه بر تنم گسست و زnar بر میانم بست. اکنون تا چند مرا در جدایی خواهی داشت؟»

دختر گفت: «آن چه گفتی راست است. اما ای پیر دل داده! می‌دانی که کابین من گران است و تو فقیری. اگر وصل مرا می‌خواهی باید سیم و زر فراوان بیاری و چون زر نداری، نفقة‌ای بستان و سر خویش گیر و مردانه، بار عشق مرا به دوش بکش.»

شیخ گفت: «ای سیم بر سرو قد! چه نیکو به عهد خویش وفا می‌کنی! هر دم به نوعی از خویش می‌رانیم و سنگی پیش پاییم می‌نهی. چه خون‌ها از عشقت خوردم و چه چیزها در راهت از دست دادم. همه یاران از من روی برگرداندن و دشمن جانم شدند:

تو چنین، ایشان چنین، من چون کنم چون نه دل باشد نه جان، من چون کنم»

دل دختر بر او سوخت و گفت حال که سیم و زر نداری باید یک سال تمام خوبکانی مرا اختیار کنی تا پس از آن عمر را به شادی بگذرانیم. شیخ از این فرمان هم سر نتافت و خوبکانی پیش گرفت. یاران چون این شنیدند مات و حیران شدند و روی از یاریش برگرداندن و عزم کعبه کردند. از آن میان کسی نزد شیخ شتافت و گفت: «فرمان تو چیست؟ یا از این راه برگرد و با ما عزم سفر کن یا ما نیز چون تو ترسایی گزینیم و زnar بر میان بندیم یا چون نتوانیم تو را در چنین حال ببینیم از تو بگزیزیم و معتکف کعبه شویم.»

شیخ گفت: «تا جان در بدن دارم از عشق ترسا دختر بر نگردم و چون شما خود اسیر این دام نگشته‌اید و از رنج دلم آگاه نیستید همدمی نتواند کرد. ای رفیقان! به کعبه برگردید و به آن‌ها که از حال ما بپرسد بگویید که شیخ با چشم خونین و دل زهرآگین عقل و دین و شیخی از دست داد و اسیر حلقة زلف ترسا دختری گشت.» این سخن گفت و از دوستان روی برگرفت و نزد خوکان شتافت.

یاران با جان سوخته و تن گداخته به کعبه بازگشتند. شیخ در کعبه یاری شفیق داشت که به هنگام سفر او حاضر نبود. چون برگشت و جای از شیخ خالی دید حال او را از مریدان پرسید. ایشان آن چه دیده بودند، از عشق او به دختر ترسا و زنار بستن و خمر خوردن و بتپرستیدن و خوبکاری کردن، حکایت کردند. چون مرید آن قصه را تمامی شنید زاری در گرفت و یاران را سرزنش کرد که: «شرمتان باد از این وفاداری! چه شد که به آسانی دست از او برداشتید و تنها یاش گذاشتید و چون او را در کام نهنه گردید جمله از او گریختید.» یاران گفتند: «چنان کردیم، اما چون شیخ از یاری ما سودی ندید صلاح خود را در آن دانست که از ما جدا شود و همه را به کعبه برگرداند.» مرید گفت: «بایستی به درگاه حق ملتزم شوید و شب و روز برای شیخ شفاعت کنید.»

آخرالامر جملگی به سوی روم عزیمت کردند و پنهان معتكف درگاه حق گشتند و شب و روز گریستند تا چهل روز نه خواب داشتند و نه پروای نان و آب. تا از تصرع بسیارشان شوری در فلک افتاد و تیر دعا یشان به هدف رسد و جهان کشف بر مرید یکباره آشکار شد و بر وی الهام گشت که شیخ گمراه از بند خلاصی یافته و گرد و غبار سیاه از پیش راهش برخاسته است. مرید از شادی بی‌هوش گشت و پس از آن به یاران مژده داد و جمله گربان و دوان عزم دیدار شیخ خوبکار کردند. چون به او رسیدند، دیدند که خوش و خندان زنار گستته و دل از ترسایی شسته و از شرم جامه بر تن چاک کرده است. جمله حکمت و اسرار قرآن که از خاطرش فراموش شده بود به یادش آمد و از جهل و بیچارگی رهایی یافت و چون نیک در خود نگریست سجدۀ شکر به جا آورد و زار گریست.

یاران دلداریش دادند و گفتند: «برخیز که نقاب ابر از چهره خورشید زندگیت برگرفته شد و خدا را شکر که از میان دریای سیاه راهی روشن پیش پایت گشوده گشت. برخیز و توبه کن که خدا با چنان گناه عذر را می‌پذیرد.» شیخ در بر کرد و با یاران عزم حجاز نمود.

از سوی دیگر چون دختر ترسا از خواب برخاست نوری چون آفتاب در دلش تابید و بدو الهام گشت: «بشتاب و از پی شیخ روان شو و همچنان که او را از راه بدر بردی راه او را برگزین و همسرش بشو!» این الهام آتشی در جان دختر افکند و در طلب بی‌قرارش کرد چنان که خود را در عالمی دیگر یافت.

عالی کان جا نشان راه نیست گنگ باید شد زبان آگاه نیست

ناز و نخوت از وجودش رخت بربست و طرب جای خود را به اندوه داد. نعره‌زنان و جامهدران از خانه بیرون رفت و با دلی پر درد از پی شیخ روان گشت. دل از دست داده و عاجز و سرگشته می‌نالید و نمی‌دانست چه راهی در پیش گیرد تا به محبوب برسد.

کای کریم راه دان کارساز	هر زمان می‌گفت با عجز و نیاز
از دیار و خانمان آواره‌ام	عورتی در مانده و بیچاره‌ام
تو مزن بر من که بی‌آگه زدم	مرد راه چون تویی راه زدم
دین پذیرفتم مرا بی‌دین مگیر	هر چه کردم بر من مسکین مگیر

خبر به شیخ رسید که دختر دست از ترسایی برداشته و به راه یزدان آمده است، شیخ چون باد با یاران به سویش بازپس رفت و چون به دختر رسید او را زرد و رنجور و پا بر هنله و جامه بر تن چاک یافت. دختر چون شیخ را دید یکباره از هوش رفت. شیخ از دیدگان اشک شادی بر چهره فشاند و چون دختر چشم بر وی انداخت خویش را به پایش افکند و راه اسلام خواست.

شیخ او را عرضه اسلام داد غلغلی در جمله یاران فتاد

چون ذوق ایمان در دل دختر راه یافت به شیخ گفت: «دیگر طاقت فراق در من نمانده است. از این خاکدان پر دردسر می‌روم و از تو عفو می‌طلبم و مرا ببخش.» این سخن گفت و جان به جانان سپرد.

جان شیرین زو جدا شد ای دریغ	گشت پنهان آفتابش زیر میخ
سوی دریای حقیقت رفت باز	قطره‌ای بود در این بحر مجاز

طبق استحقاق (طنز)

نفیسه خوشنصیب غضنفر

شود. بدون این، کار در اداره ما زیاد است. لیست را باید انکشاف داد. مثلاً در پهلوی پنسیلپاک، لب سرین پاک و رنگ ناخن پاک و جوراب نیلونی هم اضافه شود، زیرا پای همسیره صاحبه‌ها گاهی به پاچه‌شان بند می‌شود و جوراب شان پاره می‌شود. به همین ترتیب مردها از بس زیاد کار می‌کنند خسته می‌شوند و ریش‌شان روز دو بار می‌رسد. آنها به سگرت و پل ریش ضرورت دارند.

اینها را در استحقاق مامورین اضافه می‌کنیم. اضافه می‌کنم که از سه ماه به اینظرف توزیع گردیده اما اینها، اشیای ارزان قیمت‌اند و حساب را پوره نمی‌کنند. خوب دو قلم دیگر به قرطاسیه باب اضافه می‌کنم، پیاز و کچالو را. قابل تعجب نیست زیرا اگر بخاری شعبه شارت شود و پای یکی از مامور صاحبه‌ها بسوزد کچالو بهترین دوا برای درمان سوتختگی است و پیاز هم اگر کدام کارمند عطسه بندک شود عطر پیاز خام بهترین داروی رفع این تکلیف است. بدون این مامور صاحبه‌ها هم آدم هستند و گاهی دل‌شان به چیز و سلاته می‌رود، پس بادنجان رومی را هم اضافه می‌کنم.

من در یک مؤسسه کوچک صد نفری کار می‌کنم. در این روزها همه و همه به تهیه لیست اجنبایی که قبلًا به صورت "خیالی" به ما توزیع گردید، مصروف هستیم و کارهای اداری ما زیاد است.

اصل موضوع این است که یک کمی پول بدون استحقاق از هوا مصرف گردیده یا اینکه حسابات آن پس و پیش شده. نمی‌دانم، شاید اصلاً پولی وجود نداشته، پولی را که آدم در جیب دارد حسابش را می‌داند، اما پولی را که خرج کرده فراموش می‌کند. فکر می‌کنم شعبه محاسبه که یک میلیون را ده میلیون حساب می‌کند غلط کرده و ما بیچاره‌ها را به بلا داده‌اند. حالا هر قدر استحقاق تهیه می‌کنیم، پوره نمی‌شود. کارمندان محاسبه ما اصلاً محاسب نیستند. ریاضی و هندسه و فریک نمی‌دانند تا متوجه طول و عرض و حجم و بعد پول شوند و بعد حساب کنند.

نمی‌دانم، چه کنم. بالا ترها هم لج کرده‌اند و حسابی می‌خواهند. در پهلوی پنجاه قلم قرطاسیه باید ده قلم دیگر افزود

اکثر ما به موضوع دخیل هستیم یک نظر معین را مطرح و تایید کنیم و مامورین را هم قسمی در جریان بگذاریم که برای شان وعده همین چیزها را که در لیست است بدھیم و از آنها امضا بگیریم.

ولله، خوب نظر است. دل آگاجان می گوید که چون اداره ما پیشقدم است و کارمندان هم همه خوش خط اند. داشتن یک یکداهه قلم نوک طلا یی (واقعاً طلا) حتمی و ضروری است. باید آن را در استحقاق نوشت. حداقل مدیران و معاونین شعبه ها می توانند، آن را شخصی تهیه کنند. فکر می کنم با قلم طلا امرهای ما خوب تر بچلد و عریضه ها را هم بهتر امضا خواهیم کرد. بیایید که حسابش کنیم، یک لک، دو لک، سه لک، صد، دو صد، سه صد لک، اووه تقریباً پوره شد. فقط و فقط سه لک و شصت و هزار افغانی می ماند که آن را به نام شیرینی گک مهمان - کش که جهت مهمان های رئیس عمومی خریده شده، تیر می کنیم. اما در آینده باید کوشش کنیم که مطابق استحقاق حواله و مطابق استحقاق مصرف نماییم.

همچنان یک یک دانه بشقاب ناشکن و قاشق نکلی هم به استحقاق می نویسم. اگر مأمورین سر و صدا کردند ظرف پلاستیکی در تحويل خانه است، برای هر دفتر یک جک و یک گیلاس پلاستیکی توزیع می کنم. اما اینها حساب را پوره نمی کند. حساب لج کرده و پوره نمی شود. کاشکی ماه مبارک رمضان می بود که یک مقدار پول را برای فطر روزه مامورین به غربا و مقدار دیگر را برای خرما و نقل ختم محاسبه می کردیم، حیف! خوب کاغذ تشتاب درجه یک، درجه دو و درجه سه را هم افزود می نماییم. علاوه بر این برای مامورین یک یک جوره سرپایی پلاستیکی در روی دفتر، یک یک دانه صابون دستشویی، یک یک دانه دست پاک، روی پاک و دستمال بینی هم مهم است. برای هر کارمند یک باطله دانی را در محاسبه می گیریم. راستی یک چیز مهم دیگر را هم فراموش کردم، برای هر کارمند یک دانه ناخنگیر و یک یک دانه مگس کشک همراه با یک یکداهه دوای فشاری کیک و حشرات مضره هم لازم است. چطور؟ نی لج کرده پوره نمی شود. چاره نیست جز اینکه پیشنهاد دل آغا رئیس اداری و گل آغا معاون دست راستش را بی ترس و هراس بپذیریم و چون

بانکداری از طریق اینترنت در موبایل (GPRS)

غضنفر بانک به منظور فراهم نمودن سهولت بیشتر به مشتریان خویش گامی دیگری برداشته است. با ارایه خدمت (GPRS) مشتریان غضنفر بانک می توانند حساب بانکی خویش را از طریق اینترنت در موبایل خویش با امنیت بالا بررسی و نظارت کنند.

غضنفر بانک پیشناز در بانکداری اسلامی

پنجه طلایی

(داستان کوتاه)

نویسنده: نجیب نجوا

هیمنکه شب چادر سفید سحرگاهی را به تن می‌کرد، پنجه‌های سحرگر بابه منان بالای تارهای تنبور می‌رقصدیدند و روح انسان را با آرامش و شادی بخیه می‌زدند. بابه منان "پنجه طلایی" زیر بیرق سرخ رنگ که گلک‌های سفید داشت می‌نشست و می‌نواخت. در انتهای ستون بیرق نشان‌های طلا آویزان بودند؛ نشان‌هایی را که در طول عمرش از جشنواره‌هایی گوناگون بدست آورده بود. ناله‌های تنبور، به هم خوردن نشان‌های طلا، پرپر بیرق یکجا می‌شدند و در فضای بیکران سحرگاهی می‌پریدند. چشمان بابه منان به گلک‌های سفید بیرق خیره می‌شند و بعد می‌دید که...

کودکانش هیاهویی را سر دادند" اُنه باییم آمد! اُنه باییم آمد. از طوی اندیوالش به ما پلو، کیک، کلچه آورده..."

بابه منان با گردن پت گفت" شو تیر شده طوی یکی از اندیوالیم بود، تا صبح ملا آذان برشان تمبور زدم و محفل شان گرم کدم. امی که طوی خلاص شد، تنها ای چادر سرخ به مه دادن."

زنش گفت: " بلایم ده پس شان کت طوی شان. تا صبح به همه تمبور زدی که برقسن و اینجه معده‌های ما تمبور گشتنگی ره می‌زد"

"زن جان! خی برو از خانه همسایه دوتا نان قرض کو باز خدا مهربان اس"

"از همسایا چند تا نان گرفتیم دگه نمی‌تن"

بابه منان تنبور را برداشت و به جانب شهر در حرکت شد. کریم دکاندار بابه منان را دید، از بخشش گرفت: "اً بابه گک تمبورچی! ده طویا خوب پیسه دبل گرفته می‌تانی اما پیسی قرضی ته که شش ماه از سرش تیر شده نمی‌تی. مه به تو انسانیت کدم که آرد و برنج قرض دادم، به ای مانا خو نیس که پیسی مه نه تی."

"پیسی ته می‌تم بیادرجان! فقط چند روز دگه"

"مه چند روز مند روز کار ندارم تیز پیسی قرضی ره بتی!!!!"

بابه منان را در دیوار می‌فرشد و پول می‌خواست. همسایه‌های دکاندار مداخله نمودند و چند روز محدود را مهلت دادند. در شهر هیاهویی دیگری بربا بود. فیته فروشان پارچه‌های مختلف تنبور پنجه طلایی را در تیپ‌های شان با صدای بلند گذاشته بودند. جوچه جوچه مردم کنار دکان‌هایی فیته فروشی می‌ایستادند و با هم‌دیگر می‌گفتند: "بابه منان پنجه طلایی که تمبور بزنه مرده ره ده رقص می‌اره، دیوانه ره جور می‌کنه، بابه منان استعداد خدایی داره، پنج کلکش پنج هتراس... بابه منان بلا کده کت ازی تمبور زدنایش، واقعاً که پنجه طلاییس..."

بابه منان در گوشۀ سرک نشست، دستمالش را سُر ساخت، کمرش را که شکسته بود با ریشمۀ بست و به نواختن گرفت. عابرین می‌گذشتند و سکه می‌انداختند.

صدای پرپر بیرق، به هم خوردن مصالحهای طلا و تارهایی تنبور آواز جان گذاشتند. تارهای تنبور رنگ سرخ را به خود گرفته بودند، قطرات خون از پنجه‌های بابه منان بالای پیراهن سفیدش می‌چکیدند. دست کوچک پسر بابه منان شانه اش را لرزاند. بابه منان تکان خورد. سکوت‌ش برهم خورد تصاویر امواج بیرق نا پدید شدند. ستون بیرق همان تنبور شکسته اش بود که در جریان کشمکش با کریم، شکسته بود.

پسک می‌گفت "بابه گشنه ماندیم نان بتی"

حساب میعادی یا (Term Deposit)

حساب میعادی برای مدت معین صورت می‌گیرد طوریکه دارنده حساب، زمان قرارداد را برای بانک مشخص می‌کند. دارنده حساب می‌تواند بعد از سپری شدن زمان مقرر، پول خود را دریافت نماید. غضنفر بانک نیز به نوبه خود شرایط و مقررات حساب‌ها را برای مشتریان خود اعلام می‌نماید و در حال حاضر، دو نوع حساب میعادی "حساب میعادی معین و حساب میعادی مضاربت" را برای مشتریان خویش پیشکش می‌نماید.

از منافع هنگفت حساب میعادی
غضنفر بانک مستفید شوید

خدمات بانکی هر جا و هر لحظه

غضنفر بانک با استفاده از یک سیستم مرکزی، در نظر دارد خدمات بانکداری را در هر نقطه کشور و جهان برای مشتریان خویش فراهم نماید. در حال حاضر غضنفر بانک دارای ۷ نمایندگی در ۵ ولایت کشور می‌باشد، همه این نمایندگی‌ها با هم در ارتباط هستند. مشتریان می‌توانند معاملات مالی خود را از طریق هر بخش غضنفر بانک انجام دهند.

غضنفر بانک هر جا و هر لحظه با شماست

Murabaha as a mode of Asset based Facility;

Murabaha is a particular kind of sale where the seller discloses its cost and profit charged thereon.

The product of Murabaha that is being used in Islamic banking as a mode of finance is something different from the Murabaha used in normal trade. This transaction is concluded with a prior Promise to buy, submitted by a person interested in acquiring goods through the institution.

It is a contract wherein the institution, upon request by the customer, purchases an asset from the Third party usually a supplier/vendor and resells the same to the customer either against immediate Payment or on a deferred payment basis. As it is a kind of sale, there must be a seller and buyer and something that is bought and sold. The

Institution is the seller and the client is buyer. It cannot be used as a substitute for running finance Facility, which provides cash for fulfilling various needs of the client.

The transaction can be used in order to meet the working capital requirements however it cannot be used to meet liquidity requirements.

Process flow:

- The Customer will make an offer to purchase the goods acquired by him on Bank's behalf mentioning the Offer Price (Comprising Cost plus Bank's Profit). The Bank will accept the offer made by the Customer. All the terms of the Murabaha Transaction such as Sale Price (Cost plus Profit), due Date or Schedule of Payments etc. must be mentioned in the Bank's Letter of Acceptance.
- At this stage relation of a *Buyer & Seller* comes into operation between the institution & the client.
- Since the sale is affected on deferred payment basis, the relation of *Debtor and Creditor* also emerges between them simultaneously. Customer having received delivery of Goods as per Purchase Requisition confirms that goods have been examined and are satisfactory in respect of quality and suitability for his use. The customer also releases the institution from any liability in respect of the goods in any manner.
- In the case of default by the buyer in the payment of price at the due date, the price cannot be increased. However if he has undertaken, in the agreement to pay certain amount for a charitable purpose, he shall be liable to pay the amount undertaken by him. But this recovered amount from the buyer will not be considered penalty nor compensation, therefore it will not account to institutions income. Institution is bound to spend it for a charitable purpose on behalf of the buyer.

Banking and economic Activities in Islam

Shah Fahad Yousufzai Head of Islamic Banking

Shari'ah is the sum of religious, political, social, domestic and private life.

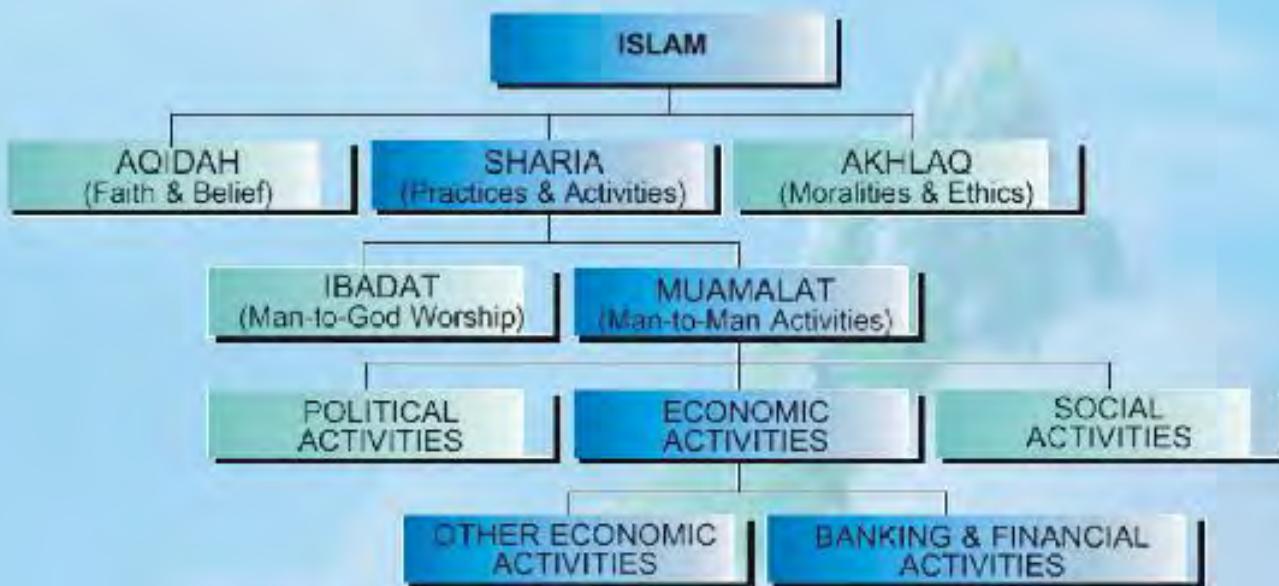
Shari'ah is primarily meant for all Muslims, but applies to a certain extent also for people living inside a Muslim society.

We have two primary sources of Shariah;

1. Quran-The book of ALLAH
2. Sunnah-Sayings of the Holy Prophet (PBUH)

The derived sources are also consists of two;

1. Ijmaa' Scholarly consensus
2. Qiyaas – The analogy

Muamalat under Sharia are subdivided into three i.e Political, economic and social. Along with all other social and political activities, economics and financial practices and activities must also be according to shariah principals.

Ghazanfar Bank is also offering the following services and facilities;

1. Swift
2. Western Union
3. E-statement
4. Safe deposit lockers
5. Credit facilities
6. Mobile banking etc

Q: What is Mudaribah (Mazaribat) and what are its terms and application?

A: Mudaribah is an important Islamic Banking product that could be used both on liability and asset side. However, it is widely being used by the Islamic banks for accepting investment/deposit. The Bank is the Manager (Mudarib) of the funds deposited by the customers. The Customer is an Investor (Rab ul Mal), and the bank allocates the funds received from the customers to a deposit pool. Such Pool of funds is utilized by the Mudarib or Bank to provide financing to customers under Islamic Banking. Profit (If any) will be distributed among the deposit holder in a pre agreed ratio. But no profit rate can be fixed at the time of accepting the deposit/investment.

Q: How could the bank activity under Islamic Banking be improved?

A: The Islamic banking activity could further be improved by the bank once the regulations, parameters and guidelines are announced by DAB/Government in this regards in following manners;

- To offer a full range of Islamic banking Products
- To have an adequately qualified and trained team under Islamic banking
- To have a dedicated technical section for offering advices to the clients as how to use various Islamic banking products.
- To have a dedicated marketing section for Islamic banking
- To have a dedicated service section for Islamic banking

Q: What is the message for people of Afghanistan about Islamic Banking?

A: Following is my message in this regards to the great Afghan Nation:

- That Ghazanfar bank is fully committed to serve you under Islamic banking within the given parameters.
- That banking should no longer be considered as haram as the Islamic banking is fully halal and the people must come forward and use the facilities being offered under Islamic Banking.
- That the Islamic banking could only flourish and be successful when the people encourage it and whole heartedly participate in it.

2. MUDARABAH SAVING ACCOUNT:

This Islamic banking product is being used as a profit bearing Saving Account by the bank which is also known as time/demand liability product. Withdrawal and deposit in this Account is allowed at any time.

3. AL-WADIAH CURRENT ACCOUNT:

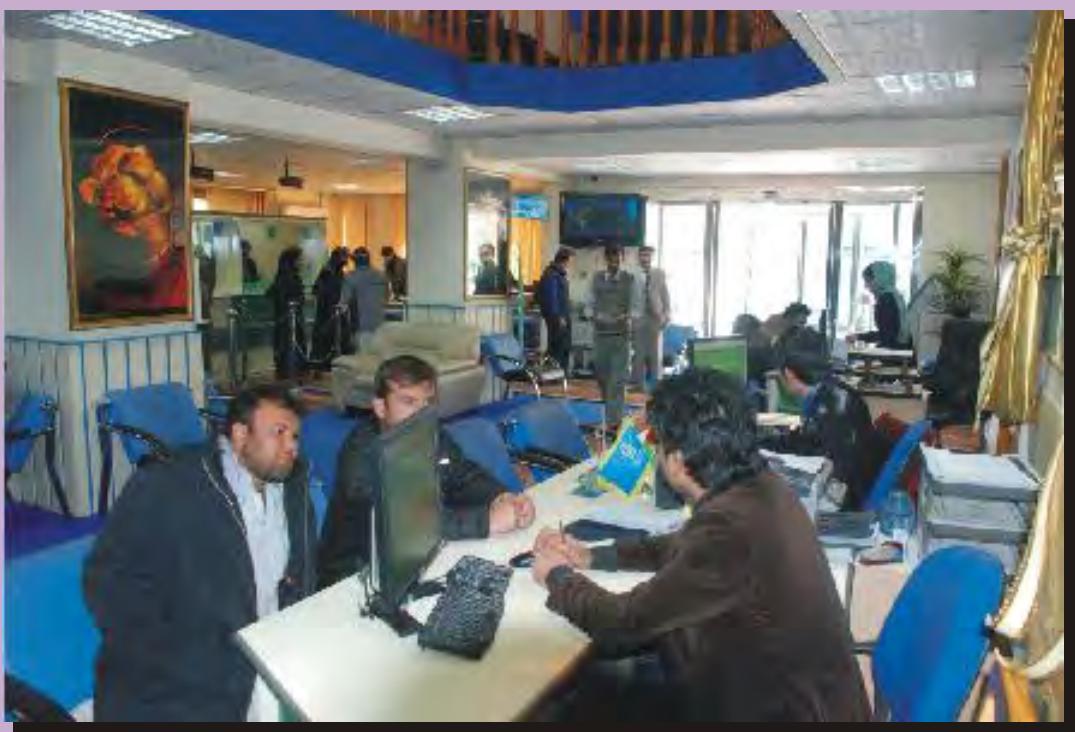
This Islamic banking product is being used as no profit current Account by the Bank which also known as demand liability product.

Ghazanfar bank is offering one Asset Side i.e. lending Islamic product for the time being which is known as **Musharakah Finance**.

There are many other facilities under Islamic banking those could be offered to our customers like Morabaha, Ijara/Leasing, Salam, Istisna and Diminishing Musharaka. The Bank is waiting for the announcement of policy, regulations and parameters by DAB/Government for Islamic Banking and will expand its product base once proper guidelines are made available from the authorities in this regards.

And on Conventional side Ghazanfar Bank is offering:

1. Current Account
2. Saving Account
3. Fixed time Deposit Account

including some western banks speaks about the growing importance and success of the Islamic banking in the World today.

Q: How do you evaluate Islamic banking products and its respective output in Afghanistan?

A: The overwhelming increase in the Islamic banking during the course of last 30 years or so is the result of invoking the institution of *Ijtehad*. Islamic Shariah has provided flexibility to respond to changes and diversity while remaining compliant with the basic principles of Islam. The products offered under Islamic Banking have been evolved through consensus between the experts of Shariah/*Fiqrah* and are well within the boundaries of our religion. However, the Islamic Banking Products is still limited in number and a lot many Shariah Compliant products are needed to be added for offer to end users so as to make the Islamic Banking a more competitive mode of financing. There is a huge demand for the existing range of Islamic banking products in Afghanistan. Until recently a significant majority of Afghans were not receptive to the idea of banking as they consider the conventional banking as haram. But due to the arrival of Islamic Banking in the country the people of Afghanistan are now keen to make use of Shariah Compliant banking/finance products. The prospect of Islamic Banking in Afghanistan is therefore deemed to be very optimistic.

Q: Ghazanfar Bank has been established as the first Islamic bank. What significant role could it play in the development of economy of the country and what could it do for the preservation of Islamic norms and values?

A: At present the Islamic banking is in a very initial stage of establishment in Afghanistan and requires many more steps which are yet to be taken in this regard by the Government and DAB. Ghazanfar Bank has a license from DAB for conducting conventional banking. Also it has the DAB permission to conduct Islamic banking through a parallel window. However, once DAB or any other regulatory authority set up for this purpose by the Government starts issuing licenses for a full fledged Islamic bank and issues the parameters and regulations related for this purpose then Ghazanfar bank will have the opportunity to become a fully operational Islamic bank. However, even under the current circumstances the bank has been able to build a reasonable Islamic Banking portfolio which is praise worthy and people of this country has started looking towards it as a leading Islamic banking and financial institution. The role Ghazanfar bank is playing is that the section of population in the country which was not using the facilities of banking institutions before the arrival of Shariah Compliant banking in the country is now being attracted to the banking through vigorous advertisement campaigns. This will help the huge section of country's population to participate in the country's economy by availing the halal banking products and financial facilities which were not otherwise being used before due to the involvement of Riba in banking.

Q: What are the products and services now being offered by Ghazanfar bank and what other facilities could it offer to its clients and what is the planning for future?

A: Ghazanfar Bank is offering three products on the liability side in Islamic banking i.e. Deposit taking side which is as under:

1. MUDARABAH DEPOSIT ACCOUNT:

This Islamic banking product is being used for fixed or term deposits for various tenures by the bank which is also known a time liability product.

Interview with Mohammad Jawaid Iqbal Khalil

Member of Ghazanfar bank supervisory Board

Q: Please give your brief introduction:

A: I was born in Peshawar, Pakistan in the year 1953 and started my banking career during 1973 from Habib Bank Limited, Karachi Pakistan after completing my university graduation. I have since served in Pakistan and abroad for various Banking Institutions including some of the top banks in the world. I have hands on experience in almost all aspects of Banking including Islamic Banking.

Q: Please describe the history of the banking in Islam and its evolution in the world, specifically in Islamic countries at large.

A: The history of Islamic Banking starts with the advent of Islam. A financial system was in vogue in Arabia at the time of Prophet Mohammad (peace be upon him) which was based on "Riba" i.e. excess or interest and "Gharrar" i.e. speculation. Both these modes of financing were to lead to an undue loss to a party and unjustified enrichment to the other party i.e. the lender. *Riba* was declared haram in several Quranic versus and its use was finally prohibited in *Sura Al-Baqarah*. The Islamic financial practices were strongly rooted in the Islamic world during the golden period of Islamic rule and were copied by even some non- Muslim states during the peak of the Islamic era under the rule of *Banu-Omiaya*, *Banu-Abbasiya* and *Ottoman Empire*. The western powers gradually gained prominence during the course of last about five hundred years that coincided with the political, military and economic down fall of the Islamic rule. This phenomenon among other upsets also resulted in the rise and prominence of a financial system based on *Riba* or interest. The Islamic financial system could not be totally eradicated as it survived even the worst periods during the history but it never flourished to its inherent potential as it was never given a practical shape by developing compatible and marketable products. The growth in the economic power of the Islamic Middle Eastern countries also revived interest in the Islamic banking during the second half of the 20th century. Starting from setting up of a small saving bank in early 1960s in Egypt, the Islamic banking has made phenomenal growth as nearly full fledged systems have been evolved since then. Islamic banking has spread all over the world and is now even being patronized by the big western banks. Banking in Iran and Sudan claims to have completely switched over to the Islamic mode of financing. Malaysia, Bahrain and many other countries like Pakistan are having full fledged parallel Islamic banking system and have developed significant Asset and Liability portfolios under Islamic banking. The successful launching of many Islamic banks and commencement of Islamic banking under separate division/wing by so many banks

